http://www.dhammadownload.com

ယမကဘာသာ ပို့ချသင်ကြား အာဂုံဆောင်ထားလိုသူများအတွက်

အထူးစီစဉ်ထားသော

ယမကလက်ဆောင်

အထက် - ၅ ကျမ်း

စာပေအမှတ်စဉ် - ၆

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ

(အင်းစိန်)

http://www.dhammadownload.com

ယမိုက်ဘာသာအတွက် သက်သာလွယ်ကူစေရန် အထူးစီစဉ်ထားသော

- အရကောက်ဇယားများ
- ပါဠိအာဂုံဇယားများ
- သရုပ်အဓိပ္ပါယ်ဇယားများ
- ညွှန်ကြားချက်များ
- သိမှတ်ဘွယ်ရာအဓိပ္ပါယ်များ
- လက်ာဆောင်ပုဒ်များ

စသည်ဖြင့် ပို့ချသူ သင်ယူသူများ နည်းရလောက်အောင် ဝေဝေဆာဆာ တန်ဆာဆင် ဖော်ပြထားသည်။

ဖြန့်ချိရေး

စာပေထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့
ရွှာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက်
အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်တိုင်း။
ဖုန်း-၆၄၀၀၇၅

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ရှင်

နှစ်ဖက်သော မိဘများကို
အမှူးထား၍
ဒေါက်တာမောင်မောင်အေး + အဂ္ဂမဟာသီရိသုဓမ္မသိင်္ဂီ ဒေါ်ခင်စိုးစိုးလှိုင်
သား- မောင်ထက်အောင်နိုင်၊ သမီး- မအေးချမ်းမြေ့
မိသားစု

အမှတ်- ၆၃၊ (D)
သာယာကုန်းလမ်း၊ နှံ့သာကုန်းရပ်ကွက်၊
အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

ယမက ဘာသာ ပို့ချသင်ကြား အာဂုံဆောင်ထား
လိုသူများအတွက်
အထူးစီစဉ်ထားသော

ယမကပါဠိတော်
(အထက် • ၅ • ကျမ်း)

စာပေအမှတ်စဉ် • ၉

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ
(အင်းစိန်)

http://www.dhammadownload.com

ယမကလက်ဆောင်

စာမူခွင့်ပြု အမှတ် - ၁၇၃/၉၄ (၆)

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြု အမှတ် - ၆၉/၉၄ (၆)

တတိယအကြိမ်

၁၉၉၄–ခု၊ ဇူလိုင်လ

အုပ်ရေ - ၂၀၀၀

တန်ဘိုး - ၉၀၀ ကျပ်

ပုံနှိပ်သူ	-	ဒေါ်မျိုးစန္ဒာ (၀၄၀၈၂) မိတ်ကောင်းပုံနှိပ်တိုက် အမှတ် – ၈၉၊ ၅၆ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
အဖုံးရိုက်	-	ဦးကျော်ဇင် (၀၄၂၂၉) ခိုင်ရည်မွန် အော့ဖ်စက် အမှတ် – ၈၁၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
ထုတ်ဝေသူ	-	ဦးလှစိန် (၀၃၀၁၉) ထွန်းလှကျော်စာပေ အမှတ် – ၂၁၉၊ အသောကလမ်း၊ ၁၃ ရပ်ကွက် လှိုင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ကွန်ပျူတာ	-	ကုန်သွယ်/ပုံနှိပ်ကွန်ပျူတာနှင့် ရွှေနှင်းဆီ ကွန်ပျူတာ အမှတ် ၁၁၊ ရေကျော်လမ်း ၊ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖြန့်ချိရေး	-	စာပေထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ ရွာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ အင်းစိန်။

http://www.dhammadownload.com

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း			က – ဂ
၂။	ပဏာမ			၁
၃။	သင်္ခါရယမိုက်	(က)	ပဏ္ဏတ္တိဝါရ	
		(ခ)	ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ	၅–၈
		(ဂ)	အတီတဝါရ	၉–၁၁
		(ဃ)	အနာဂတဝါရ	၁၂–၁၃
		(င)	ဝါရတွဲများ	၁၄–၁၇
၄။	အနုသယယမိုက်	(က)	ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ	၁၈–၁၉
		(ခ)	အနုသယ+ သာနုသယ+ဥပ္ပဇ္ဇနဝါရ	၂၀–၂၁
		(ဂ)	ပဇဟနဝါရ	၂၂–၂၃
		(ဃ)	ပဟီနဝါရ	၂၄–၂၅
		(င)	ဓာတုဝါရ	၂၆–၂၇
၅။	စိတ္တယမိုက်	(က)	ကျမ်းတက်နှင့် ပါဠိအရကောက်	၂၈–၃၁
		(ခ)	သုတ္တန္တစိတ္တမိဿကဝိသေသ	၃၂–၃၃
		(ဂ)	အဘိဓမ္မစိတ္တမိဿကဝိသေသ	၃၄–၃၇
၇။	ဓမ္မယမိုက်	(က)	ပဏ္ဏတ္တိနှင့် ပစ္စုပ္ပန်	၃၈–၃၉
		(ခ)	အတီတဝါရ	၃၉–၄၁
		(ဂ)	အနာဂတဝါရ	၄၂–၄၅
		(ဃ)	ဝါရတွဲများ	၄၆–၄၉
၈။	ဣန္ဒြိယယမိုက်	(က)	ပဏ္ဏတ္တိဝါရ	၅၀–၅၃
		(ခ)	ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ	၅၄–၅၆
		(ဂ)	အတီတနှင့်ကြွင်းဝါရများ	၅၇–၇၁
၉။	အဓိပ္ပါယ်ကဏ္ဍ			၇၂–၈၇
၁၀။	နိဂမပတ္ထနာ			၈၈

http://www.dhammadownload.com

နိဒါန်း

မြန်မာ့ယမိုက် သင်နည်းစနစ်

မြန်မာဦးကိုင် ရှေးဆရာတော်ကြီးများသည် ယမိုက်ပါဠိတော်ကို ပြည့်စုံစွာ သိမြင်နိုင်ရန် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, အနု, မဝု, ယောဇနာ, ဂဏ္ဌိ စသည်တို့မှ အဆီထုတ်၍ ယမိုက်နိဿယ ခေါ် အရကောက်များကို စီစဉ်ခဲ့ကြပါသည်။

နိဿယနှင့် အရကောက်ကို အတူတူဟု ယူဆသူရှိသလို တစ်ခြားစီ ယူဆသူများလည်း ရှိသည်၊ သို့သော် ယခု အသုံးပြုနေသော ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်း အရကောက်များကို ကျမ်းဆရာကိုယ်တိုင်က အရကောက်ဟု မသုံးပဲ နိဿယဟုသာ သုံးထားသည်ကို ယင်းကျမ်းများ၏ ပဏာမနှင့် နိဂုံးတို့က သက်သေခံလျက် ရှိသည်။

ရှေးခေတ်က အရကောက် ဆိုရိုးများကို နေ့အခါ ကျက်မှတ်ပြီး ညဥ့်အခါ သရုပ်ခွဲလျက် ရှင်းပြခြင်းဖြင့် ညဝါအဖြစ် ထင်ရှားလေသည်၊ ယင်းသည့် ညဝါ အရကောက်များကို လွယ်ကူစွာ တတ်မြောက်နိုင်ရန် တရားအပုံနည်းများကို တီထွင်လာကြသည်၊ ဥပမာ– ဦးအုန်း၏ ညဝါတံခွန်၊ မြို့ပြင်ကြီးဆရာတော်၏ ယမိုက်အကျဉ်း မှတ်ပုံကျမ်း စသည်တို့တည်း၊ ယမကတ္ထဝိဘာဝနီကျမ်း၌ တရားအပုံကိုပင် ရာသီဟု သုံးလာသည်။

နောက်ပိုင်းခေတ် ရောက်လာသောအခါ အမြင်ရှင်းအောင် ဇယားနည်းများကို တီထွင်လာကြပြန်သည်၊ ဥပမာ– တောင်မြို့နည်း ယမိုက်မှတ်ပုံကျမ်း၊ ယမိုက်ပါရဂူကျမ်း စသည်တို့သည် ဇယားနည်းကို စတင်ပေးသော ကျမ်းများဖြစ်သည်။

ယမိုက်သင်နည်းစနစ်များကို သေချာစွာ လေ့လာကြည့်လျှင်–

၁။ အရကောက်ကို မူတည်သောနည်း၊

၂။ ပါဠိတော်ကို မူတည်သောနည်း ဟု နှစ်မျိုးနှစ်စား တွေ့ရသည်၊ ထိုတွင် ယမိုက်ပါရဂူဆရာကား ပါဠိတော်ကို မူတည်သောနည်းကို သုံးသည်၊ အခြားဆရာများကား အရကောက်ကို မူတည်သည်က များလေသည်။

http://www.dhammadownload.com

ယမကလက်ဆောင်

ဤယမက လက်ဆောင်ကျမ်း၌ကား အရကောက်ကို မူတည်သောနည်း, ပါဠိတော်ကို မူတည်သောနည်း ဤနှစ်မျိုးလုံးကို လိုအပ်သလို အသုံးပြုထားပါသည်၊ ခေတ်အဆက်ဆက် ဆရာအမျိုးမျိုးတို့၏ နည်းစနစ်များမှ ယခုခေတ် စာသင်သားများနှင့် သင့်လျော်အောင် လက်တွေ့စမ်းသပ်ပြီး စနစ်တကျ စီစဉ်ထားပါသည်။

၁။ ကျမ်းတက်ဇယားများ၊

၂။ အရကောက်ဇယားများ၊

၃။ ပါဠိတော် အာဂုံဆောင်နိုင်ရန် ဇယားများ၊

၄။ ပါဠိ, အရကောက်နှစ်မျိုးရှိ ဇယားများ၊

၅။ ဝိထိပုံစံများ၊

၆။ လိုရင်းချုပ် ညွှန်ကြားချက်များ၊

၇။ လိုအပ်သော အနက်များ၊

၈။ လိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်များ စသည်တို့ကို ပါဝင်အောင် စီစဉ်ထားပါသည်။

အမှန်ဆိုရပါမူ ယမကလက်ဆောင် နည်းစနစ်အတိုင်း ဆရာ့အကူအညီဖြင့် စနစ်တကျ သင်ယူပါလျှင် အရကောက်စာအုပ် လုံးဝကိုင်စရာမလိုဘဲ ယမိုက်ဘာသာ တတ်မြောက်နိုင်ပါသည်၊ ယမိုက်ပါဠိတော် အာဂုံပြန် စာမေးပွဲများကိုလည်း အလွယ်တကူ ပြန်ဆိုအောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း လက်တွေ့သုံးဖူးသူများက သက်သေခံလျက် ရှိပါသည်။

၁၃၅၀–ပြည့် နှစ်ဆန်းတစ်ရက်
ကဆုန်လဆန်း (၁) ရက်
စနေနေ့
၁၆–၄–၈၈

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)
နာယက (ပါမောက္ခ)
အဘိဓမ္မ မဟာဌာန
(န–ပ–သ)
ရန်ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

တောင်းပန်လွှာ

ထေရ်ကျော်ငါးရာ၊ ရဟန္တာဝသီ၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ရ၊ သံဃိန္ဒတို့၊
ဘုရားမိန့်ရွတ်၊ ပိဋကတ်ကို၊ မွတ်မွတ်ဖြူဖွေး၊
ပေထက်ရေး၍၊ ဆေးလေးကြပ်ကြပ်၊ အထပ်တစ်ရာ၊
တည်းဖြတ်ပါလည်း၊ အက္ခရာပုဒ်ဆွေး၊ မှားယွင်းသေး၏၊
ညစ်ကြေးစပ်ယှဉ်၊ ပုထုဇဉ်သာ၊ ငါတို့မှာကား၊
မမှားဘယ်သို့၊ ရှိလေမြို့လိမ့်၊ ယွင်းချို့အက္ခရာ၊
ပျက်ယိုရာ၌၊ ပညာကြီးရှင်၊ ငြမ်းကောင်းဆင်သို့၊
ပြင်စေသတည်း။

(ဥတောနမျိုး)

ပဏ္ဍာမနှင့် ပဋ္ဌိညာဉ်

နတွာ ဘိဓမ္မ ဒေသကံ၊ အတ္ထာယ ယုဝသောတုနံ၊
ယမကဿ သရူပကံ၊ ကရိဿာမိ ယထာဗလံ။
(ဇ–ဂိုဏ်း ၄–ခု အညီပြု၍ ဖွဲ့စီအပ်သော သေတဝဝိပုလဂါထာ)

အဟံ– ခန္ဓာသမူဟ ပဥ္စကကို တိလောကဟု နာမသမုတ် အကျွန်ုပ်သည်၊ အဘိဓမ္မဒေသကံ– အဘိဓမ္မာ ဒေသနာကို သေချာကျန ဟောပြတော်မူတတ်သော ဘုရားရှင်ကို၊ အဘိဓမ္မဒေသကံ– အဘိဓမ္မာဒေသနာ၌လာသော အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို သင်ကြားနာယူသူ နောင်လာ နောက်သားတို့အား လွယ်လွယ်ကူကူ နည်းယူနိုင်ရန် ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သော အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, အနု, မဓု, ယောဇနာ အစဖြာသော ကျေးဇူးရှင် ဆရာအပေါင်းကို၊ (နမာမိ– ဦးညွှတ်ရှိကျိုး ရှိခိုးပါ၏)။

နတွာ– ဦးညွှတ်ရှိကျိုး ရှိခိုးပြီး၍၊ ယုဝသောတုနံ– အခြေမဖြစ် ပျိုမျစ်နုနယ် စာသင်ငယ်တို့၏၊ အတ္ထာယ– လွယ်လွယ်ကူကူ နည်းယူသင်ကြားနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ယမကဿ– အနုလောမ, ပဋိလောမအစုံ၊ သန္နိဋ္ဌာန်, သံသယအစုံ၊ ပုစ္ဆာ, ဝိဿဇ္ဇနာအစုံ၊ ဤသို့ အစုစုံသော ဒေသနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့် ယမကမည်သော ကျမ်း၏၊ သရူပကံ– သရုပ်, အဓိပ္ပါယ် အသွယ်သွယ်ကို၊ ယထာဗလံ– စွမ်းအားသတ္တိ ရှိသည်အားလျော်စွာ၊ ကရိဿာမိ– ပေါ်လွင်ထင်ရှား ညွှန်းဇယားဖြင့် ရေးသားတီထွင် ပြုစီရင်အံ့။

ယမက ၁၀–ကျမ်း

ဆောင်။ ။ မူ, ခန်, အာ, တ, သစ်နှင့်၊ သင်, အနု, စိတ်, ဓမ္မာ, ဣုံ၊ ဟောခဲ့ဝတီ ။

ကျမ်းတက်ဆိုရိုး

သစ္စယမိုက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သင်္ခါရယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသည်လည်း ပဏ္ဏတ္တိဝါရ, ပဝတ္တိဝါရ, ပရိညာဝါရအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ (စသည်ဖြင့် ဇယားကြည့်၍ဆိုလေ။)

http://www.dhammadownload.com

သင်္ခါရယမက–ဥဒ္ဒေသ

ပဏ္ဏတ္တိ– ပဝတ္တိ– ပရိညာ (၃)

ဥဒ္ဒေသ– နိဒ္ဒေသ (၂)

ပရိစ္ဆေဒ, ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဒေသ, ဝိဘာဂ (၃)

တစ်နည်း–

သင်္ခါရုဒ္ဒေသ	နာမဝဝတ္ထာန်	သရူပကျွာ ဝါရ	နယဝါရ
တယော သင်္ခါရာ	ကာယသင်္ခါရော	အဿာသပဿာသာ ကာယသင်္ခါရော	ပဒသောဓန
	ဝစီသင်္ခါရော	ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော	။ မူလစက္က
	စိတ္တသင်္ခါရော	သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေ သဗ္ဗေပိ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ စိတ္တသင်္ခါရော	သုဒ္ဓသင်္ခါရ

အနက်။ တယော– ကုန်သော၊ သင်္ခါရာ– တို့သည်၊ ဟောန္တိ– ကုန်၏၊ ကာယ သင်္ခါရော– ကာယသင်္ခါရလည်းကောင်း၊ (ပ) စိတ္တသင်္ခါရော– လည်းကောင်း၊ ဣတိဣမေ– ဤသည်တို့တည်း။

တစ်နည်း။ ကာယသင်္ခါရော– လည်းကောင်း၊ (ပ) စိတ္တသင်္ခါရော– လည်းကောင်း၊ ဣတိ– သို့၊ တယော– ကုန်သော၊ သင်္ခါရာ– တို့သည်၊ ဟောန္တိ– ကုန်၏။

အဿာသ ပဿာသာ– ထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည်၊ ကာယသင်္ခါရော– ကာယသင်္ခါရမည်၏။

အနုလုံ + ပစ္စနိက်

ပဒသောဓနမူလစက္က					
ပဒသောဓန		သင်္ခါရာ	ကာယသင်္ခါရော	ဝစီသင်္ခါရော	စိတ္တသင်္ခါရော
ကာယော	ကာယသင်္ခါရော	။		။	။
ဝစီ	ဝစီသင်္ခါရော	။	။		။
စိတ္တံ	စိတ္တသင်္ခါရော	။	။	။	
	သုဒ္ဓသင်္ခါရ ⟹		။	။	။
				။	။

* *သင်္ခါရ၌မှာ၊ သုံးဝါရာနှင့်၊ ခြောက်ဖြာနယ၊ ယမကစတုဝီ၊ တလီပုစ္ဆာ၊ ဌစတ္တာ၊ အတ္တာကိုးဆယ့်ခြောက်။*

http://www.dhammadownload.com

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ အရကောက်

	တရားကိုယ်	ကာ	ကာသင်	ဝစီ	ဝစီသင်	စိတ္တ	စိတ္တသင်	သင်္ခါရ
၁	စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟုဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြစ်သော ကရဇကာယ	။						
၂	ကရဇကာယ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော အဿာသပဿာသ ဟုဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်		။					။
၃	အကျိုးဆက်ဖြစ်သော ဝစီဘေဒသဒ္ဒ			။				
၄	ဝစီဘေဒသဒ္ဒ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝိတက် ဝိစာရ				။			။
၅	အကြောင်းဖြစ်သော စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်					။		
၆	အကျိုးဖြစ်သော ဝိတက် ဝိစာရမှတစ်ပါး စေ–၅၀						။	။
၇	ရုပ်–၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်	ပစ္စနိက်နှစ်ဘက်ရ						

၁။ စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြစ်သော ကရဇကာယသည် ကာယသာမည်၊

၂။ ကရဇကာယ၏ ပ–စိတ္တဇဝါယောဓာတ်သည် ကာယသင်္ခါရလည်းမည်၊ သင်္ခါရလည်းမည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကျက်မှတ်ရန်။

ဝိဘင်းထုတ်ပုံ–သန္နိဋ္ဌာန်+သံသယတွင် အနုလုံ၌ သန္နိဋ္ဌာနက ပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ တူသည်ကို နှစ်ဘက်ရ၊ ပစ္စနိက်၌သံသယကပိုသည်ကိုတစ်ဘက်ရ၊ ကြွင်းသည်ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်လေ။

* *လုံ တစ်ဘက်ရ၊ ဋ္ဌာန် ပိုမှ၊ တူမျှ နှစ်ဘက်သာ။*

* *နိက် တစ်ဘက်ရ၊ ယ–ပိုမှ၊ ကြွင်းက နှစ်ဘက်သာ။*

သတိပြုဖွယ်

ယမိုက်ကျမ်းလာ ပဏ္ဏတ္တိဝါရများ၌ စိတ်–၈၉၊ စေ–၅၂၊ ရုပ်–၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ဟု အဘိဓမ္မတ္ထ ၅–မျိုး လိုရင်းမှတ်၍ ယင်း ၅–မျိုးတည်းမှ လျော့သည်ကို သတိပြုပါ။ ဤသင်္ခါရ ယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိ၌ ကာယ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ၆–မျိုးတွင် ရှေ့သုံးမျိုး အတွက် အဘိဓမ္မတ္ထမလျော့၊ နောက် ၃–မျိုးအတွက်သာ လျော့ကြောင်း သိပါ။ အဘိဓမ္မတ္ထတည်းမှ ဝစီသင်္ခါရအတွက် ဝိတက်, ဝိစာရလျော့သည်၊ စိတ္တအတွက် စိတ် အကုန် လျော့သည်၊ စိတ္တသင်္ခါရအတွက် စေ–၅၀ လျော့သည်ဟု သိပါ၊ သင်္ခါရသုံးပါးယှဉ်လျှင် စေတသိက်အားလုံး လျော့သည်။

ပစ္စနိက်– ကာယ, ကာယသင်္ခါရမှတစ်ပါး စိတ်– ၈၉, စေ– ၅၂, ရုပ်– ၂၈, နိဗ္ဗာန်, ပညတ်။

ဝစီ, ဝစီသင်္ခါရမှတစ်ပါး စိတ်– ၈၉, စေ– ၅၀, ရုပ်– ၂၈, နိဗ္ဗာန်, ပညတ်။

စိတ္တ, စိတ္တသင်္ခါရမှတစ်ပါး ဝိတက်, ဝိစာရ, ရုပ်– ၂၈, နိဗ္ဗာန်, ပညတ်။

http://www.dhammadownload.com

သခ်ိဳရသုံးပါးကို ဘုံစသည်ဖြင့် ဝေဖန်ပုံ

သခ်ိဳရ	ဘုံ	ဈာန်	စိတ္တုပ္ပါဒ်	ပုဂ္ဂိုလ်
ကာယသခ်ိဳရ	(ရူပ အရူပဘုံ) တို့၌ မဖြစ်) ကာမ–၁၁ ဘုံ၌သာ ဖြစ်၏	ပ ဒု တ (၈ ဈာန်)	ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်–၁၀ ပဋိသန္ဓေ စုတိမှ တစ်ပါးသော ကာမစိတ် ၄၄–ခုတို့၌ ဖြစ်၏	အမိဝမ်း၌ကိန်းသောပုဂ္ဂိုလ်, သေသော ပုဂ္ဂိုလ်, နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်, စတုတ္ထဈာန် ဝင်စားခိုက်သောကာမ ပုဂ္ဂိုလ်, ရူပ, အရူပပုဂ္ဂိုလ်, ရေ၌ကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်, မုစ္ဆာကာလ၌ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်, ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မဖြစ်၊ ဗလဝါရမ္မဏ ဖြစ်သော ကာမ ပုဂ္ဂိုလ်၌သာ ဖြစ်၏
ဝစီသခ်ိဳရ	အသညသတ်ဘုံ မှ တစ်ပါး အလုံးစုံ	မူလဘူတ ဖြစ်သော ပ ဈာန်၌ သာ	ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်–၁၀ မှတစ်ပါး ကာမစိတ်–၄၄	အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်, နိရောဓသမာပတ်ဝင် စားခိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်, သေသောပုဂ္ဂိုလ်မှတစ် ပါး အလုံးစုံသော ကာမ, ရူပ, အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့ ၌ ဖြစ်၏
စိတ္တသခ်ိဳရ	။	ပ–ဒု တ–စ	အလုံးစုံသော ကာမစိတ်–၅၄	။

ကာယသခ်ိဳရသည် ဘုံအားဖြင့် ရူပဘုံ, အရူပဘုံတို့၌ မဖြစ်၊ ကာမ ၁၁–ဘုံ၌သာ ဖြစ်၏။ ဈာန်အားဖြင့် ပထမဈာန်, ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်၌ ဖြစ်၏၊ စတုတ္ထဈာန်၌ မဖြစ်။

စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်–၁၀, ပဋိသန္ဓေ, စုတိမှတစ်ပါးသော ကာမစိတ် ၄၄–ခု၌သာ ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် အမိဝမ်း၌ ကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ် – ပ – ကာမပုဂ္ဂိုလ်၌သာ ဖြစ်၏။

(ဤသို့ စသည်ဆိုရန်)

ဝစီသခ်ိဳရသည် ဘုံအားဖြင့် အသညသတ်ဘုံမှတစ်ပါး အလုံးစုံသောဘုံ၌ ဖြစ်၏၊ ဈာန်အားဖြင့် မူလဘူတဖြစ်သော ပထမဈာန်၌သာ ဖြစ်၏၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်– ၁၀ မှတစ်ပါးသော ကာမစိတ် ၄၄–ခု၌သာ ဖြစ်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်, နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်, သေသော ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ်၏။

မုစ္ဆာကာလ

မုစ္ဆာကာလဟူသည် ရေနစ်မွန်းစဉ်, သစ်ပင်ထက်မှကျစဉ်, မြားဆိပ်အစရှိသည်ဖြင့် ထိစဉ်ကို ဆိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဈာန်ဇောများရေတွက်ပုံ

ပဉ္စကနည်း	စတုက္ကနည်း
ပထမဈာန်ဇော–၁၀	ပထမဈာန်ဇော–၂၀
ဒုတိယ ။ –၁၀	
တတိယ ။ –၁၀	ဒုတိယ –၁၀
စတုတ္ထ ။ –၁၀	တတိယ –၁၀
ပဉ္စမ ။ –၁၀	စတုတ္ထ –၁၈
ပေါင်း –၅၈	ပေါင်း –၅၈

မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်များ ဇောကိစ္စမတပ်၍ ပထမဈာန်စိတ် ၁၁–ခုမှ ဝိပါက်ပထမဈာန်ကို နုတ်လျှင် ပထမဈာန်ဇော ၁၀–ခု ဖြစ်၏။ ထိုအတူ ဒု–ဈာန်စိတ် ၁၁–ခု၊ ဒု–ဈာန်ဇောစိတ် ၁၀–ခု၊ စသည်ဖြင့် သိလေ။

ဈာနဇောကာသ

မဟဂ္ဂုတ် ကု–၉၊ ကြိ–၉၊ လောကုတ်–၄၀ အားဖြင့် ဈာန်ဇော ၅၈–ခုကို ဈာနဇောကာသ ဟု ဆိုသည်။ (အရူပပုဂ္ဂိုလ်၌ လောကုတ် ဈာန်ဇောသာ ရသည်၊ ရူပဈာန်ဇော မရ။)

ဘုမ္မောကာသ

ကာမစိတ် ၅၄–ခု နှင့် မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ၉–ခုတို့ကို ဘုမ္မောကာသဟု ဆိုသည်။

ဘုမ္မောကာသစိတ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်

၁။ ကာမပုဂ္ဂိုလ်၌ ကာမစိတ် ၅၄–ပါး ဖြစ်၏။

၂။ ရူပပုဂ္ဂိုလ်၌– လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေ၊ သန္တီရဏ– ၃၊ အဟိတ်ကြိယာ–၃၊ မဟာကု–၈၊ မဟာကြိ–၈၊ ပထမဈာန် ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္က, သဝိစာရစိတ် ၃၆–ခု။

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ, သောတဝိညာဉ်ဒွေ, တ–ဈာန်ဝိပါက်, စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်, ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်ဟု – အဝိတက္က, အဝိစာရ ၇–ခု။

၃။ အရူပပုဂ္ဂိုလ်၌ လော, မော, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကု–၈၊ မဟာကြိ–၈ ဟု– ဆိုအပ်သော သဂိတက္က, သဝိစာရစိတ် ၂၇–ခု။ အရူပဝိ–၄ ဟု– အဝိတက္က, အဝိစာရ – ၄။

သင်္ခါရ၊ ပဝတ္တိ၊ ဥပ္ပါဒ၊ နိရောဓ၊ ဥ + နိ ပစ္စနိက၊ ပုဂ္ဂလ ပုဂ္ဂလော၊ ပွန်–တီ ပုဂ္ဂလ။

	ပုဂ္ဂိုလ်	ဈာနောကာသ	ဓာတသမင်္ဂီ ဥပ္ပါဒ	ဓာတသမင်္ဂီ ဘင်္ဂ	သင်္ခါရ ကာယ	သင်္ခါရ ဝစီ	သင်္ခါရ စိတ္တ
ဈာန်ဝင်စားသော	ကာမ	အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပ–ဈာန်ဇော–၂၀	။		။	။	။
		။ ဒု–ဈာန်ဇော–၁၀၊တ–ဈာန်ဇော–၁၀	။		။		။
	ကာ + ရူ	အဿာသ ပဿာသကင်းသော ပ–ဈာန်ဇော–၂၀	။			။	။
		ဒု–ဈာန်ဇော–၁၀၊ တ–၁၀၊ စ–၁၈	။				။
	အရူ	သောတာပတ္တိမဂ်ကြည် လောကုတ် ပ–ဈာန်ဇော–၁၄	။			။	။
		။ ဒု–ဈာန်ဇော–၇၊ တ–၇၊ စ–၁၅	။				။
ဘုမ္မောကာသ							
ဈာန်မဝင်စားသော	ကာမ	(ဒွေပဉ္စ–၁၀ကြဉ်)အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွကာမစိတ် ၄၄	။		။	။	။
		။ ကင်းသော ကာမစိတ် ၄၄	။			။	။
		ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်–၁၀	။				။
	ရူ	သဝိတက္က သဝိစာရစိတ်–၃၆	။			။	။
		အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်–၇	။				။
	အရူ	သဝိတက္က သဝိစာရစိတ်–၂၇	။			။	။
		အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်–၄	။				။
		နိရောဓသမာပတ် အသညသတ်					

အထက်ပါဇယား၌ ဈာနောကာသ, ဘုမ္မောကာသဟု နှစ်ပိုင်းခွဲမှတ်၊ ထိုတွင် ဈာနောကာသ၌ ကာမ, ကာ + ရူ, အရူ ဟု ပုဂ္ဂိုလ် ၃–မျိုးခွဲမှတ်။ အဿာသ ပဿာသသည် ကာယအတွက်သာ လိုသည်၊ ဝစီ+စိတ္တ အတွက် အဿာသဆိုင်ရာ ဖြုတ်၍ ပေါင်းဆိုပါ။

ဇယားဆိုရိုး

ကာမပုဂ္ဂိုလ်အတွက်– အဿာသ, ပဿာသနှင့်တကွ ပထမဈာန်ဇော– ၂၀ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန် ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သင်္ခါရ ၃–ပါးလုံး ဖြစ်ဆဲ။ အဿာသ, ပဿာသနှင့်တကွ ဒု–ဈာန်ဇော– ၁၀, တ–ဈာန်ဇော– ၁၀ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာယ, စိတ္တ ဖြစ်ဆဲ။

ကာ + ရူပုဂ္ဂိုလ်အတွက်– အဿာသ, ပဿာသကင်းသော ပထမဈာန်ဇော– ၂၀ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝစီ, စိတ္တ ဖြစ်ဆဲ။ အဿာသ, ပဿာသကင်းသော ဒု–ဈာန်ဇော– ၁၀, တ–ဈာန်ဇော– ၁၀, စ–ဈာန်ဇော– ၁၈ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာ + ၄ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စိတ္တ သာဖြစ်ဆဲ။ (စသည်ဖြင့် သိလေ။)

http://www.dhammadownload.com

သင်္ခါရယမက ပုဂ္ဂလောဆိုင်ရာအားလုံးအတွက်နှင့်ပွန် ပုဂ္ဂလ

ပွန် + တီ၊ ပွန် + နာ၊ တီ + နာ၊ ဥ၊ နိ၊ ဥ + နိ၊

	ကာယသင်္ခါရော		ဝစီသင်္ခါရော		စိတ္တသင်္ခါရော	
ဈာနောကာသ	ပဌမဈာန	အဿာသပဿာသာနံ	ပဌမဈာန	ဝိတက္ကဝိစာရာနံ	ပဌမဈာန	
	ဒု တ ။		×		ဒု-တ ။	
	×		×		စတုတ္ထ ။	
ဘုမ္မောကာသ	ကာမာဝစရ		ကာမာဝစရ		ကာမာဝစရ	
	×		ရူ-အရူ		ရူ-အရူ	
	×		×		×	အသည

ဝိဘင်းများ

ကာယတစ်ဘက်ရ ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ အဿာသ ပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။

ဝစီတစ်ဘက်ရ ဝိနာ အဿာသ ပဿာသေဟိ ဝိတက္ကစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။

နှစ်ဘက်ရ ပဌမဈာနံ သမာပန္နာနံ, ကာမာဝစရာနံ, အဿာသ ပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။

ပစ္စနိက် သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, ဝိနာ အဿာသ ပဿာသေဟိ အဝိတက္က အဝိစာရ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ။

မှတ်ချက်။ ။ အဿာသ ပဿာသ အသုံးအနှုန်းသည် ကာယနှင့်တွဲသောအခါမှသာ လိုအပ်သည်၊ ပုဂ္ဂလောကာသ၌ ဘုံသတ်ရှုံသာ ထုးသည်။

(ပဌမဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ စသည်၊ ကာမ ၁၁-ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ စသည်၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ပုဂ္ဂလောကာသ၌ မလို)

အရကောက်

ကာယ+ဝစီ အနုလုံ အနုလောမ - အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဒုတိယဈာန်ဇော ၁၀၊ တတိယဈာန်ဇော ၁၀-တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ပထမဈာန်ဇော ၂၀-တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀-ကြဉ်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ် ၄၄-ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်လည်းရ၏။ သံသယကား-နောက်သာရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဋိလောမ အဿာသ ပဿာသကင်းသော ပထမဈာန်ဇော ၂၀–တို့၏ ဉပ္ပါဒက္ခဏသင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပတ္တိမဂ် ကြဉ်သော လောကုတ္တရာ ပထမဈာန်ဇော ၁၄–ခုတို့၏ ဉပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀–ကြဉ်သော အဿာသ,ပဿာသကင်းသော ကာမစိတ် ၄၄–ခုတို့၏ ဉပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ လောဘမူ,မောဟမူ – – – ဒုတိယဈာန်ဝိပါက် ဟုဆိုအပ်သော သဝိတက္က သဝိစာရ စိတ် ၃၆–ခုတို့၏ ဉပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ လောဘမူ,မောဟမူ,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဟာ ကု ၈၊ မဟာ ကြိ ၈–ဟုဆိုအပ်သော သဝိတက္က သဝိစာရစိတ် ၂၇–ခုတို့၏ ဉပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ သံသယလည်း ရ၏။

သြကာသ

ဈာနောကာသ	ဝိဘင်း	သင်္ခါရ		
		ကာယ	ဝစီ	စိတ္တ
ပဌမဈာန်ဇော–၂၀	ပဌမဈာနေ	။	။	။
ဒု–ဈာန်ဇော–၁၀၊ တ–၁၀	ဒုတိယဈာနေ တတိယဈာနေ	။		။
စတုတ္ထဈာန်ဇော–၁၈	စတုတ္ထဈာနေ			။
ဘုမ္မောကာသ				
ကာမ–၁၁	ကာမာဝစရေ	။	။	။
(အသည ကြဉ်) ရူ–၁၅ အရူ–၄	ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ		။	။
အသညသတ်	အသညသတ္တေ			

သြကာသ ဆိုရိုး

၁။ ပထမဈာန်ဇော ၂၀–ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ၊ (ကာယ+ဝစီ+စိတ္တ)

၂။ ဒုတိယဈာန်ဇော ၁၀၊ တတိယဈာန်ဇော ၁၀–ဟုဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ၊ (ကာယ+စိတ္တ)

၃။ စတုတ္ထဈာန်ဇော ၁၈–ခုဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ၊ (စိတ္တ)

၄။ ကာမစိတ် ၁၁–ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသလည်း၊ (ကာယ+ဝစီ+စိတ္တ)

၅။ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ ၁၅–ဘုံ၊ အရူပ ၄–ဘုံ ဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ၊ (ဝစီ+ စိတ္တ)

၆။ အသညသတ်ဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။

http://www.dhammadownload.com

အတီတာပုဂ္ဂလ

ပုဂ္ဂိုလ်	ဖြစ်ဘူးသခါရ			ဝိဘင်း အနုလုံ	ဝိဘင်း ပစ္စနိက်
ခပ်သိမ်းသော ပုထုဇဉ်–၄၊ အရိယာ–၈	ကာယ	ဝစီ	စိတ္တ	အာမန္တာ	နတ္ထိ

ပစ္စုပ္ပန္နာတီတ (ဥပ္ပန္နတိ+ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ)

ကာယ– ဝစီ အနုလောမ – အာမန္တာ။

ပဋိလောမ – သမ္ဗေသံ စိတ္တာသ ဘင်္ဂက္ခဏေ, ဝိနာ အဿာသ ပဿာသေဟိ စိတ္တာသ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ (တစ်ဘက်ရ)
အဿာသ ပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ (နှစ်ဘက်ရ)

ပဋိ– သန္နိဋ္ဌာန် ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, အဿာသ ပဿာသကင်းသော ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား–မဝင်စားသော ကာမ, ရူပ, အရူပပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓ –ပ– အသည –ပ– ရ၏။

သိသယ အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွ ပ–ဈာန်ဇော–၂၀၊ ဒု–၁၀၊ တ–၁၀ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွေပဉ္စ ၁၀ ကြဉ် အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ် ၄၄ တို့၏ ဥပ္ပါ –ပ– ဈာန်ဝင်စား ကာမပုဂ္ဂိုလ်။

(ကာယ စိတ္တလည်း နည်းတူ)

ပစ္စနိက် ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ နတ္ထိ။

ဝစီ + စိတ္တ အနု အာမန္တာ။

ပဋိ– သမ္ဗေသံ စိတ္တာသ ဘင်္ဂက္ခဏေ, ဝိနာ ဝိတက္က ဝိစာရေဟိ စိတ္တာသ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓ သမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ (တစ်ဘက်ရ)

ပဋိ–သန္နိဋ္ဌာန် ခပ်သိမ်းသော –ပ– ဂီ အဝိတက္က အဝိစာရစိတ် ၅၅–ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟု ဈာန် ဝင်စား – မဝင်စားသော ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ၊ နိရောဓ၊ အသညသတ် ရ၏။

သိသယ ပဌမဈာန်ဇော –၂၀ တို့၏ ဥပ္ပါ–ဈာန်–ကာမာဝစရ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွေပဉ္စ ဝိညာဏ် ၁၀ ကြဉ် ကာမစိတ် ၄၄–ခု၊ ပဌမဈာန် ဝိပါက်, ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ် သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စား သော ကာ, ရူ, အရူ ပုဂ္ဂိုလ်။

ပစ္စနိက် ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ – နတ္ထိ။

http://www.dhammadownload.com

ပထမစျာန်ဇော ၂၀– တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပထမစျာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ (သဒိုရည့်ပါလုံး)

ဒုတိယစျာန်ဇော – ၁၀, တတိယစျာန်ဇော – ၁၀ တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ ။ (ကာယ+စိတ္တ)

စတုတ္ထဈာန်ဇော ၁၈–ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဈာနောကာသ။ (စိတ္တသာ)

ကာမစိတ် ၅၄–ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမ ၁၁–ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။ (သဒိုရည့်ပါလုံး)

သုဒ္ဓါပဋိသန္ဓေ– ရူပါဝစရပဥ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေတစ်ခု၊ စေတသိက်တိ ံသတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။

သုဒ္ဓါဒုတိယပိုင်း – သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ – ပဋိသန္ဓေနောင် ပဥ္စမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် ဝစီသင်္ခါရ ဖြစ်ဖူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဘဝင် ၁၅–ချက်, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဤ ၁၇–ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံဟုဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ။(စိတ္တသာ)

ကြွင်း ရူ,အရူ– သုဒ္ဓါဝါသ ဖြစ်အံ့– ဘဝနိကန္တိက ပဥ္စမဇော်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသောရူ,အရူပါဝစရ ဖြစ်အံ့–ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္က သဝိစာရ, အဝိတက္က အဝိစာရစိတ် ၄၇–ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ ၁၅–ဘုံ, အရူပ ၄– ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ။ (ဝစီ + စိတ္တ)

အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။

ကာယ + ဝစီ အနု – ဒုတိယဈာနံ, တတိယဈာနံ သမာပန္နာနံ။ (တစ်ဘက်ရ)
ပထမဈာနံ သမာပန္နာနံ, ကာမာဝစရာနံ။ (နှစ်ဘက်ရ)

ပဋိလောမ– ရူပါဝစရာနံ, အရူပါဝစရာနံ တေသံ။ (တစ်ဘက်ရ)

ပစ္စနိက်ကြွင်း– စတုတ္ထဈာနံ သမာပန္နာနံ, သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ, အသညသတ္တာနံ။
ဒုတိယစိတ်ကောက်ရာ၌

တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟုဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင် ၁၅–ချက်, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဤ ၁၈–ချက်သောစိတ်တို့၏ –ဟု ပဋိသန္ဓေပါထည့်ကောက်။

http://www.dhammadownload.com

အတီတပုဂ္ဂလောကာသ

	ပုဂ္ဂိုလ်		ဈာနောကာသ	ခဏတ္တယသမင်္ဂီ	ဝိဘင်း	သဒ္ဒါရ ကါယ	ဝစီ	စိတ္တ
ဈာန်ဝင်စားသော	ကာ		ပဉ္စမဈာန်ဇော–၂၀	။	ပဉ္စမဈာန် သမာပန္နာန်	။	။	။
	ရူ		၃–ဈာန်ဇော–၁၀၊ တ–၁၀	။	၃––တ– ။	။		။
	အရူ		စတုတ္ထဈာန်ဇော–၁၈	။	စတုတ္ထ– ။			။
ဘုမ္မောကာသ								
ဈာန်မဝင်စားသော	ကာမ		ကာမစိတ်–၅၄	။	ကာမဝစရာန်	။	။	။
	ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ	သုဒ္ဓါဝါသ	ပဋိသန္ဓေ	။	သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ			
			ဒုတိယပိုင်း		သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ			။
			ဘဝနိကန္တိကပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်		ဣတရေသံ ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ		။	။
		ပုထုဇဉ်	ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်ဖြစ်ထိုက်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်–၅၇					
အသညသတ်			အသညသတ် (၃+၈) သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်		အသညသတ္တာနံ			

မုချဒုတိယစိတ် ဘဝနိကန္တိက ပ–ဇော

(က) သုဒ္ဓါဝါသ– ပဋိသန္ဓေ ဘွင် (ဘွင် ၁၅) မ. ဇ. ဇ. ဇ – – (ပ) – – စုတိ
└── စိတ္တ ──┘ └── ဝစီ– စိတ္တ ──┘

(ခ) ကြွင်း ရူ– အရူ – – ပဋိသန္ဓေ – – – – – စုတိ
└── ဝစီ– စိတ္တ ──┘

ကာယ,စိတ္တ အနုလောမ– အာမန္တာ။ (ပ, ၃, တ ဈာနောကာသနှင့် ကာမဘုမ္မောကာသ ကောက်)

ပဋိလောမ– စတုတ္ထဈာန် သမာပန္နာနံ , ရူပါဝစရာနံ အရူပါဝစရာနံ။

ရူ အရူအတွက်– သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင် , ကြွင်း ရူ , အရူဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် – စသည်ဖြင့်ကောက်။

ကာယနှင့်စိတ္တ၊ ဝစီနှင့် စိတ္တ ပစ္စနိက် သိသယကား သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ ဘတ္တ။

အတီတဝါရပြီး၏ ။

http://www.dhammadownload.com

အနာဂတဝါရ အညွှန်း

ကာယသင်္ခါရ ဖြစ်လတ္တံ့ကား– ကာမပစ္ဆိမဘဝိက ပဋိသန္ဓေပိုင်း၊ ရူ–အရူဘုံသို့ ပဋိသန္ဓေ ပိုင်း၊ ကာမဘုံပြန်တိုသာ ဖြစ်သည်။

ဝစီသင်္ခါရ ဖြစ်လတ္တံ့ကား– ပစ္ဆိမနှင့် အဝိတက္က အဝိစာရ ပစ္ဆိမအနန္တရ ဤ ၂–မျိုးမှ တစ်ပါး အားလုံး။

စိတ္တသင်္ခါရ ဖြစ်လတ္တံ့ကား– ပစ္ဆိမမှတစ်ပါး အားလုံးတည်း။

ပိဘင်းများ

ကာမ ပစ္ဆိမ အနန္တရ	ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာဝစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။
ရူ အရူ ပစ္ဆိမဘဝိက	ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ။
ရူ– အရူဘုံသို့ စဝန္တပိုင်း–	ယေစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ စဝန္တာနံ။
ကြွင်း	ဣတရေသံ တေသံ။
ပစ္ဆိမ	ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ
အဝိ–အစာပစ္ဆိမ အနန္တရ	ယဿ စိတ္တဿအနန္တရာ အဝိတက္က အဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။

ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အဿာသပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော တေတ္တိ သမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝ စရ, အရူပါ ဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့– ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာမာဝစရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသသူဖြစ်အံ့– ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သုဒ္ဓါဝါသမှတစ်ပါး ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ သံသယ ၄င်းရ၏။

ပဋိလောမ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ကား ပစ္ဆိမစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် အဆုံးစွန်သော အဿာသ ပဿာသနှင့် တကွဖြစ်သော တေတ္တိ သမစိတ်မှသည် ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရဖြစ်သော ဒုတိယ တဒါရုံ, မရဏာသန္န ပဉ္စမဇော, ဘဝင်တိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ အရဟတ္တ ဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်, ပဌမဈာန်ဝိပါက် ဒုတိယ ဈာန်ဝိပါက်ဟု ဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– ပဋိသန္ဓေ မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ တတိယဈာန် ဝိပါက်, စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်,ပဥ္စမဈာန်ဝိပါက်, အရူပဝိပါက် လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့– ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္န စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စား သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံမှ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အဆုံးစွန်သော အဿာသ ပဿာသ နှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်မှသည် စုတိတိုင်အောင် ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်၊ ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရဘုံချင်းချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော အသညသတ်, အကနိဋ္ဌမှ တစ်ပါး ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ အနုလောမ သံသယအရလည်း ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

အနာဂတပုဂ္ဂလ

ပုဂ္ဂိုလ်		အပိုင်းအားလျော်စွာ သင်္ခါရဖြင့် ဝေဘန်ပုံ		
ပစ္ဆိမဘဝိက	ကာမာဝစရ	ပဋိသန္ဓေ- – – ပ – – – ဘ တေတ္တိံ သမစိတ် –ပ– ရှံ ဓ ဘ └ ကာယ–ဝစီ–စိတ္တ ┘ └ ဝစီ–စိတ္တ		ပစ္ဆိမ
	(က) ရူ–အရူ	ပဋိသန္ဓေ- – – ပ – – – ဓ – – – ပ – – – ဘ └ ဝစီ–စိတ္တ ┘		သဝိတက်–သဝိစာ–ပစ္ဆိမ
	(ခ)	ပဋိသန္ဓေ – – – ပ – – ဓ, ဓ, ဓ, ဓ, ပဉ္စမဇော – – – ဘ └ ဝစီ–စိတ္တ ┘ └ စိတ္တသာ ┘	အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္ဆိမအနန္တရ	အဝိတက်–အဝိစာ–ပစ္ဆိမာ
ရူ–အရူပ ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္ဆိမဘဝိက မဖြစ်သော	ကာမသုဂတိ ၇ မှ ရူ အရူသို့	ပဋိသန္ဓေ – – – – ပ – – – ဘ – – – အဆုံးစွန်အဿာသ – ပ ––စုတိ └ ကာယ–ဝစီ–စိတ္တ ┘ └ ဝစီ–စိတ္တ ┘		
	ရူ–အရူဘုံချင်း	ပဋိသန္ဓေ – – – – – – ပ – – – – – – စုတိ └ ဝစီ–စိတ္တ ┘		
ကာမ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပြန်ကောင်း	ကာမာဝစရ			
	သုဒ္ဓါ မှ တစ်ပါး ရူ–အရူ	ပဋိသန္ဓေ – – – – – ပ – – – – –စုတိ └ ကာယ–ဝစီ–စိတ္တ ┘		

ကာယ + ဝစီ – ပစ္စနိက် ၌။ ။ ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာအဝိတက္က အဝိစာရံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တေသံ။ ။ ကိုဟိတ်စုတိစိတ်တေရသ ။ပ။ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်၊ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဟု ဆိုအပ်သော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဇောနောင်စုတိ ဖြစ်အံ့ – ပဉ္စမဇော၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီ, ဘဝင်နောင် စုတိဖြစ်အံ့ – ပဉ္စမဇော, ဘဝင်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ, အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

ကာယနှင့် စိတ္တ – ဝိဘင်း ဝစီနှင့်တူ။ ရူ , အရူ ပစ္ဆိမဘဝိကကောက်ရာ၌သာ ထူးသည်။ **ကောက်ပုံမှာ–** ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်အနန္တရတိုင်အောင် ဈာန်ဝင်စား , မဝင်စားသော ရူပါဝစရ , အရူပါဝစရပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်။

ဝစီ + စိတ္တ အနုလုံနှစ်ဘက်ရ မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄ ခု၊ ပထမဈာန်ဝိပါက်, ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော သဝိတက္က, သဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ပစ္ဆိမစိတ်အနန္တရတိုင်အောင်၊ တတိယဈာန် ဝိပါက်, စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်, ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်, အရူပဝိပါက် ၄ ခုဟုဆိုအပ်သော အဝိတက္က အဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္နစတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ကာ , ရူ , အရူ , ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘဝမဆုံးသေးသူဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ကာ, ရူ , အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်။ **ပစ္စနိက် –**ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။

http://www.dhammadownload.com

သင်္ခါရယမက ပုဂ္ဂလဝါရတွဲ

ပွန်+တီ၊ ပွန်+နာ၊ တီ+နာ၊ ဥ၊ နိ၊ ဥ+နိ

ပစ္စုပ္ပန်			အတီတ		အနာဂတ		
ကာယသင်္ခါရဇော	ဥ	အဿာသ–ပဿာသ ဥပါဒ်	ကာယ ဝစီ စိတ္တ ဝိနာ ဆိ ဝိနာ ဆိ+	သဗ္ဗဉပ္ပါဒ သဗ္ဗဘင်္ဂ နိရောဓ အသညသတ်	ကာယသင်္ခါရဇော	ဥ	(ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမနှင့် ပစ္ဆိမအနန္တရ, ရူ–အရူ ပစ္ဆိမဘဝိကအားလုံး ရူ, အရူဘုံသို့ စဝန္တမှတစ်ပါး) အားလုံး
	နိ	အဿာ––ဘင်				နိ	॥
ဝစီသင်္ခါရဇော	ဥ	ဝိတက် ဝိစာ ဥပါဒ်			ဝစီသင်္ခါရဇော	ဥ	(ပစ္ဆိမ, အဝိတက္ကအဝိစာရပစ္ဆိမအနန္တရမှတစ်ပါး) အားလုံး
	နိ	ဝိတက် ဝိစာ ဘင်				နိ	(သဝိတက္ကသဝိစာရပစ္ဆိမဘင်, အဝိတက္ကအဝိစာရ ပစ္ဆိမ, ယင်းအနန္တရမှတစ်ပါး) အားလုံး
စိတ္တသင်္ခါရဇော	ဥ	သဗ္ဗစိတ္တ–ဥပါဒ်			စိတ္တသင်္ခါရဇော	ဥ	(ပစ္ဆိမမှ တစ်ပါး) အားလုံး
	နိ	သဗ္ဗစိတ္တ–ဘင်				နိ	(ပစ္ဆိမဘင်မှ တစ်ပါး) အားလုံး

ပွန်+တီ ကာယ+ဝစီ အနုလောမ – အာမန္တာ။ ပဋိလောမ – ဘင်အားလုံးနှင့် အဿာသ ပဿာသကင်းသော ဥပါဒ်, နိရောဓ, အသည တစ်ဘက်ရထုတ်၊ အဿာသ ဥပါဒ်ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်။

ပစ္စနိက် အတီတ်က အားလုံးယူထား၍ အတီတ်ကို သံသယထားလျှင် ပါဠိဂတိ၊ သန္နိဋ္ဌာန် ထားလျှင် နတ္ထိ၊ နိရောဓဝါရ၌ ဥပါဒ်နှင့်ဘင်ပြောင်း၍ ထုတ်ရမည်၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓကား ဥပ္ပါဒနှင့် တူ၏။

ပွန်+နာ ကာယ+ဝစီ အနုလုံ၊ အနုလောမ၌ အာမန္တာ။ ပဋိလောမ – သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝိနာ အဿာသပဿာသေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ။ (တစ်ဘက်ရ) အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ (နှစ်ဘက်ရ)

အရကောက်– မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄–ခု၊ ပထမဈာန်ဝိပါက်၊ ဒုတိယဈာန်ဝိပါက် ဟုဆိုအပ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့သောသူဖြစ်အံ့–ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်,စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်, ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်,အရူပဝိပါက် ၄–ခုဟုဆိုအပ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့သောသူဖြစ်အံ့ – ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္နစတုတ္ထဇောတိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ၊ အဿာသပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရ,ရူပါဝစရ,အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘဝမဆုံးသေးသောသူဖြစ်အံ့ – ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ၊ အဿာသ ပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော

http://www.dhammadownload.com

ဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရ,ရူပါဝစရ,အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ, စဝန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွ ပဥ္စမဈာန်ဇော ၂၀, ဒုတိယဈာန်ဇော ၁၀, တတိယဈာန်ဇော ၁၀– တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀–ကြဉ်သော အဿာသ ပဿာသနှင့်တကွ ကာမစိတ် ၄၄–ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။

ကာယ+စိတ္တ ဝိဘင်း ဝစီနှင့်တူ။ ပဋိလောမ အရကား– ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, အဿာသ ပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ကာမာဝစရ, ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘဝမဆုံးသေးသောသူဖြစ်အံ့ – ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ, အဿာသ ပဿာသကင်းသော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား မဝင်စားသော ကာ, ရူ, အရူ ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓ – – အသည – – ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

(နှစ်ဘက် ဝစီနှင့်တူ)

ပစ္စနိက် – ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ။

ဝစီ+စိတ္တ ဒွိကား – သဝိတက္က သဝိစာရ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ၊ ဣတရေသံ ဝိတက္က ဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။

မဟာ ဝိ သံ ၄, ပ ဈာန် ဝိပါက်, ဒု ဈာန် ဝိပါက် ဟု ဆိုအပ်သော သဝိ, သစာ ပစ္ဆိမစိတ် ၆–ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ကာ, ရူ, အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ပစ္ဆိမစိတ်မှတပါး သဝိ, သစာ စိတ် ၆၆–ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဝင်စား, မဝင်စားသော ကာ, ရူ, အရူပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား – နောက်သာ ရ၏။

ပဋိလောမ – သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, ဝိနာ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ တေသံ။

ပစ္စနိက် အကြွင်း – သဝိတက္ကသဝိစာရ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, အဝိတက္က အဝိစာရ စိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။

တီ+နာ အတိတ်ဘက်က အားလုံးရ၍ အနာဂတ်ဘက်က မရသော လက်သည်းကွင်းပြ တရားများကို အတိတ်တစ်ဘက်ရထုတ်၊ ပဋိလောမ "အာမန္တာ"ထုတ် ပစ္စနိက် နတ္ထိနှင့် ပါဠိဂတိ။

နိရောဓ ဒွိ ဥပ္ပါဒကဲ့သို့ ထုတ်၊ (ဥပါဒ်နှင့် ဘင်ပြောင်းရုံသာ) ပစ္စနိက်အကြွင်းလည်း အနာဂတ် ဇယားလက်သည်းကွင်းများကိုထုတ်။

ဥပ္ပါဒနိရောဓ အနုလုံ– အနုလောမ အာမန္တာ ချည်း၊ ပဋိလောမ– ဥပ္ပါဒနှင့် တူ၏။ ပစ္စနိက်– အကြွင်း လည်း နိရောဓနှင့်တူ၏။ (ဝစီမူ– ပစ္စနိက်– အကြွင်းကား ပစ္ဆိမဘင် သာမည ထုတ်ရမည်)၊ ဤမျှသာထူး၏။

http://www.dhammadownload.com

သခါရယမက ပုဂ္ဂလောဆိုင်ရာအားလုံးအတွက်

ပွန် + တိ၊ ပွန် + နာ၊ တိ + နာ၊ ဥ၊ နိ၊ ဥ + နိ၊

	ကာယသင်္ခါရော		ဝစီသင်္ခါရော		စိတ္တသင်္ခါရော	
[illegible]	ပဌမဈာန	[illegible]	ပဌမဈာန	[illegible]	ပဌမဈာန	
[illegible]	ဒု တ ။	[illegible]	×	[illegible]	ဒု–တ ။	
[illegible]	×	[illegible]	×	[illegible]	စတုတ္ထ ။	
[illegible]	ကာမာဝစရ	[illegible]	ကာမာဝစရ	[illegible]	ကာမာဝစရ	
[illegible]	×	[illegible]	ရူ–အရူ	[illegible]	ရူ–အရူ	
[illegible]	×		×		×	အသည

အနာဂတပုဂ္ဂလောကာသအတွက် ကာမာဝစရကို ၁။ပစ္ဆိမ၊ ၂။ပစ္ဆိမအနန္တရ၊ ၃။ကြွင်းဟုလည်းကောင်း၊ ရူပါဝစရကို ၁။ပစ္ဆိမ၊ ၂။အဝိ–အစာ ပစ္ဆိမအနန္တရ၊ ၃။ကြွင်းဟုလည်းကောင်း ခွဲ၍မှတ်။ ဝိဘင်းထုတ်ဦးစားပေး – – ၁။ပစ္ဆိမ၊ ၂။ပစ္ဆိမအနန္တရ၊ ၃။ဈာန်၊ ၄။ကြွင်း။

ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရတွဲ

ပွန်+တိ (ကာယ+ဝစီ၌) ပွန်ဘက်က ဥပါဒ်နှင့်သာဆိုင်၍ တရားပို ဒု–တဈာန်နှင့် အဿာသ ဥပါဒ်ကို တစ်ဘက်ရထုတ်၊ ပ–ဈာန်, ကာမာဝစရ, အဿာသဥပါဒ်ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်၊ ပဋိလောမ၌ ၂–ဘက်ရတရား၏ ဘင်နှင့် အဿာသကင်း ဥပါဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူ–အရူကို လည်းကောင်း တစ်ဘက်ရထုတ်၊ **ပစ္စနိက်အကြွင်းကား** ကာယဘက်မှ ပိုသော ဒု–တဈာန်နှင့် အဿာသဘင်ကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းတို့၏ အဿာသကင်း ဥပါဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဈာန်, သုဒ္ဓါ ပဋိသန္ဓေနှင့် ဒုတိယပိုင်း, အသညသတ် ကိုလည်းကောင်း ထုတ်ပါ။

ကာယ+စိတ္တ၌ အနုလောမ–အာမဏ္ဍာထုတ်

ပဋိလောမ ဘင်အားလုံးနှင့် အဿာသကင်း ဥပါဒ်ကို တစ်ဘက်ရထုတ်၊ အဿာသဥပါဒ် ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်၊ **ပစ္စနိက်အကြွင်းကား** သုဒ္ဓါ ပဋိသန္ဓေနှင့် အသညသတ်ကိုထုတ်၊ (ဝစီ+စိတ္တ၌လည်း ကာယ+စိတ္တကဲ့သို့ အဿာသနှင့် ဝိတက် ဝိစာ ပြောင်း၍ထုတ်)။

နိရောဓ၌ ဥပါဒ်နှင့် ဘင်ပြောင်း၍ထုတ်၊ အတိတ်ဘက်၌ ဖြစ်ဘူး–ချုပ်ဘူးတူ၏၊ ဥပ္ပါဒ+ နိရောဝ ကား ဥပ္ပါဒနှင့် တူ၏။

ပွန်+နာ ကာယဝစီ+အနုလုံ၌ ပွန်တိနှင့် အတူထုတ်၊ ပစ္စနိက် အကြွင်း ပစ္ဆိမ, အဝိ အစာ ပစ္ဆိမ အနန္တရ။

ဒု–တဈာန် အဿာသဘင်နှင့် ယင်းတရား၏ အဿာသကင်း ဥပါဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဈာန် နှင့် အသညသတ်ကိုလည်းကောင်း ထုတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ကာယ+စိတ္တ အနုလုံ၌လည်း ပွန်+တီနှင့်တူ၏၊ ပစ္စနိက်အကြွင်းကား ပစ္ဆိမစိတ်နှင့် အသညသတ်ကိုထုတ်၊ ဝစီ+စိတ္တ၌လည်း သဝိ သစာ ပစ္ဆိမဥပါဒ်ကို ဝစီတစ်ဘက်ရထုတ်၊ ကြွင်း တက်–စာ ဥပါဒ်ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်။

ပဋိလောမ ပွန်+တီနှင့်တူ၏၊ **ပစ္စနိက်အကြွင်းကား–** သဝိ သစာ ပစ္ဆိမဘင်, အဝိ အစာ ပစ္ဆိမ, အသညသတ်ကိုထုတ်။

နိရောဓ၌ ဥပါဒ်နှင့် ဘင်ပြောင်း၍ ဥပ္ပါဒကဲ့သို့ထုတ်၊ ပစ္ဆိမကိုလည်း ပုဂ္ဂလ ကဲ့သို့ထုတ်၊ ဥပ္ပါဒ+နိရောဓ အနုလုံ အနုလောမ ကာယမူ၌ ဥပ္ပါဒနှင့်တူ၏၊ **ပစ္စနိက်ကား** နိရောဓနှင့်တူ၏၊ ဝစီမူ၌ အနုလုံ အနုလောမ အာမန္တာထုတ်၊ **ပဋိလောမ** ဥပ္ပါဒ အတိုင်း ဘင်နှင့် တက်, စာ ကင်း ဥပါဒ်ကို တစ်ဘက်ရထုတ်၊ **ပစ္စနိက်** တက်, စာ ဥပါဒ်ကို တစ်ဘက်ရထုတ်၊ **ပစ္စနိက် အကြွင်း** ပစ္ဆိမဘင်နှင့် အသညသတ်ကိုထုတ်။

တီ+နှာ အတိက်ဘက်၌ သုဒ္ဓါဝါသ ပဋိသန္ဓေမှ တစ်ပါး သက်ဆိုင်ရာ တရားအားလုံးရ၏၊ အနာဂတ်ဘက်၌လည်း ပစ္ဆိမနှင့် ပစ္ဆိမ အနန္တရမှ တစ်ပါး သက်ဆိုင်ရာ တရားအားလုံးရ၏။

(ကာယ+ဝစီ) ကာမာဝစရ ပစ္ဆိမနှင့် ဒု–တစျာန်ကို တစ်ဘက်ရ၊ ပ–ဈာန်နှင့် ကြွင်းကာမ ကို နှစ်ဖက်ရ၊ ရူ–အရူကို ပဋိလောမ တစ်ဘက်ရထုတ်၊ ပစ္စနိက်အကြွင်း ရူ–အရူ ပစ္ဆိမ, အဝိ–အစာ ပစ္ဆိမ အနန္တရကိုလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် အသညသတ်ကိုလည်းကောင်းထုတ်၊

(ကာယ+စိတ္တ) ကာမ ပစ္ဆိမကို တစ်ဘက်ရ၊ ပ–ဒု–တ ဈာန်နှင့် ကြွင်း ကာမကိုနှစ်ဘက်ရ၊ စတုတ္ထဈာန် နှင့် ရူ–အရူကို ပဋိလောမ တစ်ဘက်ရထုတ်၊ ပစ္စနိက်အကြွင်း ရူ– အရူ ပစ္ဆိမနှင့် အသညသတ်ကိုယုတ်။

(ဝစီ+စိတ္တ) သဝိ–သစာ ဘူမိယံ ပစ္ဆိမကို တစ်ဘက်ရထုတ်၊ ကြွင်း သဝိ–သစာ ဘူမိယံ ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်၊ အဝိ–အစာဘူမိယံကို ပဋိလောမ တစ်ဘက်ရထုတ်၊ ပစ္စနိက်အကြွင်း အဝိ–အစာ ဘူမိယံ ပစ္ဆိမ, အသညသတ်ကိုထုတ်။

နိရောဓ အနုလုံ၌ သက်ဆိုင်ရာ ပစ္ဆိမ၌ ဘင်ကိုသာထုတ်၊ ကြွင်း ဥပ္ပါဒနှင့်တူ၏၊ **ပစ္စနိက်အကြွင်း ကာယ+ဝစီ၌** ရူ–အရူ သဝိ–သစာ ပစ္ဆိမဘင်နှင့် အဝိ– အစာ ပစ္ဆိမ, ယင်းပစ္ဆိမ အနန္တရ, စတုတ္ထဈာန်, အသညသတ်ကိုထုတ်။

ကာယ+စိတ္တ၌ ရူ–အရူ ပစ္ဆိမဘင်နှင့် အသညသတ်ကိုထုတ်။
ဝစီ+စိတ္တ၌ အဝိ–အစာ ဘူမိယံ ပစ္ဆိမဘင်နှင့် အသညသတ်ကိုထုတ်။
(ဥပ္ပါဒ+နိရောဓကား– နိရောဓနှင့်တူ၏)

သင်္ခါရယမိုက်ပြီး၏ ။

http://www.dhammadownload.com

အနုသယ ယမက

	ပရိစ္ဆေဒဝါရ	ပရိစ္ဆိန္နုဒ္ဒေသ ဝါရ	ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာန ဝါရ		မဟာဝါရ
တစ်နည်း—	အနုသယုဒ္ဒေသ	နာမဝဝတ္ထာန်		။	။
	သတ္တာနုသယာ	ကာမရာဂါနုသယော	ကတ္တ --- အနုသေတိ	ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု ဧတ္ထ	အနုသယဝါရ
		ပဋိဃာ ။		ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဧတ္ထ	သာနုသယ ။
		မာနာ ။		ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ	ပဇဟာန ။
		ဒိဋ္ဌာ ။		သဗ္ဗသက္ကာယပရိယာပန္နေသု ဓမ္မေသု ဧတ္ထ	ပရိညာ ။
		ဝိစိကိစ္ဆာ ။		။	ပဟီန ။
		ဘဝရာဂါ ။		ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ	ဥပ္ပဇ္ဇန ။
		အဝိဇ္ဇာ ။		သဗ္ဗသက္ကာယပရိယာပန္နေသု ဓမ္မေသု ဧတ္ထ	ဓာတု ။

* *ကာ–ပ–မာ, ဒိဋ္ဌိ၊ စိကိစ်–ဘဝါ အဝိဇ္ဇာ၊ သတ္တာနုသယ။*
* *အနု, သာ, ပ၊ ပရိ, ပ၊ ဥပ္ပ, ဓာတု၊ ခုနစ်ခု၊ မှတ်ရူ ဝါရသာ။*

ဝေဒနာအားဖြင့် ဖြစ်ပုံ

(ကာမရာဂါနုသယ) ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်လည်း လောဘမူသော–၄၊ ဥ–၄ တို့၌သာ အာရုံပြုသော အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ကြွင်းသော ဝေဒနာ ၄၃–ခုတို့၌ကား အာရုံပြုသောအားဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း ဝေဒနာချည်းသာ မဖြစ်ကောင်း၊ သဟဇာတ် တရားတို့နှင့် တကွ ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ကာမသုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ကာမဥပေက္ခာ စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ သဘာဝ, ဝိပရိဏတ, ဣဋ္ဌ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ရုပ်တို့၌လည်း အာရုံပြုသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဟဇာတ် အားဖြင့်လည်း ကောင်း ဖြစ်သေး၏။

အနုသေတိ (ပ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ အစိပ္ပါယ်ကား– အနုသယသည် ပစ္စုပ္ပန် ဥပါဒ် ဌီဘင်အားဖြင့် ဖြစ်သည် ရှိစေ၊ မဖြစ်သည် ရှိစေ၊ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး မင်ဖြင့် မပယ်ရသေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး မပယ်ရသေးသဖြင့် ဖြစ်လေပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ကာလ ၃–ပါးဖြင့် ဆိုအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်တော်မမူဦးဘဲ ဌာနဟူသော ဘုံကိုသာ သုံးသပ်တော်မူသောအားဖြင့် ကတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ–ဟု မေးတော်မူဦး၍ ကာမဘုံ ကောဒ္ဒသဟု ဆိုအပ်သော ကာမဓာတ်, ကာမသုခဝေဒနာ, ကာမဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ကိုသာ ပဌာနပြုသောအားဖြင့် ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု ဧတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ–ဟု ဖြေတော်မူ၏။

http://www.dhammadownload.com

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

တရားကိုယ် အစိပ္ပါယ်

အနုသယ	တရားကိုယ်	ပုဂ္ဂိုလ်: ပုထုဇဉ်	ပုဂ္ဂိုလ်: သောတာပန်–သကဒါဂါမ်	ပုဂ္ဂိုလ်: အနာဂါမ်	ပုဂ္ဂိုလ်: ရဟန္တာ	ပယ် မပယ်: သော–သ–မဂ္ဂဋ္ဌာန်	ပယ် မပယ်: အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်	ပယ် မပယ်: အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်	ဌာန ဘုံ အာရုံ: ကာမဘုံ ၁၁ ကာမဓာတ်	ဌာန ဘုံ အာရုံ: ရူ ၁၆၊ အရူ ၄၊ ရူ–အရူပဓာတ်	ဝေဒနာ: ကာမသုခ ၁၉	ဝေဒနာ: ဒေါမနဿ ၂၊ ဒုက္ခ ၁၊ ပေါင်း ၃	ဝေဒနာ: ကာမဥပေက္ခာ ၃၂	သဟဇာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် / သဘာဝ ဝိပရိတ: ဩဠရုပ်	သဟဇာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် / သဘာဝ ဝိပရိတ: အနိဋ္ဌရုပ်	သဟဇာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် / သဘာဝ ဝိပရိတ: ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တရုပ်	အနုသေတိ=အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ကာမ	ကာမဘုံကို တပ်တက်သော လောဘ	။	။			။			။		။		။	။		။	
ပဋိဃ	ပဋိဃဒွေ့ဦရှိသော ဒေါသ	။	။									။			။		
မာန	ဒိဋ္ဌိ ဝိ–၄ဦသာယှဉ် မာန	။	။	။		။	။		။	။	။		။	။		။	
ဒိဋ္ဌိ	ဒိဋ္ဌိ သံ–၄ဦသာယှဉ် ဒိဋ္ဌိ	။							။	။	။	။	။	။		။	
ဝိစိ	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ဦယှဉ် ဝိစိကိစ္ဆာ	။							။	။	။	။	။	။		။	
ဘဝ	ရူ–အရူဘုံဦတပ် ဒိဋ္ဌိ ဝိ–၄ဦယှဉ် လောဘ	။	။	။		။	။			။							
အဝိဇ္ဇာ	အကု–၁၂ဦယှဉ် မောဟ	။	။	။					။	။	။	။	။	။		။	

ပဋိဃာနုသယ

ထိုသို့လည်း ဒေါမနဿဝေဒနာ ၂–ပါး၌သာ အာရုံ–သဟဇာတ်၏ ကြွင်းဒုက္ခဝေဒနာ ၁–ပါး၌ကား အာရုံပြုသောအားဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း –ကြောင့် ဒေါ–၂ စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဒုက္ခ သဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ် သဘာဝ ဝိပရိတ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ရုပ်တို့၌လည်း အာရုံပြုသော အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့် လည်းကောင်း ဖြစ်သေး၏။

မဟာဝါရကျမ်းတက်ဆိုရိုး

အနုသယ သာနုသယ ပဇဟာန ပရိညာ ပဟီန ဥပ္ပဇ္ဇန ဓာတု	အနုလုံ ပစ္စနိက်	ပုဂ္ဂလ ဩကာသ ပုဂ္ဂလော ကာသ	ကေမှု ဒွိ ။ တိ ။ စတု ။ ပဉ္စ ။ ဆ ။	ကာမရာဂါနုသယမှု ပဋိဃာ ။ မာနာ ။ ဒိဋ္ဌာ ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ။ ဘဝရာဂါ ။	ပဋိဃမူလိ အစရှိ – –	အနု လောမ ပဋိ– လောမ	ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇနာ	သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ
၇	၂	၃	၆	၆	၆	၂		၂

http://www.dhammadownload.com

ပါဠိအနေအထား

အနုသယ – ယဿ (ယတ္ထ) ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ (နာနုသေတိ)

သာနုသယ – ယော (ယတော) ကာမရာဂါနုသယေန သာနုသယော (နိရနုသယော)

ဥပ္ပဇ္ဇန – ယဿ (ယတ္ထ) ကာမရာဂါနုသယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ (နုပ္ပဇ္ဇတိ)

ဝိဘင်းထုတ်ပုံ

ကာမ+မာန – အနုလောမ – အာမန္တာ၊ **ပဋိလောမ –** ယဿ ဝါ ပန မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ တဿ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတီတိ ? အနာဂါမိဿ မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ နော စ တဿ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ မာနာနုသယော စ အနုသေတိ ကာမရာဂါနုသယော စ အနုသေတိ။

အနုလုံ၌ သန္နိဋ္ဌာန်က ပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ သန္နိဋ္ဌာန်+သံသယတူသည်ကို နှစ်ဘက်ရ ထုတ်လေ၊ ပစ္စနိက်၌ သံသယက ပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ အကြွင်းကို နှစ်ဘက်ရထုတ်လေ။

ပုဂ္ဂိုလ်စဉ်

အနုလုံ၌ အထက်တန်းစားကစ၍ (အနာဂါမိဿ၊ ဒွိန္နံ ပုထုဇ္ဇနဿ ဤအစဉ်ဖြင့်)ထုတ်၊ ပစ္စနိက်၌ အောက်တန်းစားကစ၍ ဒွိန္နံ၊ အနာဂါမိဿ၊ အရဟတော ဤအစဉ်ဖြင့်) ထုတ်လေ။

ဩကာသ

ကာမ+ပဋိဃ – ၌ နော။

ကာမ+မာန – ၌ အနုလောမ – အာမန္တာ။ ပဋိလောမ – ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ နော စ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု ဧတ္ထ မာနာနုသယော စ အနုသေတိ၊ ကာမရာဂါနုသယော စ အနုသေတိ။

အနုလုံ၌ ဌာနမတူလျှင် – နော၊ သန္နိဋ္ဌာန်ကပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ တူသည်ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်။

ကေမူ၌ ဇယားပါ အစဉ်ဖြင့် ထုတ်၊ ဒွိမူစသည် အနုလုံအတွက် ရူ, ကာ, ဒု အစဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စနိက်အတွက် ရူရလျှင်ထုတ်၊ မရလျှင် ဒု, ကာ, အ အစဉ်ဖြင့် ထုတ်ပါ၊ ဒွိမူ မှစ၍ အနုလုံ အနုလောမ၌ နတ္ထိ–ချည်းထုတ်၊ တိမူမှစ၍ ပစ္စနိက် အနုလောမ၌ အာမန္တာ–ချည်း–ထုတ်။

ပုဂ္ဂလောကာသ

အနုလုံ၌ ဌာနမတူလျှင် နော–ဝိဘင်းထုတ်၊ သန္နိဋ္ဌာန်က ပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ တူသည်ကို နှစ်ဘက်ရ။ တစ်ဘက်ရထုတ်ရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ပိုနှင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနအားလုံးကို အရင်ထုတ်၊ ထို့နောင် ပုဂ္ဂိုလ်တူ ဌာနပိုကိုထုတ်၊ ပြီးမှ နှစ်ဘက်ရထုတ်။

http://www.dhammadownload.com

အနုသယယ+သာနုသယ+ဥပ္ပန္န နဝါရ (ပါဠိအရကောက်)

ဝါရ	ကာမ	ပဋိဃ	မာန	ဒိဋ္ဌိ+ဝိစိ	ဘဝ	အဝိဇ္ဇာ	ပစ္စနိက်
ပုဂ္ဂလ			အနာဂါမိသဿ		အနာဂါမိသဿ	အနာဂါမိသဿ	ကုသလတ္တိက
	ဒွိန္နံ	ဒွိန္နံ	ဒွိန္နံ		ဒွိန္နံ	ဒွိန္နံ	
	ပုထုဇ္ဇနဿ	ပုထုဇ္ဇနဿ	ပုထုဇ္ဇနဿ	ပုထုဇ္ဇနဿ	ပုထုဇ္ဇနဿ	ပုထုဇ္ဇနဿ	
ဩကာသ	ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု	ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ	ကာ ရူ	ကာ ဒု ရူ	ရူ	ကာ ဒု ရူ	ဝေဒနာတ္တိက ပီတိ

ဥပမာ – ကာမ+မာန ၌ အနုလောမ – အာမန္တာ။ ပဋိလောမ ၌ အနာဂါမိဿ ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု,ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တဿ တတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ နော စ တဿ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တေသံ တတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ နော စ တေသံ တတ္ထ ကာမရာဂအနုသယော အနုသေတိ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု တေသံ တတ္ထ မာနာနုသယော စ အနုသေတိ၊ ကာမရာဂါနုသယော စ အနုသေတိ။

ဒွိမူမှစ၍ အနုလုံ အနုလောမ၌ ဌာနမတူချင်း တွဲထား၍ နတ္ထိ–ချည်းထုတ်၊ ဌာနစဉ်မှာလည်း ဩကာသအတိုင်း ရူ, ကာ, ဒု အစဉ်ဖြင့်ထုတ်ပါ၊ ဆမူ ပဋိလောမ၌ကား နှစ်ဘက်ရ ကာ–ကို အရင်ထုတ်ပြီးမှ သုံးဘက်ရ ရူ–ကို နောက်ထုတ်သည်။

ပစ္စနိက်ကေမူ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တူဌာနပိုကို တစ်ဘက်ရထုတ်၍ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်၏ ကြွင်းသော ဌာနကို နှစ်ဘက်ရထုတ်၊ တစ်ဖန် သံသယရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ပိုကို သက်ဆိုင်ရာဌာနနှင့် တွဲဖက်၍ တစ်ဘက်ရ ထုတ်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်၏ ကြွင်းသော ဌာနကို နှစ်ဘက်ရထုတ်၊ ပြီးမှ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယနှင့် မဆိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဌာနအားလုံးအတွက် နှစ်ဘက်ရထုတ်။

ဥပမာ – ကာမ+ပဋိဃ ပစ္စနိက် ၌ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ တေသံ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော နာနုသေတိ၊ နော စ တေသံ တတ္ထ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတိ။ တေသညေဝ ပုဂ္ဂလာနံ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ အပရိယာပန္နေ တေသံ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော စ နာနုသေတိ၊ ပဋိဃာနုသယော စ နာနုသေတိ။ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သဗ္ဗတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော စ နာနုသေတိ၊ ပဋိဃာနုသယော စ နာနုသေတိ။

အထူးသတိပြုရန်မှာ – ဤပစ္စနိက် တစ်ဘက်ရ နှစ်ဘက်ရထုတ်ရာ၌ သံသယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ တစ်ဘက်ရ နှစ်ဘက်ရထုတ်ပါ၊ သံသယမှာ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ထုတ်စရာ မလို။

ဒွိမူစသည် ပဋိလောမ၌ ဒု, ကာ, ရူ အစဉ်ဖြင့် ထုတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပါဠိအနေအထား

ပဇဟာန – ယော(ယတော) ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ (နပ္ပဇဟတိ)

ပရိညာ – ယော(ယတော) ကာမရာဂါနုသယံ ပရိဇာနာတိ (နပရိဇာနာတိ)

ကာမ+မာန – ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော မာနာနုသယံ ပဇဟတီတိ၊ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။ ယော ဝါ ပန – – နော။

အနုသယ အတန်းအစား

အောက်တန်းစား ဒိဋ္ဌိ+ဝိစိကိစ္ဆာသည် သောတာပတ္တိမဂ်ပယ်၍ အောက်တန်းစား။

အလတ်တန်းစား ကာမ+ပဋိဃသည် အနာဂါမိမဂ်ပယ်၍ အလတ်တန်းစား။

အထက်တန်းစား မာန+ဘဝ+အဝိဇ္ဇာသည် အရဟတ္တမဂ်ပယ်၍ အထက်တန်းစား။

ဝိဘင်းထုတ်ပုံ

ပုဂ္ဂလ အနုလုံ၌ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ အနုသယတို့တွင်–

၁။ သန္နိဋ္ဌာန်က အောက်တန်းစားဖြစ်လျှင် တဒေကဋ္ဌ၊

၂။ သန္နိဋ္ဌာန်က အထက်တန်းစားဖြစ်လျှင် နော၊

၃။ သန္နိဋ္ဌာန်+သံသယတန်းတူလျှင် – အာမန္တာဟုထုတ်။

တိမ္မူမှစ၍ (ပုဂ္ဂိုလ်မတူချင်း တွဲသောကြောင့်) အနုလုံ အနုလောမ၌ နတ္ထိ–ထုတ်၊ ပဋိလောမ– ဘဝမူလီ အဝိဇ္ဇာမူလီတို့၌ ' မာနာနုသယံ ပဇဟတိ ' ဟု အကျဉ်းနည်းဖြင့် ဝိဘင်းထုတ်။

ပစ္စနိက်၌ တဒေကဋ္ဌမရှိ၊ သန္နိဋ္ဌာန်သံသယမတူလျှင် သံသယ၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို တစ်ဘက်ရထုတ်၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယမှ ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်၊ အဋ္ဌမကကို မဂ္ဂဋ္ဌာန် အမည်ဖြင့် မသုံးဘဲ သီးခြားသုံးလေ့ရှိသည်။

ဒွိမူစသည်၌ အဋ္ဌမကော၊ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီဟူသော အစဉ်ဖြင့် ဝိဘင်း ထုတ်ပါ။

ဩကာသ

ဩကာသဝါရသည် အနုသယ၌ ဆိုခဲ့ပြီးသည်နှင့် တူ၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဇ္ဇဟာန+ပရိညာ ပါဠိအရကောက်

ဝါရ	ကာမ	ပဋိဃ	မာန	ဒိဋ္ဌိ+ဝိစိ	ဘဝ	အဝိဇ္ဇ ၁	ပစ္စနိက်
ပုဂ္ဂလ			အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီ		အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီ	အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီ	[illegible]
	အနာဂါမိ မဂ္ဂသမင်္ဂီ	အနာဂါမိ မဂ္ဂသမင်္ဂီ					
				အဋ္ဌမကော			
ဩကာသ	ကာ	ဒု	ကာ ရူ	ကာ ဒု ရူ	ရူ	ကာ ဒု ရူ	[illegible]

ပုဂ္ဂလောကာသ

အနုလို၌–၁။ ပုဂ္ဂိုလ်ဍာနတူလျှင် နှစ်ဘက်ရဝိဘင်းထုတ်။

၂။ ဍာနမတူလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တူသော်လည်းကောင်း၊ မတူသော်လည်းကောင်း နော၀ိဘင်းထုတ်။

၃။ ဍာနတူလျှင်ကား ပုဂ္ဂိုလ်မတူသော်လည်း အောက်မဂ်ပယ် အနုသယကို သန္နိဋ္ဌာန် ထား လျှင် တဒေကဋ္ဌထုတ်၊ အထက်မဂ်ပယ် အနုသယကို သန္နိဋ္ဌာန်ထားလျှင် နော ဝိဘင်းထုတ်။

ဥပမာ – ကာမ+ဒိဋ္ဌိ အနုလောမ ၌ – နော။ ပဋိလောမ ၌ အဋ္ဌမကော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ရူပ ဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ သော တတော ဒိဋ္ဌာနုသယံ ပဇဟတိ၊ နော စ သော တတော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ။ သွေ၀ ပုဂ္ဂလော ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု သော တတော ဒိဋ္ဌာနုသယံ ပဇဟတိ၊ ကာမ ရာဂါနုသယံ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ။

ဒွိမူမှစ၍ အနုလုံ အနုလောမ၌ နတ္ထိ–ချည်းထုတ်။

ပဋိလောမ– ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာမူလီများ၌ အဋ္ဌမကော–ရူ၊ သွေ၀–ကာ၊ သွေ၀ ဒု အစဉ် ဖြင့်ထုတ်။

တိမူစသည် ပဋိလောမ ဘဝမူလီ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ဍာနမဖော်ပဲ အကျဉ်းချုပ် ဝိဘင်းထုတ်။

ပစ္စနိက်၌– သံသယကပိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ဍာနကို တစ်ဘက်ရထုတ်၊ အကြွင်းကို နှစ်ဘက်ရထုတ်။

ဒွိမူစသည်၌ အဋ္ဌမကော၊ အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီဟု ပုဂ္ဂိုလ်စဉ်ကို မှတ်၍ ကာမပဋိဃ နှစ်မျိုးတွင် ပဋိဃအတွက် အရင်ဝိဘင်းထုတ်ပါ၊ ပဋိလောမများကို တစ်ဘက်ရအတွက် အသီးသီး အရင် ထုတ်၍ နောက်မှပေါင်းကာ နှစ်ဘက်ရများကို ထုတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပါဠိအနေအထား

ယဿ(ယတ္ထ) ကာမရာဂါနုသယော ပဟီနော (အပ္ပဟီနော)။

ဝိဘင်းထုတ်ပုံ

ပုဂ္ဂလ–အနုလုံ၌ သန္နိဋ္ဌာန်က ပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ တူသည်ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်၊ ပစ္စနိက်၌ သံသယတ ပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ အကြွင်းကို နှစ်ဘက်ရထုတ်၊ အနုလုံ၌ ဖလဋ္ဌာန် ၄–ယောက်ဟော၍ ပစ္စနိက်၌ ပုထုဇဉ်ပါဟောသည်။

ဒွိမူစသည် အနုလုံ၌ အောက်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်မှစ၍ – ဒွိန္နံ၊ အနာဂါမိဿ၊ အရဟတော အစဉ်ဖြင့် ထုတ်၊ ပစ္စနိက်၌ အထက်တန်းစားမှစ၍ – အနာဂါမိဿ၊ ဒွိန္နံ၊ ပုထုဇ္ဇနဿ အစဉ်ဖြင့် ထုတ်ပါ။

ဩကာသ

အနုလုံ+ပစ္စနိက် ဝိဘင်းတူ၊ ဌာနမတူလျှင် (နော–အစား) နဝတ္တဗ္ဗော ပဟီနောတိ ဝါ အပ္ပဟီနော တိဝါ–ဟု ထုတ်လေ၊ ဥပမာ – ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော ပဟီနော၊ တတ္ထ ပဋိဃာနုသယော ပဟီနောတီတိ၊ နဝတ္တဗ္ဗော ပဟီနောတိ ဝါ အပ္ပဟီနောတိ ဝါ။

ကာမ+မာန ၌ အနုလောမ – အာမန္တာ၊ ပဋိလောမ – ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ မာနာ နုသယော ပဟီနော ကာမရာဂါနုသယော နဝတ္တဗ္ဗော ပဟီနောတိ ဝါ အပ္ပဟီနောတိ ဝါ၊ ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု ဧတ္ထ မာနာနုသယော စ ပဟီနော ကာမရာဂါနုသယော စ ပဟီနော။

ဒွိမူစသည်၌ အနုလုံ+ပစ္စနိက် နှစ်မျိုးလုံး ရူ၊ ကာ၊ ဒု အစဉ်ဖြင့် ဝိဘင်းထုတ်။

အထူးသတိပြုရန်မှာ– အနုလုံ တိမူ ဘဝမူလီ ပဋိလောမနှင့် ပစ္စနိက် ပဥ္စမူ ဘဝမူလီ ပဋိလောမတို့၌ အကျဉ်းနည်း ဝိဘင်းထုတ်သည်၊ အနုလုံ ပဥ္စမူ ဘဝမူလီ ပဋိလောမနှင့်ပစ္စနိက် တိမူ ဘဝမူလီ ပဋိလောမတို့၌ အကျယ်နည်း ဝိဘင်းထုတ်ထားသည်။

ပုဂ္ဂလောကာသ

၁။ ပုဂ္ဂိုလ်, ဌာနတူလျှင် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း၊

၂။ ဌာနမတူလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တူသော်လည်းကောင်း၊ မတူသော်လည်းကောင်း နဝတ္တဗ္ဗ၊

၃။ ဌာနတူလျက် ပုဂ္ဂိုလ်မတူလျှင် နော စ၊ ဥပမာ – **ကာမ+မာန ၌** အနာဂါမိဿ ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော ပဟီနော၊ နော စ တဿ တတ္ထ မာနာနုသယော ပဟီနော၊ အရဟတော ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု တဿ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော စ ပဟီနော မာနာနုသယော စ ပဟီနော။

ဌာနစဉ်မှာ အနုလုံ+ပစ္စနိက် ၂–ပါးလုံးပင် ရူ၊ ကာ၊ ဒု အစဉ်ဖြင့် ထုတ်။

ဒွိမူမှစ၍ အနုလောမ၌ နတ္ထိချည်းထုတ်၊ တိမူ ဘဝမူလီ ပဋိလောမ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ဌာနမပါဘဲ အကျဉ်းနည်း ဝိဘင်းထုတ်။

http://www.dhammadownload.com

ပဟီန (ပါဠိအရကောက်)

ဝါရ	ကာမ	ပဋိဃ	မာန	ဒိဋ္ဌိ-ဝိစိ	ဘဝ	အဝိဇ္ဇာ	ပစ္စနိက်
ပုဂ္ဂလ				ဒိဋ္ဌံ			ပုထုဇ္ဇနသည်
	အနာဂါမိသည်	အနာဂါမိသည်		အနာဂါမိသည်			
	အရဟာတော	အရဟာတော	အရဟာတော	အရဟာတော	အရဟာတော	အရဟာတော	
ဩကာသ	ကာ	ဒု	ကာ ရူ	ကာ ဒု ရူ	ရူ	ကာ ဒု ရူ	

အနုသယ စသော ၆–ဝါရ ပါဠိအရကောက်

ဝါရနှင့် ကြိယာ	ကာမ	ပဋိဃ	မာန	ဒိဋ္ဌိ+ဝိစိ	ဘဝ	အဝိဇ္ဇာ	ပစ္စနိက်
အနုသေတိ			အနာဂါမိသည်		အနာဂါမိသည်	အနာဂါမိသည်	အရဟာတော(ပုဂ္ဂလ)
သာနုသယော	ဒိဋ္ဌံ	ဒိဋ္ဌံ	ဒိဋ္ဌံ		ဒိဋ္ဌံ	ဒိဋ္ဌံ	အပရိယာပန္န(ဩ)
ဥပ္ပဇ္ဇတိ	ပုထုဇ္ဇနသည်	ပုထုဇ္ဇနသည်	ပုထုဇ္ဇနသည်	ပုထုဇ္ဇနသည်	ပုထုဇ္ဇနသည်	ပုထုဇ္ဇနသည်	အပရိယာပန္န အရ–ဟာတော သဗ္ဗတ္ထ

ပဇဟတိ			အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီ		အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီ	အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီ	ဥပေက္ခာ
ပရိဇာနာတိ	အနဂါမိ မဂ္ဂသမင်္ဂီ	အနဂါမိ မဂ္ဂသမင်္ဂီ					အဝသေသာ
				အဋ္ဌမကော			

ပဟီနော				ဒိဋ္ဌံ			ပုထုဇ္ဇနသည်
	အနာဂါမိသည်	အနာဂါမိသည်		အနာဂါမိသည်			
	အရဟာတော	အရဟာတော	အရဟာတော	အရဟာတော	အရဟာတော	အရဟာတော	
	ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု	ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ	ကာ ရူ	ကာ ဒု ရူ	ရူ	ကာ ဒု ရူ	

http://www.dhammadownload.com

ဓာတုဝါရ

	ပုစ္ဆာဝါရ			ဝိဿဇ္ဇနာဝါရ			
စဉ်	ဓာတုယာ စုတဿ	ဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ		ဓာတုယာ စုတဿ	ဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ		
၁	ကာမ (ဓာတုမှ)	ကာမ (ဓာတုမှုလိ)	ကတိအနုသယာ အနုသေန္တိ နာနုသေန္တိ ဘင်္ဂါ	ကာမ	ကာမ	ရူပ	အရူပ
၂	ရူပ	ရူပ			၇+၅	၇+၅+၃	၇+၅+၃
၃	အရူပ	အရူပ		ရူပ	၇	၇+၅+၃	၇+၅+၃
၄	နကာမ	နကာမ		အရူပ	၇	× (၇)	၇+၅+၃
၅	နရူပ	နရူပ		ကဿစိ (ပု) သတ္တ အနုသယာ အနုသေန္တိ			
၆	န အရူပ	န အရူပ		။ (သော+သ) ပဉ္စ ။ ။			
၇	န ကာမ န အရူပ	န ကာမ န အရူပ		။ (အနာ) တယော ။ ။			
၈	န ရူပ န အရူပ	န ရူပ န အရူပ		အနုသယာ ဘင်္ဂါ နတ္ထိ			
၉	န ကာမ န ရူပ	န ကာမ န ရူပ					

ဓာတုဝါရ ပါဠိအနေအထား

ကာမဓာတုယာ စုတဿ ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ ကတိအနုသယာ အနုသေန္တိ၊ ကတိ အနုသယာ နာနုသေန္တိ၊ ကတိ အနုသယာ ဘင်္ဂါ။

ကာမဓာတုယာ စုတဿ ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ ကဿစိ သတ္တ အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ ကဿစိ ပဉ္စ အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ အနုသယာ ဘင်္ဂါ နတ္ထိ။

ကာမဓာတုယာ–ကာမ ၁၁–ဘုံမှ၊ စုတဿ– စုတေသော၊ ကာမဓာတုံ– ကာမ ၁၁–ဘုံ၌၊ ဥပပဇ္ဇန္တဿ–ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကတိ– အဘယ်မျှကုန်သော၊ အနုသယာ– တို့သည်၊ အနုသေန္တိ၊ (သန္တာနံ အနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိ)– သန္တာန်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းကုန်သနည်း။

ကတိ– အဘယ်မျှကုန်သော၊ အနုသယာ–တို့သည်၊ နာနုသေန္တိ (သန္တာနံ နာနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိ) သန္တာန်သို့ အစဉ်လိုက်၍ မကိန်းကုန်သနည်း၊ ကတိ– ကုန်သော၊ အနုသယာ–တို့ကို၊ ဘင်္ဂါ (ဘဉ္ဇိတဗ္ဗာ)– ဤမျှ သော အနုသယကား ဖြစ်၏၊ ဤမျှသော အနုသယကား မဖြစ် ကုန်ဟူ၍ ဝေဖန်ခွဲခြမ်း အပ်ကုန်သနည်း။

ကဿစိ သတ္တ(ပဉ္စ, တယော) အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ ကဿစိ–အချို့သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သတ္တ–ခုနစ်ပါးကုန်သော၊အနုသယာ– တို့သည်၊ အနုသေန္တိ– ကိန်းကုန်၏၊ ကဿစိ– အချို့သော သောတာပန်, သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပဉ္စ–ငါးပါးကုန်သော၊ အနုသယာ– ဒိဋ္ဌိ ဝိစိ ကိစ္ဆာကြဉ် အနုသယတို့သည်၊ ကဿစိ– အချို့သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တယော–ကုန်သော၊ အနုသယာ– မာန, ဘဝ, အဝိဇ္ဇာ အနုသယတို့သည်၊ ဘင်္ဂါ (ဘဉ္ဇိတဗ္ဗာ)– ကုန်သော၊ အနုသယာ–တို့သည်၊ နတ္ထိ–ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

အရကောက်အကျဉ်းဆိုရိုး (အရဆောင်ရန်)

	တတုယာ စုတသ	တတုံ ဥပပဇ္ဇန္တသ	ပုဂ္ဂိုလ်	
	ဘုံမှ စုတေ၍	ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေသော	ပုထုဇဉ်	အောက်ဖလဋ္ဌာန်
ကာမ	ကာမ–၁၁	ကာမ–၁၁	၄	၂
	ကာမသုဂတိ–၇	ရူပ–၁၆	သု–တိ	၃
	။	အရူပ–၄	တိ	၃
ရူပ	အသညာ–အကနိဋ္ဌကြဉ် ရူ–၁၄	အသညာကြဉ် ရူပ–၁၅	တိ	၃
	သုဒ္ဓါကြဉ် ရူပ–၁၁	ကာမသုဂတိ–၇	ဒွိ–တိ	
	ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင် ရူပ–၁၀	အရူပ–၄	တိ	၃
အရူပ	အရူပ–၄	။	တိ	၃
	။	ကာမသုဂတိ–၇	တိ	
	။	ရူပ ×		

ဇယား ဆိုရိုး – ကာမ ၁၁–ဘုံမှ စုတေ၍ ကာမ ၁၁–ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ၄–ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၂–ယောက်။ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံမှ စုတေ၍ ရူပ ၁၆–ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေသော သုဂတိအဟိတ်, တိဟိတ်ပုထုဇဉ်, အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၃–ယောက် စသည်ဖြင့် ဆိုလေ။

အရကောက် – ကာမတတုယာ စုတသ ကာမတတုံ ဥပပဇ္ဇန္တသ–၌ ကာမတတုယာ စုတသ အရ – ကာမစုတိ ၁၀၊ စေ ၃၃၊ အဆုံးစွန်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပု ၄၊ အောက်ဖလ ၂–တို့အား ကာမ ၁၁–ဘုံ ရ၏။ ကာမတတုံ ဥပပဇ္ဇန္တသ အရ – ကာမ ပဋိ ၁၀၊ စေ ၃၃၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃–စည်း, ၇–စည်း – – ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ – ပု ၄၊ အောက် ဖလ ၂–တို့အား ကာမ ၁၁–ဘုံ ရ၏။

ကာမတတုယာ စုတသ ရူပတတုံ ဥပပဇ္ဇန္တသ ၌ ကာမတတုယ. စုတသ အရ – ကာမတိဟိတ်စု ၄၊ စေ ၃၃၊ အဆုံးစွန် – ကမ္မဇ – ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ – တိ ပု၊ အောက် ဖလ ၃၊ ကာမ သုဂတိ ၇–ဘုံ။ ရူပတတုံ ဥပပဇ္ဇန္တသ အရ – ရူပ ပဋိ ၅၊ စေ ၃၅၊ ကမ္မဇကလာပ် ၄၊ အစစွာသော ဇီဝိတနဝကကလာပ် – ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ သုဂတိအဟိတ်၊ တိ ပု၊ အောက် ဖလ ၃၊ ရူပ ၁၆–ဘုံ။

အရူပဘုံမှ ရူပဘုံသို့မသွား

အရူပ တတုယာ စုတသ ရူပတတုယာ ဥပပတ္တိနာမ နတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဥပပဇ္ဇမာနော ကာမတတုံ–ယေဝ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သတ္တေဝ အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ အနုသယာဘာဂါ နတ္ထိ။

* *နေဝါ ဝေဟပ်၊ ကနိဋ္ဌရပ်မှာ၊ အရိယာ၊ နေရာမပြောင်းပြီ။*
* *ဖြဟ္မာ့ဘုံနေ၊ ရိယာတွေ၊ အောက်ပြည် မဆင်းပြီ။*
* *အသညာဘုံ၊ စုတိတုံက၊ ကာမဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်သန္ဓေ၊ ရှစ်ခုနေ၏။*

http://www.dhammadownload.com

စိတ္တယမက

ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ	သုဒ္ဓစိတ္တသာမည သုတ္တန္တစိတ္တမိဿကဝိသေသ အဘိဓမ္မစိတ္တ ။	ပုဂ္ဂလဝါရ ဓမ္မဝါရ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ	ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ၊၊ပ။ အတိက္ကန္တကာလ	အနုလုံ ပစ္စနိက်	[illegible]	သန့်ဋ္ဌာန် သံသယ
၂	၃	၃	၁၄	၂	၂	၂

မှတ်ချက်။ ။ ပုဂ္ဂလဝါရ၌ ယဿ စိတ္တံ ၊ ဓမ္မဝါရ၌ ယံ စိတ္တံ ၊ပုဂ္ဂလ ဓမ္မဝါရ၌ ယဿ ယံ စိတ္တံ –ဟု ဟောသည်။

နံပါတ်–၁၁ အတီတာနာဂတဝါရ၌ နော စ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ သည် သန္နိဋ္ဌာန်၏ အဆုံး၌သာ နေရမည်၊ နံပါတ်–၁၄ အတိက္ကန္တကာလဝါရ၌ တဿ စိတ္တံ သည် သံသယ၏ အဆုံးမှာသာ နေရမည်၊ နံပါတ်–၁၂, ၁၃ ဝါရတို့၌ ယဿ စိတ္တံ ဟုလည်းကောင်း၊ ယံ စိတ္တံဟုလည်းကောင်း ဆိုရန်မလို၊ ဇယား၌ ရှိတိုင်းသာ ဆိုပါလေ။

(လေ့လာရန် အစီအစဉ်) ။ ။ အနာဂတ် မတွဲသော ဝါရများ သက်သက် လေ့လာပြီးမှ တီ+နာ တွဲ ၄–မျိုး၊ ပွန်+နာ တွဲ ၄–မျိုးကို လေ့လာပါ။

သုဒ္ဓစိတ္တသာမည ပါဠိ+အရကောက်

		ဥပ္ပန္နံ–ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲ				
		ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ	နိရုဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈမာနံ	ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ နိရုဇ္ဈိတ္ထ	ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ	နိရုဇ္ဈိဿတိ
[illegible]	ပစ္ဆိမစိတ်၏ဥပါဒ်	။		။		။
	ကြွင်း ။	။		။	။	။
	ပစ္ဆိမစိတ်၏ဘင်		။	။		
	ကြွင်း ။		။	။	။	။
	နိရောဓ+အသညာ			။	။	။
[illegible]	ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်	။				။
	ဘင်္ဂက္ခဏစိတ်		။			
	အတီတ်စိတ်			။		
	အနာဂတ်စိတ်				။	။

အနာဂတ်မတွဲသော ဝါရများအတွက် ပစ္ဆိမနှင့်ကြွင်း,မခွဲဘဲ ဥပါဒ်နှင့် ဘင် ဟုနှစ်မျိုးသာမှတ်။

ဥပမာ– (၁) ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ–ဖြစ်ဆဲ=စိတ်၏ ဥပါဒ်၊ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။

(၂) နိရုဇ္ဈတိ, နိရုဇ္ဈမာနံ–ချုပ်ဆဲ=စိတ်၏ဘင်၊ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ။

(၃) ဥပ္ပန္နံ–ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲ=စိတ်၏ ဥပါဒ်+စိတ်၏ ဘင်၊ စိတ္တဿမင်္ဂီနံ။

(၄) ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ–ဖြစ်ဘူး၊ နိရုဇ္ဈိတ္ထ–ချုပ်ဘူး=စိတ်၏ ဥပါဒ်, စိတ်၏ ဘင်, နိရောဓ, အသညာ၊

နာတွဲ–(၅) ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ–ဖြစ်လတ္တံ့ကား ပစ္ဆိမမှတပါး အားလုံး။

။ (၆) နိရုဇ္ဈိဿတိ–ချုပ်လတ္တံ့ကား ပစ္ဆိမဘင်မှတပါး အားလုံး။

http://www.dhammadownload.com

စိတ္တယမကပါဠိတော်

၁	ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ		ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ	နိရုဇ္ဈိဿတိ နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ	၂
၂	ဥပ္ပါဒုပ္ပန္န		ဥပ္ပဇ္ဇတိ	ဥပ္ပန္နံ	၂
၃	နိရောဓုပ္ပန္န		နိရုဇ္ဈတိ	။	၂
၄	ဥပ္ပါဒ	ပ္ပန်+တိ	ဥပ္ပဇ္ဇတိ	ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ	၆
		ပ္ပန်+နာ	။	ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ	
		တိ+နာ	ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ	။	
၅	နိရောဓ	ပ္ပန်+တိ	နိရုဇ္ဈတိ	နိရုဇ္ဈိတ္ထ	၆
		ပ္ပန်+နာ	။	နိရုဇ္ဈိဿတိ	
		တိ+နာ	နိရုဇ္ဈိတ္ထ	။	
၆	ဥပ္ပါဒ–နိရောဓ	ပ္ပန်+တိ	ဥပ္ပဇ္ဇတိ	နိရုဇ္ဈိတ္ထ	၆
		ပ္ပန်+နာ	။	နိရုဇ္ဈိဿတိ	
		တိ+နာ	ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ	။	
၇	ဥပ္ပဇ္ဇမာန နနိရောဓ		ဥပ္ပဇ္ဇတိ	န နိရုဇ္ဈတိ	၂
၈	ဥပ္ပဇ္ဇမာနုပ္ပန္န		ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ	ဥပ္ပန္နံ	၂
၉	နိရုဇ္ဈမာနုပ္ပန္န		နိရုဇ္ဈမာနံ	။	၂
၁၀	ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ	ပ္ပန်+တိ	ဥပ္ပန္နံ	ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ	၄
		ပ္ပန်+နာ	။	ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ	
၁၁	အတီတာနာဂတ		ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ နောစ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ	ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ (နောစတဿ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ)	၂
၁၂	ဥပ္ပန္နုပ္ပဇ္ဇမာန		ဥပ္ပန္နံ	ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ	၂
၁၃	နိရုဒ္ဓနိရုဇ္ဈမာန		နိရုဒ္ဓံ	နိရုဇ္ဈမာနံ	၂
၁၄	အတိက္ကန္တကာလ		ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝီတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ	နိရုဇ္ဈမာနံ ခဏံ ခဏံ ဝီတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ (တဿ စိတ္တံ)	၂
					၄၂

ဥပ္ပါဒ နိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ ဝိဘင်း

ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈိဿတိ နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ (၂ ဘက်ရ) ဣတရေသံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ နိရုဇ္ဈိဿတိ စေဝ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိစ။ ယဿ ဝါ ပန– အာမန္တာ။ အနုလောမ အရ – ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်မှ တစ်ပါး ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော ပု ၄၊ အရိ ၈–ရ၏။ တိဟိတ် စုတိ တေရသဟုဆိုအပ်သော ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား–နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမလည်း ၄င်းနောက်သာရ၏။

ပစ္စနိက် – အနုလောမ – နော၊ ပဋိလောမ –ံ နတ္ထိ။

http://www.dhammadownload.com

အနာဂတ်မတွဲသော ဝါရများအတွက် အရကောက်ပုံ

၁။ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ - ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ - - ပု ၄၊ အရိ ၈။

၂။ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ - ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ - - ပု ၄၊ အရိ ၈။

၃။ နိရောဓသမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံ - နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်, ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်။ (၂/ ၃/ ၄-ပွန်+တီ/ ၅-ပွန်+တီ/ ၆-ပွန်+တီ/ ၇/ ၈/ ၉/ ၁၀-ပွန်+တီ)

အနာဂတ်တွဲသောဝါရများအတွက် -

၁။ ပစ္ဆိမစိတ် - ဥ+ဘ အရဟတ္တဖလဍ္ဍာန်၊

၂။ ကြွင်းစိတ် - ဥ+ဘ ပု ၄၊ အရိ ၈

၃။ နိရောဓ+အသည။ ဤသို့ ၃-မျိုးမှတ်၍ ဖော်ပြပါ အစဉ်အတိုင်း ဟောပါ -

(က) ဥပ္ပါဒ တီ+နာ၊ နိရောဓ တီ+နာ၊ ဥ+နိ တီ+နာ၊ ၁၁-တီ+နာ ဟူသော တီ+နာ တွဲ ၄-ဝါရ၊

(ခ) ပွန်+နာ တွဲ ၄-ဝါရ၊

(ဂ) နံပါတ် ၁-ဖြစ်သော ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ။

မှတ်ချက်။ ဓမ္မဝါရကိုရှေးဦးစွာဟောပြီးမှပုဂ္ဂလနောက်ဆုံး ၃-ဝါရကိုဟောလျှင်ပို၍ လွယ်ကူမည်။

ပုဂ္ဂလ နောက်ဆုံး ၃-ဝါရ ကောက်ပုံ

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နမာနဝါရ၌ ဘင်္ဂက္ခဏစိတ်ရ၏။ (တစ်နည်း) စိတ်၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခစိတ်လည်း ရ၏။ (တစ်နည်း) စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။

(ပစ္စုနိက်ကြွင်း) အတိတ်စိတ်, အနာဂါတ်စိတ်ရ၏။ (တစ်နည်း) အတိတ်စိတ် အနာဂါတ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏ဟု ကောက်ပါ။

အတိက္ကန္တကာလဝါရ

ယဿ-အား၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ဖြစ်ဆဲသော၊ ခဏံ-ဥပ္ပါဒက္ခဏကို၊ ခဏံ-မဖြင့်မိ ဝါ- မကြာမိ ဝါ- ဖြတ်ချည်း ရုတ်ချည်း၊ ဝီတိက္ကန္တံ-လွန်သည်ဖြစ်၍၊ အတိက္ကန္တကာလံ-လွန်သော ကာလရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။ တဿ-အား၊ စိတ္တံ-သည်၊ နိရုဇ္ဈမာနံ-သော၊ ခဏံ-ဘင်္ဂက္ခဏကို၊ ခဏံ-မိ ဝါ-မိ ဝါ-ချည်း၊ ဝီတိက္ကန္တံ-ဖြစ်၍၊ အတိက္ကန္တကာလံ-ရှိသလော။

ဝိဘင်း

အနုလုံ- တစ်ဘက်ရ	ဘင်္ဂက္ခဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒက္ခဏံ ဝီတိက္ကန္တံ ဘင်္ဂက္ခဏံ အဝီတိက္ကန္တံ၊
နှစ်ဘက်ရ	အတီတံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒက္ခဏဉ္စ ဝီတိက္ကန္တံ၊ ဘင်္ဂက္ခဏဉ္စ ဝီတိက္ကန္တံ၊
ပဋိလောမ	အတီတံ စိတ္တံ၊

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စနိက်– အနုလောမ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အနာဂတဉ္စ စိတ္တံ၊
ပဋိလောမ တစ်ဘက်ရ ဘင်္ဂက္ခဏေ စိတ္တံ ဘင်္ဂက္ခဏံ အဝီတိက္ကန္တံ နော စ ဥပ္ပါဒက္ခဏံ အဝီတိက္ကန္တံ၊
နှစ်ဘက်ရ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အနာဂတဉ္စ စိတ္တံ ဘင်္ဂက္ခဏဉ္စ အဝီတိက္ကန္တံ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏဉ္စ အဝီတိက္ကန္တံ၊

အတိက္ကန္တကာလဝါရ၌ ဘင်္ဂက္ခဏစိတ်(ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်, အတိတ်စိတ်, အနာဂါတ်စိတ်) နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏ဟု ကောက်လေ။

ဓမ္မဝါရ၌ တစ်နည်းကား ကောက်ရန်မလို။ ယင်း ဓမ္မဝါရအတွက် –

၁။ **ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ် –** ဥပ္ပါဒက္ခဏေ စိတ္တံ၊ (ဖြစ်ဆဲ, ချုပ်လတံ့)
၂။ **ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် –** ဘင်္ဂက္ခဏေ စိတ္တံ၊(ချုပ်ဆဲ)
(ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်+ဘင်္ဂက္ခဏစိတ်=ပစ္စုပ္ပန္နံ စိတ္တံ)
၃။ **အတိတ်စိတ် –** အတီတံ စိတ္တံ၊ (ဖြစ်ဘူး, ချုပ်ဘူး)
၄။ **အနာဂတ်စိတ် –** အနာဂတံ စိတ္တံ၊ (ဖြစ်လတံ့, ချုပ်လတံ့)

ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ အနုလုံ၌– အာမန္တာ– ဟုဝိဘင်းထွက်၏။
(အကြောင်းကား) ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်သည် ဖြစ်ဆဲလည်း ဟုတ်၏။ ချုပ်ဆဲကားမဟုတ်၊ ဘင်သို့ရောက်လျှင် စင်စစ် ချုပ်လတ္တံ့ဖြစ်၏။ ချုပ်ပြီးနောက် တစ်ဖန် မဖြစ်တော့ပြီ၊ ထိုကြောင့်တည်း။

ပစ္စနိက် အနုလောမ၌– နော–ဟုလည်းကောင်း၊
ပဋိလောမ၌ နတ္ထိ– ဟုလည်းကောင်း ဝိဘင်းထုတ်။
ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ၌ ဥပ္ပါဒက္ခဏနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်ရ၏။

စာမေးပွဲ မေးပုံများ

ဤဓမ္မဝါရနှင့်ပတ်သက်၍ စာမေးပွဲများ၌ အောက်ပါအတိုင်း မေးလေ့ရှိကြသည်။

(က) ယခုဖြစ်နေဆဲသော စိတ်သည် နက်ဖန်ဖြစ်ဦးမည့် စိတ်ဟုတ်, မဟုတ် သာဓကပြ၍ ဖြေပါ။
(ခ) မနေ့က ဖြစ်ခဲ့သော စိတ်သည် ယခုဖြစ်ဆဲသော စိတ်ဟုတ်, မဟုတ် သာဓကပြ၍ ဖြေပါ။

(က) ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ နောကို ထောက်၍ဖြေပါ။
(ခ) ယံ ဝါ ပန စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ နော ကို ထောက်၍ဖြေပါ။

http://www.dhammadownload.com

သုတ္တန္တစိတ္တမိဿကဝိဿေဒ

စဉ်	ပဒ	တရားကိုယ်	ယမက
၁	သရာဂ	လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၂	ဝီတရာဂ	ကြွင်း ၈၁–ပါးသောစိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၃	သဒေါသ	ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၄	ဝီတဒေါသ	ကြွင်း ၈၇–ပါးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၅	သမောဟ	မောဟမူစိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၆	ဝီတမောဟ	ကြွင်း ၈၇–ပါးသောစိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၇	သံခိတ္တ *	ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၈	ဝိက္ခိတ္တ	ကြွင်း ၈၈–ပါးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၉	မဟဂ္ဂတ	မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သတ္တဝီသ	၁၂၆
၁၀	အမဟဂ္ဂတ	ကြွင်း ၆၂–ပါးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်	၁၂၆
၁၁	သဥတ္တရ	လောကီစိတ်–၈၁	၁၂၆
၁၂	အနုတ္တရ	လောကုတ္တရာစိတ်–၈	၁၂၆
၁၃	သမာဟိတ *	မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ–၃၅	၁၂၆
၁၄	အသမာဟိတ	ကာမစိတ်–၅၄	၁၂၆
၁၅	ဝိမုတ္တ *	လောကုတ္တရာစိတ်–၈	၁၂၆
၁၆	အဝိမုတ္တ	လောကီစိတ်–၈၁	၁၂၆
		ယမကပေါင်း	၂၀၁၆

ရာ, ဒေါ, မောဟ၊ သံခိတ္တနှင့်၊ မဟဂ္ဂ–ဥတ်၊ သမာ–မုတ်၊ ရှစ်ပုဒ် နှစ်ခြောက် တစ်ဆယ့်ခြောက်။
သံခိတ်–သမာ၊ ဝိမုတ္တာ၊ သုံးဖြာ ထူးခြား ကြွင်း ထင်ရှား။

အနာဂတ်မတွဲသော ဝါရများအတွက်

၁။ သရာဂစိတ်၏ ဥပါဒ်+ဘင် ပု–၄၊ အောက်ဖလ–၃။

၂။ ဝီတရာဂစိတ် ၈၁ – တို့၏ ဥပါဒ်+ဘင် ပု–၄၊ အရိ–၈။

၃။ နိရောဓသမာပတ်, အသညသတ်။ ။ ဤသို့ ၃–ချက်ခွဲ၍ မှတ်ပြီးလျှင် ပါဠိတော်ဇယားကြည့်ဆိုပါ။

အရကောက်၌ကား– ဥပ္ပါဒုပ္ပန္န၊ ဥပ္ပါဒ–ပ္ပန်+တီ၊ ဥပ္ပန္နဓာန န နိရောဓ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ ပ္ပန်+တီ၊ ဤ ၄–ဝါရမျှသာ ပြထားသည်။

(အနာဂတ်တွဲသော ဝါရများ) အတွက် အရကောက်စာအုပ်၌ ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒ၊ ဥပ္ပါဒ–ပ္ပန်+နာ၊ တီ+နာ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ– ပ္ပန်+နာ၊ အတီတာနာဂတ ဤ ၅–ဝါရမျှသာ ပြထားသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဥပ္ပါဒုပ္ပန္န ဥပ္ပန္နတိ+ ဥပ္ပန္နံ၊ အနုလောမ- အာမန္တာ။ (၄၆၂)
ပဋိလောမ တစ်ဘက်ရ – သရာဂစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊
နှစ်ဘက်ရ – သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
ပစ္စနိက်ကြွင်း – ဝီတရာဂစိတ္တဿမဂ္ဂီနံ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ။

ဥပ္ပါဒ ပန်+တိ – ဥပ္ပန္နတိ+ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ အနုလောမ- အာမန္တာ။ (၄၆၂)
ပဋိ တစ်ဘက်ရ – စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, ဝီတရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ၊
နှစ်ဘက်ရ – သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။
ပစ္စနိက် – **အနုလောမ**- ပါဠိဂတိ (ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ)၊ **ပဋိလောမ**- နတ္ထိ၊

ဥပ္ပန္နမာန န နိရောဓ ဥပ္ပန္နတိ+ န နိရုဇ္ဈတိ၊ အနုလောမ- အာမန္တာ။ (၄၆၃)
ပဋိ တစ်ဘက်ရ – ဝီတရာဂစိတ္တဿမဂ္ဂီနံ, နိရောဓ- - , အသည-။
နှစ်ဘက်ရ – သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊
ပစ္စနိက်ကြွင်း – သရာဂစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ – ပန်+တိ ဥပ္ပန္နံ+ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ အနုလောမ- အာမန္တာ။
ပဋိ တစ်ဘက်ရ – ဝီတရာဂစိတ္တဿမဂ္ဂီနံ, နိရောဓသမန္နာနံ, အသညတ္တာနံ။
နှစ်ဘက်ရ – သရာဂစိတ္တဿမဂ္ဂီနံ၊ (၄၆၄)
ပစ္စနိက် – ပါဠိဂတိ၊ နတ္ထိ။

သုတ္တန္တစိတ္တ မိဿကဝိသေသ အနာဂတ်တွဲသော ဝါရများအတွက် အောက်ပါဝီထိဖြင့် ဟောပါ–

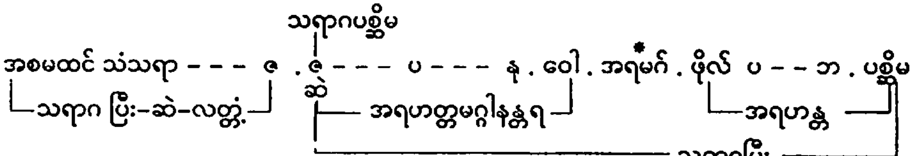

သရာဂဖြစ်လတ္တံ့သည် အစမထင်သံသရာပိုင်းမှာသာ ရှိသည်။

ဥပ္ပါဒ တိ+နာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ+ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ (၄၆၃)
အနုတစ်ဘက်ရ – အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂီနံ, အရဟန္တာနံ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။ နှစ်ဘက်ရ – ဣတရေသံ တေသံ။
ပစ္စနိက် – နတ္ထိ၊ ပါဠိဂတိ(ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ)

အတီတာနာဂတ– ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ (နော စ တဿ သရာဂံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ) ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ- (၄၆၄)
အနုလောမတစ်ဘက်ရ– အဂ္ဂမဂ္ဂသမဂ္ဂီနံ, အရဟန္တာနံ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ (နိရောဓသမာပန္နာနံ) တေသံ။ နှစ်ဘက်ရ– ဣတရေသံ။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက် – ပန်·နာ တွဲများကိုတောက်လျှင် နိရောဓ– သည် အနာဂတ်နှင့်လည်းဆိုင်သည်

ဥပ္ပါဒ ပုန်+နာ– (ဥပ္ပဇ္ဇတိ + ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ) (၄၆၂)

အနု– တစ်ဘက်ရ– သရာဂ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊

နှစ်ဘက်ရ– ဣတရေသံ သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။

အရကောက်–သရာဂ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော တိ ပု , အောက်ဖလ ၃–ယောက် ရ၏။

သရာဂပစ္ဆိမစိတ်မှတပါး သရာဂစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ပု– ၄၊ အောက်ဖလ– ၃–လည်းရ၏။

ပဋိ–တစ်ဘက်ရ– စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, ဝီတရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ၊

နှစ်ဘက်ရ– သရာဂစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။

အရကောက်– သရာဂပစ္ဆိမစိတ်မှတပါး သရာဂစိတ် ဖြစ်လတ္တံ့သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, ဝီတရာဂစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော ပု– ၄, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၃, အောက်ဖလဋ္ဌာန် ၃, နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်, အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

ပစ္စနိက်– အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ, အရဟန္တာနံ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ ပန်+နာ– ဥပ္ပန္နံ+ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ- (၄၆၄)

အနု တစ်ဘက်ရ – သရာဂပစ္ဆိမ စိတ္တသမင်္ဂီနံ၊

နှစ်ဘက်ရ – ဣတရေသံ သရာဂစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ၊

ပဋိ တစ်ဘက်ရ – ဝီတရာဂစိတ္တသမင်္ဂီနံ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ။

နှစ်ဘက်ရ – သရာဂစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ။

ပစ္စနိက်ကြွင်း – အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ, အရဟန္တာနံ, ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ။

ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ အတွက် သုဒ္ဓစိတ္တသာမညအတိုင်း **ပစ္ဆိမစိတ္တဿ**–ကို **သရာဂပစ္ဆိမစိတ္တဿ**– ဟုလည်းကောင်း၊ **စိတ္တဿ**–ကို **သရာဂစိတ္တဿ**–ဟုလည်းကောင်း ပြောင်း၍ဆိုရုံသာ။

အနု တစ်ဘက်ရ – သရာဂပစ္ဆိမ စိတ်မှတစ်ပါး သရာဂစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

နှစ်ဘက်ရ သရာဂပစ္ဆိမ စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။

အဘိဓမ္မစိတ္တမိဿကဝိသေသ

တိက မာတိကာ ဒုက မာတိကာ	ကုသလတိက် ဝေဒနာတိက် အစရှိသော	ကုသလပဒ အကုသလပဒ အဗျာကတပဒ	ပုဂ္ဂလဝါရ ဓမ္မဝါရ ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ	ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒ ဝါရအစရှိသော အားဖြင့်	လုံ နိက်	အနု–ပုစ္ဆာ ပဋိ–ပုစ္ဆာ	ဌာန် ယ
၂	၂၂	၃	၃	၁၄	၂	၂	၂

http://www.dhammadownload.com

အနာဂတ်မတွဲသော ဝါရများအတွက် ဥပ္ပါဒုပ္ပန္န, ဥပ္ပါဒ ပ္ပန်+တိ, ဥပ္ပဇ္ဇမာန န နိရောဓ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ– ပ္ပန်+တိ ဤ ၄–ဝါရနှင့် အနာဂတ်တွဲသော ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒ, ဥပ္ပါဒ– ပ္ပန်+နာ၊ တိ+နာ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ ပ္ပန်+နာ, အတီတာနာဂတ ဤ ၅–ဝါရမျှသာ အရကောက်၌ ပြ၏။

အနာဂတ်မတွဲသော ဝါရများအတွက် –

၁။ ကုသိုလ်စိတ် ၂၁–တို့၏ ဥ+ဘ ပု–၄၊ အရဟတ္တဖလ–ကြဉ် အရိ–၇။

၂။ အကုသိုလ်, အဗျာကတစိတ်တို့၏ ဥ+ဘ ပု–၄၊ ဖလ–၄။

၃။ နိရောဓသမာပတ်+အသညသတ် (ဤ ၃–ချက်မှတ်၍ ဟောလေ)

ဥပ္ပါဒုပ္ပန္န – ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နံ။ (၄၆၅)

အနုလောမ – အာမန္တာ။

ပဋိလောမ – ကုသလစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ တေသံ၊ (တစ်ဘက်ရ)

ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ၊ (နှစ်ဘက်ရ)

ပစ္စနိက် ကြွင်း – အကုသလစိတ္တ အဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂီနံ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ။

ဥပ္ပါဒ – ပ္ပန်+တိ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။ (၄၆၅)

အနုလောမ – အာမန္တာ။

ပဋိလောမ – စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ ကုသလဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓ သမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ၊ (တစ်ဘက်ရ) ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ (နှစ်ဘက်ရ)

ပစ္စနိက်ကြွင်း– ပါဠိဂတိ၊ နတ္ထိ။

ဥပ္ပဇ္ဇမာန န နိရောဓ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န နိရုဇ္ဈတိ။ (၄၆၆/၇)

အနုလောမ – အာမန္တာ။

ပဋိလောမ – အကုသလာဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂီနံ, နိရောဓ – အသည – (တစ်ဘက်ရ)

ကုသလစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ (နှစ်ဘက်ရ)

မှတ်ချက် – ဥပ္ပါဒ–ပ္ပန်+တိနှင့်၊ ပ္ပန်+နာတို့၌ အကု–ဗျာ–ကို ကုသလဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဟု ဝိဘင်းထုတ်၊ **ဥပ္ပါဒ– ပ္ပန်+နာ ပစ္စနိက်ကြွင်းနှင့် တိ+နာ အနုလုံ အနုလောမတို့၌ပစ္ဆိမ** ကု ဟုမသုံးဘဲ အဂ္ဂမဂ္ဂဟု သုံးသည်။

ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ – ပန်+တိ ဥပ္ပန္နံ+ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ အနုလောမ- အာမန္တာ။

ပဋိလောမ – အကုသလာဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂီနံ, နိရောဓ – အသည – (တစ်ဘက်ရ)

ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီနံ တေသံ၊ (နှစ်ဘက်ရ)

http://www.dhammadownload.com

အနာဂတ်တွဲသောဝါရများအတွက်

ပစ္ဆိမကုသိုလ်

အစမထင်သံသရာ .... နု . ဝေါ . အရဟတ္တမဂ် . အရဖိုလ် ပ ... ဘ . ပစ္ဆိမ

အရဟန္တ

ကု ပြီး . ဆဲ လတ္တံ့ ကု–ပြီး ဆဲ ကု–ပြီး

၁။ အရဟတ္တမဂ် (ပစ္ဆိမကုသိုလ်) ဘူး ဆဲ

၂။ အရဟန္တပိုင်း (အရဟတ္တမဂ်နောက်ပိုင်း) ။

၃။ အစမထင် သံသရာပိုင်း ။ ။ လတ္တံ့

အစမထင်သံသရာပိုင်း၌ (က) ကုသိုလ် (ခ) အကု+ဗျာ (ဂ) နိရောဓ+ အသညှ–တို့ရှိသည်။

ဥပ္ပါဒ–တီ+နာ (ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ– ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ) (၄၆၆)

အနု– တစ်ဘက်ရ– အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ, အရဟန္တာနံ၊ **နှစ်ဘက်ရ–** ဣတရေသံ၊

ပဋိ – အာမန္တာ။

အနု– နှစ်ဘက်ရ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ရှေး ဝေါဒါန်တိုင်အောင် ကျွတ်–ပု၊ အောက် မဂ္ဂ ၃၊ အောက် ဖလ ၃၊ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်– ပု။

ပစ္စနိက် –အနုလောမ နတ္ထိ၊ ပဋိလောမ– ပါဠိဂတိ။

အတီတာနာဂတ (ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ (နော စ-- ဥပ္ပဇ္ဇ) + ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ) (၄၆၇)

အနု– တစ်ဘက်ရ အရဟန္တာနံ

နှစ်ဘက်ရ ဣတရေသံ အကုသလ အဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂီနံ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ

အနုလောမ အရ– အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။

အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏ ရှေး, အကုသိုလ် ဗျာကတစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဖြစ်သော ပု – ၄၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၃၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် ၃၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။

မှတ်ချက်။ နော စ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇ –ကိုလည်းကောင်း, အကုသလ အဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂီနံ–ကိုလည်းကောင်း ထောက်လျှင် မဂ္ဂဋ္ဌာန်မပါနိုင်၊ အရကောက်စာအုပ်များ၌ ပါနေ၏။

ပဋိ အာမန္တာ။ **ပစ္စနိက် –အနုလောမ** နတ္ထိ၊ **ပဋိလောမ–** ပါဠိဂတိ။ (၄၆၇)

http://www.dhammadownload.com

ဥပ္ပါဒ–ပွန်+နာ (ဥပ္ပန္နတိ + ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ) (၄၆၆)
အနု– တစ်ဘက်ရ ပစ္ဆိမ ကုသလ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
နှစ်ဘက်ရ ဣတရေသံ ကုသလ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
ပဋိ– တစ်ဘက်ရ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, ကုသလ ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
နှစ်ဘက်ရ ကုသလ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ

ပဋိ–တစ်ဘက်ရ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ရှေး ဝေါဒါန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, အကု–အဗျာကတစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်–ပု–၄၊ အောက် မဂ္ဂ ၃၊ အောက် ဖလ ၃၊ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, အကု–ဗျာတို့၏ ဥပ္ပါ–ဟု ဆိုအပ်သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓ– အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်, အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။
(ပစ္စနိက်) ၁။ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ ၂။ အရဟန္တာနံ (အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်)

ဥပ္ပန္နုပ္ပါဒ– ပွန်+နာ (ဥပ္ပန္နံ + ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ) (၄၆၇)
အနု– တစ်ဘက်ရ ပစ္ဆိမ ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ **နှစ်ဘက်ရ** ဣတရေသံ ကုသလစိတ္တ သမင်္ဂီနံ

ပဋိ– တစ်ဘက်ရ အကုသလ အဗျာကတ စိတ္တသမင်္ဂီနံ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ
နှစ်ဘက်ရ ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီနံ
ပဋိတစ်ဘက်ရ– အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏ ရှေး–အကု–ဗျာ–ခဏတ္တယ ပု–၄၊ အောက်ဖလ– ၃၊ နိရောဓ (အနာ) အသညသတ်။
နှစ်ဘက်ရ– အရဟတ္တမဂ်မှတပါး ကု ၂၀၊ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဖြစ်သော ပု ၄၊ အောက် မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၃၊ အောက် ဖလ ၃။ **ပစ္စနိက်** အရဟန္တာနံ။

ဥပ္ပါဒနိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ အတွက် သုဒ္ဓစိတ္တသာမညအတိုင်း **ပစ္ဆိမစိတ္တဿ–ကို ပစ္ဆိမ ကုသလစိတ္တဿ**– ဟုလည်းကောင်း၊ **စိတ္တဿ–ကို ကုသလစိတ္တဿ**–ဟုလည်းကောင်း ပြောင်း၍ဆိုရုံသာ။
အနုလို အနုလောမအရ– အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်မှ တစ်ပါး ကု–၂၀ တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပု–၄၊ အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၃–ယောက်၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန် ၃–ယောက်ရ၏၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။(၄၆၅)
ပစ္စနိက် အနုလောမ– နော၊ **ပဋိလောမ–** နတ္ထိ၊
အနုအရကား– ကု–၂၁တို့၏ ဘင်္ဂက္ခ ဏသမင်္ဂီ ပု–၄၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၄ ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ၃ ယောက်ရ၏။ (သံသယမရှိ)

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မယမက

တိက ဒုက	ကုသလတိက် ဝေဒနာတိက် အစရှိသော အားဖြင့်	ပဏ္ဏတ္တိ ပဝတ္တိ ဘာဝနာ	ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ	ပဒသောဓန ॥ မူလစက္က သုဒ္ဓဓမ္မ ॥ မူလစက္က	အနုလုံ ပစ္စနိက်	ကုသလဓမ္မ– ယမက အကုသလ ॥ အဗျာကတ ॥	အနုလောမပစ္စနီ	ပစ္စနီယာနုလောမ	သန္နိဋ္ဌာန် သံသယ
၂	၂၂	၃	၂	၄	၂	၃	၂		၂

ပဒသောဓန		မူလစက္က (ပဋိ)	
ကုသလာ	ကုသလာ ဓမ္မာ	ဓမ္မာ	ကုသလာ ဓမ္မာ
အကုသလာ	အကုသလာ ॥	॥	အကုသလာ ဓမ္မာ
အဗျာကတာ	အဗျာကတာ ॥	॥	အဗျာကတာ ဓမ္မာ

သုဒ္ဓဓမ္မ ––– သုဒ္ဓဓမ္မ မူလစက္က

* နဲ ကုသလာ၊ နဓမ္မာတိ ကုသလံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဓမ္မာ နကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသလဉ္စ ဓမ္မေစ ဌပေတွာ အဝသေသာ နဲ စေဝကုသလာ နစ ဓမ္မာ။

ပဏ္ဏတ္တိအရကောက်

၁	ကု–၂၁၊ စေ–၃၈	ကုသလ	ဓမ္မ
၂	အကု–၁၂၊ စေ–၂၇	အကုသလ	॥
၃	ဝိ–၃၆၊ ကြိ–၂၀၊ စေ–၃၈၊ ရုပ်–၂၈၊ နိဗ္ဗာန်	အဗျာကတ	॥
၄	အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိဓမ္မ		॥
၅	တွင်းလိုက်အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ကေဒေသပညတ်		

* ပဒသော ဓနဝါရ၌ ပညတ်နှစ်မျိုးမခွဲဘဲ ပညတ်သာမညအနေဖြင့် ပစ္စနိက်၌နေ၏။

* ပဒသောဓန မူလစက္က၌ကား ဇယားအတိုင်း ပညတ်နှစ်မျိုးခွဲ၍ ကောက်လေ။

* သုဒ္ဓ ဓမ္မ၌ ပညတ်ကို အနုလုံ၌မဟော၊ ပစ္စနိက်၌သာ ပညတ် သာမညအားဖြင့် ကောက်လေ။

http://www.dhammadownload.com

ပဝတ္တိ ပစ္စုပ္ပန် ပုဂ္ဂလ–ပုဂ္ဂလော–ပွန်+တီ ပုဂ္ဂလ (ကု–အကုအတွက်)

ဘုံ	စိတ္တုပ္ပါဒ်	ဥ	ဘ	ပုဂ္ဂိုလ်	ကု	အကု	ဝိဘင်း
စတု–ပဉ္စဝေါ	ကု–၂၁၊ စေ–၃၈	။		ပု ၄၊ (အရ–ဈာန်ကြဉ်) အရိ ၇	။		ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
	အကု–၁၂၊ စေ–၂၇	။		ပု ၄၊ အောက်ဖလဈာန် ၃		။	အကုသလာနံ ။
	ဝိ–၃၆၊ကြိ–၂၀၊စေ–၃၈	။		ပု ၄၊ ဖလဈာန် ၄			ကု အကု ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ဥပ္ပါ – –
	နိရောဓ–အသညာ			နာ– ဋ္ဌာ– သုဂတိအဟိတ်ပု			နိရောဓသမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံ

ပဝတ္တိဝါရ အဗျာကတနှင့်မတွဲရာ၌ – ၁။ ဥပ္ပါဒ၊ ၂။ ဘင်္ဂ၊ ၃။ နိရောဓ+အသညာ ဤ(၃)ချက်ကို မှတ်သည်၍ ဟောလေ။

ကု–ဗျာ၊ အကု–ဗျာ အတွက်

ဘုံ		စိတ္တုပ္ပါဒ်	ဥ	ဘ	ပုဂ္ဂိုလ်	ကု	အကု	ဗျာ
၃၁	ပဋိ	ခပ်သိမ်းသော ဥပပန္နက္ခ	။		ပု ၄၊ အောက်ဖလဈာန် ၃			။
၃၁	စုတိ	။ စဝန္တ		။	ပု ၄၊ ဖလဈာန် ၄			။
ပဥ္စဝေါ		ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ္တဇရုပ်	။		ပု ၄၊ (အရ–ဈာန်ကြဉ်) အရိ ၇	။		။
အရူ		မဟာကု ၈၊ အရူကု ၄၊ အထက်မဂ် ၃၊ စေ–၃၈	။		တိပု၊ ထက်မဂ် ၃၊ အောက်ဈာန် ၃	။		
ပဥ္စဝေါ		အကု ၁၂၊ စေ ၂၇၊ စိတ္တဇရုပ်	။		ပု ၄၊ အောက်ဖလဈာန် ၃		။	။
အရူ		လော ၈၊ မောဒွေ၊ စေ ၂၃	။		တိပု ။		။	
၃၁		ဝိ ၃၆၊ ကြိ ၂၀၊ စေ ၃၈၊ စိတ္တဇရုပ်	။		ပု ၄၊ ဖလဈာန် ၄			။

ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် (၁၆) – – – – – – – – ရုံ . ရုံ . စုတိ

ဥပပန္နက္ခ — ပဝတ္တိ ဥ + ဘ — စဝန္တ

ပဝတ္တိ ဥပါဒ်– ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်မှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊

ပဝတ္တိ ဘင်– ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊

သြကာသ

ဘုံ	ဝမ္မ			ဝိဘင်း
	ကု	အကု	ဗျာ	
စတုဝေါ ၄၊ ပဥ္စဝေါ ၂၆	။	။	။	စတုဝေါကာရေ ပဥ္စဝေါကာရေ
အသညသတ်			။	အသညသတ္တေ

အတီတပုဂ္ဂလ

အနုလုံ– အာမန္တာ–ထုတ်၍ " ခပ်သိမ်းသော ပု–၄၊ အရိယာ–၈ ရှ၏ " ဟု ကောက်လေ။ ပစ္စနိက်၌ နတ္ထိ။

http://www.dhammadownload.com

ဆိုရိုးများ

သုဒ္ဓါ–ပဋိသန္ဓေ– ရူပါဝစရ ပဥ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေ ၁–ခု၊ စေ– ၃၀ တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ၅–ဘုံ။

သုဒ္ဓါ– ဒုတိယပိုင်း–သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် အကုသိုလ်ဖြစ်ဖူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌မရကောင်းသော အဖြစ်နှင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဘဝင် ၁၅–ချက်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဘဝနိကန္တိက ပထမဇော၊ ဤ ၁၈–ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ၅–ဘုံ။

ဒု–အကုသိုလ်ပိုင်း–သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယအကုသိုလ်စိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် ကုသိုလ်ဖြစ်ဖူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသော ကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော တတိယဇောမှစ၍ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ပထမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခ ဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ၅–ဘုံ။

ကြွင်းစတု+ပဥ္စဝေါ–သုဒ္ဓါဝါသ ဖြစ်အံ့– ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်, ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ, ပဥ္စဝေါကာရ ဖြစ်အံ့– ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ် ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် – ၄, အရိယာ – ၈ တို့ အား စတုဝေါကာရ ၄–ဘုံ, ပဥ္စဝေါကာရ ၂၆–ဘုံ။

အသညသတ်– အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။

ဆိုရိုးမှတ်ချက်

က + အက တွဲရာ၌ သုဒ္ဓါဝါသ ပဋိသန္ဓေ သီးခြားဝိဘင်း မထွက်ဘဲ သုဒ္ဓါ ဒုတိယပိုင်း၌ ပေါင်း၍ ပစ္စနိက်၌ ဝိဘင်းထုတ်, အရကောက်၊ ကောက်ပုံမှာ –

တံသဒိသဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင် ၁၅–ချက်, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဘဝနိကန္တိက ပထမဇော ဤ ၁၉–ချက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ – – –

က + ဗျာ တွဲရာ၌ ဒုတိယအကုသိုလ်ပိုင်းကို ဒုတိယပိုင်း၌ ပေါင်း၍ ထုတ်ပါ။ အရကောက်ပုံမှာ–

ထိုစိတ်နှင့် ကုသိုလ်ဖြစ်ဖူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသော အဖြစ်နှင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ပထမဇော တိုင် အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ၅–ဘုံ။

http://www.dhammadownload.com

အတီတပုဂ္ဂလောကာသ

ဘုံ	စိတ္တုပ္ပါဒ်	ပုဂ္ဂိုလ်	ဥပ္ပန္နတ္တ ဓမ္မ ကု	အကု	ဗျာ	ဝိဘင်း
သုဒ္ဓါဝါသ	ပဋိသန္ဓေ	အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်				သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
	ပ-ဘွင်မှစ၍ ဘဝနိကန္တိကပဋ္ဌမဇော တိုင်အောင်	။			။	သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ
	ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍ ရှေးဦးမဟာကု ပ-ဇောတိုင်အောင်	။		။	။	သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ အကုသလေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ
	ရှေးဦး မဟာကု ဒု-ဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်	အနာဂါမိ အရဟတ်-ဖလ	။	။	။	ဣတရေသံ
ကြွင်း စတု-ပဉ္စ	ပဋိသန္ဓေမှ စုတိတိုင်	ပု ၄၊ ရိ ၈	။	။	။	စတု - ပဉ္စဝေါကာရာနံ
အသည	အသညသတ်	သုဂတိအဟိတ်			။	အသညသတ္တာနံ

ပဌမဘွင် ဘဝနိကန္တိက ပ-ဇော ရှေးဦး မဟာကု ပ-ဇော

၁။ သုဒ္ဓါဝါသ ပဋိ ဘွင် . (ဘွင် ၁၅) မ . ဇ . ဇ . ဇ ---------- ဇ . ဇ -------- စုတိ

ဗျာ ဗျာ-အကု ဗျာ-အကု-ကု

၂။ ကြွင်း စတုဝေါ ပဉ္စဝေါ-- ပဋိသန္ဓေမှ စုတိတိုင်အောင် (ကု-အကု-ဗျာ)

၃။ အသညသတ် (ဗျာ)

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘင်းနှင့်ဆိုင်ရိုးများ

၁။ *အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီနံ တေသံ၊* အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။

၂။ *အရဟန္တာနံ တေသံ၊* အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။ (ဗျာ ဖြစ်လတ္တံ့ ဖြစ်မှု *ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်* ဗျာ-ချုပ်လတ္တံ့ ဖြစ်မှု *ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်*-ဟုဆို)

၃။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ တေသံ၊ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟုဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ (အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရအစစ်)

အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့- အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်, အောက်ဖလ ဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်, သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ - - သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ - - အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြား မှုကား အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ရှေး ဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။

၄။ ဣတရေသံ တေသံ၊ အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့- အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီ ဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ - - သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ - - အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမှုကား- အစမထင်သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်၊ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ် ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။

၅။ ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ၊ တိဟိတ်စုတိ တေရသဟု ဆိုအပ်သော ပစ္ဆိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။

အရကောက်မှတ်ချက်

က + ဗျာ တွဲရာ၌ အစမထင်သံသရာပိုင်းနှင့် အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရပိုင်း ပေါင်း၍ ဣတရေသံ-ဟု ဝိဘင်း ထုတ်၍ -

အစမထင်သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၃-ယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်၊ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု-ကောက်။

http://www.dhammadownload.com

အနာဂတာပုဂ္ဂလ

(က) မဂ်ကို ရလတ္တံ့သူ---

အဆုံးစွန် အကု ... ပစ္ဆိမအနန္တရ

အစမထင်သံသရာ - - ပ - - ဓ . ဓ . . . . နု . ဝေါ . အရ မဂ် . ဖိုလ် - - ပ - - ဘ . ပစ္ဆိမ

ကု-အကု-ဗျာ လတ် ... ကု-ဗျာ လတ် ... ဗျာ လတ်

အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ ... အရဟတ္တ

(ခ) မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ --- ကု-အကု-ဗျာ

ဥပ္ပါဒ / နိရောဓ / ဥပ္ပါဒ + နိရောဓ အနာဂတ်အတွက်
ကု + အကု + ဗျာ တို့၏ နောက်ဆုံး ဖြစ်/ ချုပ်

(က)
၁။ အကုသိုလ်နောက်ဆုံးဖြစ်ကား- အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၊
၂။ အကုသိုလ် ဖြစ်လတ္တံ့ကား- အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊
၃။ အကုနောက်ဆုံးချုပ်ကား- အဆုံးစွန် အကု ဘင်၊
၄။ အကုချုပ်လတ္တံ့ကား - အဆုံးစွန် အကု ဥပါဒ်တိုင်အောင်။

(ခ)
၁။ ကု-နောက်ဆုံးဖြစ်ကား- အရဟတ္တမဂ်၊
၂။ ကု-ဖြစ်လတ္တံ့ကား- အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန်တိုင်အောင်၊
၃။ ကု-နောက်ဆုံးချုပ်ကား- အရဟတ္တမဂ်၏ ဘင်၊
၄။ ကု-ချုပ်လတ္တံ့ကား- အရဟတ္တမဂ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။

(ဂ)
၁။ ဗျာ-နောက်ဆုံးဖြစ်ကား- ပစ္ဆိမစိတ်၊
၂။ ဗျာ-ဖြစ်လတ္တံ့ကား- ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊
၃။ ဗျာ-နောက်ဆုံးချုပ်ကား- ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဘင်၊
၄။ ဗျာ-ချုပ်လတ္တံ့ကား- ပစ္ဆိမစိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘင်းနှင့် အရကောက်

မှတ်ချက်။ ။ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ် အရကောက်ရာ၌ အစမထင်သံသရာနေရာ၌ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ဆိုသည်သာ ထူး၏။ ပုဂ္ဂလအတိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဆို၍ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါ–၄၊ အပါယ်ကြဉ် ပဥ္စဝေါ–၂၂ ဟု ဘုံသတ်လေ။ ထို့ကြောင့် ပစ္ဆိမဘဝိကအစစ်ဆိုရိုးကို မပြတော့ဘဲ မဖြစ်ပြန်ကောင်း (ပစ္ဆိမဘဝိကအတု) နှင့် ဖြစ်ပြန်ကောင်းကိုသာ ပြမည်။

ကု+ အကု–၌ ကု–တစ်ဘက်ရ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္နဇောသည် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့– အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်ဇောမှစ၍ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ––မကျွတ်ထိုက်, ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်–၃, အောက်ဖလဋ္ဌာန်–၃ တို့အား စတုဝေါ–၄ ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ် ပဥ္စဝေါ–၂၅။

နှစ်ဘက်ရ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္နဇောသည် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့– ပဋိ–မှ စ၍ အဆုံးစွန်သောအကုသိုလ်၏ အနန္တရ တိုင်အောင်၊ အကုဇောဖြစ်အံ့– ပဋိ–မှစ၍ အဆုံးစွန်သော ကုသိုလ်၏အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်––မကျွတ်ထိုက်, ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်– ၃, အောက်ဖလဋ္ဌာန်–၃ တို့အား စတုဝေါ–၄ ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ် ပဥ္စဝေါ–၂၅။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သူဖြစ်အံ့– ပဋိ–မှစ၍ စုတိတိုင် –ဖြစ်ထိုက်––မကျွတ်, ကျွတ်– ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်– ၃, အောက်ဖလဋ္ဌာန်–၃ တို့အား စတုဝေါ–၄ ၊ သုဒ္ဓါကြဉ် ပဥ္စဝေါ–၂၁။

အကု–တစ်ဘက်ရ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္နဇောသည် အကုသိုလ်ဇောဖြစ်အံ့– အဆုံးစွန် ကုသိုလ်–မှ စ၍ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်–– မကျွတ်ထိုက်, ကျွတ်ထိုက်သောပုထုဇဉ် –၄ တို့အား ကာမ –၁၁ ဘုံ။

ပစ္စနိက်ကြွင်း။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောသူဖြစ်အံ့– ပဥ္စမဇောမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်–– မကျွတ်ထိုက်, ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်– ၃, အောက်ဖလဋ္ဌာန်–၃ တို့အား စတုဝေါ–၄ ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ် ပဥ္စဝေါ–၂၅။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။

ကု + ဗျာ ဗျာ တစ်ဘက်ရ မဖြစ်ပြန်ကောင်း။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္နဇောသည် ကု–ဇော ဖြစ်အံ့– ပဥ္စမဇောမှစ၍ စုတိ၏အနန္တရတိုင်အောင်၊ အကု–ဇော ဖြစ်အံ့– အဆုံးစွန် ကု–ဇောမှစ၍ စုတိ၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်––မကျွတ်ထိုက်, ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်– ၃, အောက်ဖလဋ္ဌာန်–၃ တို့အား စတုဝေါ–၄ ၊ အကနိဋ္ဌကြဉ် ပဥ္စဝေါ–၂၅။

နှစ်ဘက်ရ။ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရဏာသန္နဇောသည် ကု–ဇော ဖြစ်အံ့– ပဋိမှစ၍ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင်၊ အကု–ဇောဖြစ်အံ့– ပဋိမှစ၍ အဆုံးစွန် ကု–၏ အနန္တရတိုင်အောင် – – –

http://www.dhammadownload.com

တမျက်နှာ – ၄၅ အနာ- ဘာပုဂ္ဂလော

(က) စတု–ပဉ္စဝေါ– အဆုံးစွန် အကု အရဟတ္တ

ပဋိသန္ဓေ . ဘ . (ဘွင် ၁၅) ဇ . ဇ* –ပ–န–ဝေါ–အရမဂ်.ဖိုလ် . . . ပ . . . ဘ . ပစ္ဆိမ

ကု–အကု–ဗျာ | အရဟတ္တမဂ္ဂဝီထိ ကု–ဗျာ | ဗျာ

(ခ) အသညသတ်– – ပဋိသန္ဓေ – – – ပ – – – စုတိ

ဗျာ

အနာဂတပုဂ္ဂလော

ဘုံ		စိတ္တသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်		လတ် ကု	အကု	ဗျာ
စတု–ပဉ္စဝေါ	အပါယ်ကြဉ်	ပစ္ဆိမဘဝိက	ကျွတ်ပု၊ အရိယာ–၈			
	အကနိဋ္ဌ ။	မဖြစ်ပြန်ကောင်း	မကျွတ်၊ ကျွတ်ပု၊ အောက်မဂ် ၃၊ အောက်ဖ ၃			
	သုဒ္ဓါဝါသ ။	ဖြစ်ပြန်ကောင်း (ပဋိမှ စုတိတိုင်)	။	။	။	။
အသညသတ်		မဖြစ်ပြန်ကောင်း	သုဂတိ ပု			
		ဖြစ်ပြန်ကောင်း	။		။	

* *ပစ္ဆိမစစ်၊ ပါယ်ကြဉ်လုစ်၍၊ မဖြစ်ပြန်တွင်၊ ကနိဋ္ဌကြဉ်၊ သုဒ်ကြဉ် ဖြစ်ပြန်ကောင်း။*

မှတ်ချက်။ ။ စတု + ပဉ္စဝေါ– ၌ ပစ္ဆိမ, မဖြစ်ပြန်ကောင်း, ဖြစ်ပြန်ကောင်းဟု ၃–မျိုး၊ အသညသတ်၌ မဖြစ်ပြန်ကောင်း, ဖြစ်ပြန်ကောင်းဟု ၂–မျိုးစီ ခွဲ၍ မဖြစ်ပြန်ကောင်းကို ပစ္ဆိမဘဝိကအတု အဖြစ် ဖြင့်ကောက်။

ဝီထိဖြင့် ပိုင်းခြားပုံ

ပစ္ဆိမဘဝိက		အဆုံးစွန် အကု အရဟတ္တ ပဋိသန္ဓေ – – – ပ – – – ဇ . ဇ – – – ပ – – – န . ဝေါ . အရမဂ် . အရဖိုလ် – – ပ – – ဘ . ပစ္ဆိမ ကု–အကု–ဗျာ | အရဟတ္တမဂ္ဂဝီထိ ကု–ဗျာ | ဗျာ
မဖြစ်ပြန်ကောင်း	မရဏာသန္နကုသိုလ်ဇော	အဆုံးစွန် အကု မရဏာသန္နစတုတ္ထဇော ပဋိသန္ဓေ – – – ပ – – – ဇ . ဇ – – – ပ – – – ဇ . ဇ . ဇ . ဇ . ဇ . ရုံ . ရုံ . စုတိ ကု–အကု–ဗျာ | ကု–ဗျာ | ဗျာ
	မရဏာသန္နအကုသိုလ်ဇော	အဆုံးစွန် ကု မရဏာသန္နစတုတ္ထဇော ပဋိသန္ဓေ – – – ပ – – – ဇ . ဇ – – – ပ – – – ဇ . ဇ . ဇ . ဇ . ဇ . ရုံ . ရုံ . စုတိ ကု–အကု–ဗျာ | အကု–ဗျာ | ဗျာ

မရဏာသန္နအကုသိုလ်ဇောအတွက် မကျွတ်ထိုက် ကျွတ်ထိုက်သော ပု–၄ တို့အား ကာမ–၁၁ ။

http://www.dhammadownload.com

အဆုံးစွန်အကုသိုလ်

အစမထင် သံသရာ – – – – ဇ . ဇ . န . ဝေါ . အရ မဂ် . အရ ဖိုလ် – – – ရုံ . ရုံ . ပစ္ဆိမစိတ်

ကု–အကု–ဗျာ လတ် | ကု–ဗျာ လတ် | ဗျာ လတ်

အကု ဆဲ | ကု ဆဲ | ဗျာ ဆဲ

ပွန်+နာ

ကု–အကု　　အင်္ဂမဂ္ဂသ ဉပ္ပါဒက္ခဏေ, ယဿ စိတ္တဿ (ပ) တဿ စိတ္တဿ ဉပ္ပါဒက္ခဏေ (ကု–ဆဲ တစ်ဘက်ရ) ဣတရေသံ ကုသလာနံ ဉပ္ပါဒက္ခဏေ (နှစ်ဘက်ရ)

ပဋိ–　　သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, ကု–ဝိပ္ပ–ဉပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓသမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ၊ (အကု–လတ္တံ – တစ်ဘက်ရ) ကုသလာနံ ဉပ္ပါဒက္ခဏေ။ (နှစ်ဘက်ရ)

ပစ္စနိက်　　အင်္ဂမဂ္ဂသ ဘင်္ဂက္ခဏေ, အရဟန္တာနံ၊ ယဿ စိတ္တဿ (ပ) တဿ စိတ္တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ

ကု–ဗျာ ပဋိ　　ဘင်္ဂက္ခဏအားလုံး၊ ကု–ဝိပ္ပ–ဉပါဒ်၊ နိရောဓ၊ အညသတ် (ဗျာ–လတ္တံ့ တစ်ဘက်ရ)။ ကုသိုလ်ဉပါဒ် (နှစ်ဘက်ရ)

ပစ္စနိက်ကြွင်း　　ပစ္ဆိမစိတ် (အကု–ဗျာလည်း နည်းတူ)
ပုဂ္ဂလောကာသ၌လည်း အသညသတ်သာ ထူးသည်။

တီ+နာ ပုဂ္ဂလ

ကု–အကု　　အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တမဂ် နောက်ပိုင်း, အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရ (ကု–ဖြစ်ဘူး တစ်ဘက်ရ) ဣတရေသံ (နှစ်ဘက်ရ)

ပဋိလောမ　　အာမန္တာ။

ကု–ဗျာ၊ အကု–ဗျာ ပစ္ဆိမစိတ် (ကု–ဘူး တစ်ဘက်ရ) ဣတရေသံ (နှစ်ဘက်ရ)

ပဋိလောမ　　အာမန္တာ။　　အကု–ဗျာ လည်း နည်းတူ။

ပုဂ္ဂလောကာသ

(ကု–အကု) အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တမဂ်နောက်ပိုင်း, အရဟတ္တမဂ္ဂါ နန္တရပိုင်း (ကု–ဘူးတစ်ဘက်ရ) ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ (နှစ်ဘက်ရ)

ပဋိ–　　သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေစိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊

ပစ္စနိက်–　　အသညသတ္တာနံ၊

ကု–ဗျာ–　　ပစ္ဆိမစိတ် (တစ်ဘက်ရ) ဣတရေသံ၊ ပဉ္စဝေါကာရာနံ (နှစ်ဘက်ရ)

ပဋိ–　　သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ, အသညသတ္တာနံ။

ပစ္စနိက်–　　အကြွင်း ပါဌ်မရှိ။ (အကု–ဗျာ နည်းတူ)။

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မယမက ပဝတ္တိဝါရ ပုဂ္ဂလဆိုင်ရာအားလုံး

ပွန်၊ တီ၊ နာ၊ ပွန်+တီ၊ ပွန်+နာ၊ တီ+နာ၊ ဥ၊ နိ၊ ဥ+နိ။

ပစ္စုပ္ပန္န			အတီတ		အနာဂတ		
ကုသလာ စေတနာ	ဥ	ကုသိုလ်ဥပါဒ်	ကု.အကု.ဗျာ ဥ၊ နိ၊ ဥ+နိ	သဗ္ဗဥပါဒ်, သဗ္ဗဘင်, နိရောဓသမာပတ်, အသညသတ်	ကုသလာ စေတနာ	ဥ	(အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟန္တမှ တစ်ပါး) အားလုံး
	နိ	ကုသိုလ်ဘင်				နိ	(အရဟတ္တမဂ်ဘင်၊ အရဟန္တမှတစ်ပါး) အားလုံး
အကုသလာ စေတနာ	ဥ	အကုသိုလ်ဥပါဒ်			အကုသလာ စေတနာ	ဥ	(အရ မဂ်၊ အရဟန္တ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရမှတစ်ပါး) အားလုံး
	နိ	အကုသိုလ်ဘင်				နိ	။
အဗျာကတာ စေတနာ	ဥ	သဗ္ဗဥပပန္နန္တ (အရူပကု-အကုမှ တစ်ပါး) ပဝတ္တိဥပါဒ်			အဗျာကတာ စေတနာ	ဥ	(ပစ္ဆိမစိတ်မှတစ်ပါး) အားလုံး
	နိ	သဗ္ဗစဝန္တ (အရူပကု-အကုမှ တစ်ပါး) ပဝတ္တိဘင်				နိ	(ပစ္ဆိမဘင်မှတစ်ပါး) အားလုံး

- ပစ္စုပ္ပန် အဗျာကတမူလိ၌ နိရောဓသမာပတ်နှင့် အသညသတ် ဝိဘင်းသီးခြားမထွက်။

အနာဂတပုဂ္ဂလ

(က) မဂ်ကို ရလတ္တံ့သူ---

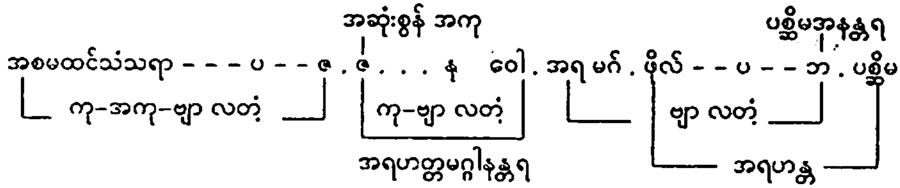

(ခ) မဂ်ကိုမရလတ့် --- ကု-အကု-ဗျာ

စာမျက်နှာ – ၄၀ **အတီတပုဂ္ဂလော**

(က) သုဒ္ဓါဝါသ

ပဋ္ဌမဘွင် ဘဝနိကန္တိက ပ-ဇော ရှေးဦး မဟာကု ပ-ဇော

ပဋိသန္ဓေ . ဘ . (ဘွင် ၁၅) မ . ဓ . ဓ – – – ပ – – – ဓ . ဓ – – – ပ – – – စုတိ

ဗျာ အကု-ဗျာ ကု-အကု-ဗျာ

(ခ) **ကြွင်း စတု-ပဉ္စဝေါ––** ပဋိသန္ဓေ – – – – ပ – – – – – ကို

ကု-အကု-ဗျာ

(ဂ) အသညသတ် ––– ပဋိသန္ဓေ – – – – ပ – – – – စုတိ

ဗျာ

အနာဂတပုဂ္ဂလော

(က) စတု-ပဉ္စဝေါ–––

အဆုံးစွန် အကု အရဟတ္တ

ပဋိသန္ဓေ . ဘ . (ဘွင် ၁၅) ဓ . ဓ . – ပ – န . ဝေါ . အရ* မဂ် . ဖိုလ် – ပ – ဘ . ပစ္ဆိမ

ကု-အကု-ဗျာ အရဟတ္တမဂ္ဂစိတ္တုပ္ပါဒ်ရ ကု-ဗျာ ဗျာ

(ခ) အသညသတ် ––– ပဋိသန္ဓေ – – – ပ – – – စုတိ

ဗျာ

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မယမက ပဝတ္တိဝါရ ပုဂ္ဂလောကာသဆိုင်ရာအားလုံး

ပွန်၊ တီ၊ နာ၊ ပွန်+တီ၊ ပွန်+နာ၊ တီ+နာ၊ ဥ၊ နိ၊ ဥ+နိ။

ပစ္စုပ္ပန်			အတီတ		အနာဂတ		
ကုသလာ ဓမ္မာ	ဥ	ကုသိုလ် ဥပါဒ်	ကုသလာ ဓမ္မာ	(သုဒ္ဓါဝါသပဋိသန္ဓေ ဒုတိယ-ပိုင်း, ဒုတိယအကုသိုလ်မှ တစ်ပါး) ကြွင်းစတုဝေါ ပဥ္စဝေါ	ကုသလာ ဓမ္မာ	ဥ	(အရဟတ္တမဂ်, အရဟန္တမှတစ်ပါး ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ
	နိ	ကုသိုလ်ဘင်				နိ	(အရဟတ္တမဂ်ဘင်, အရဟန္တမှ တစ်ပါး) ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ
အကုသလာ ဓမ္မာ	ဥ	အကုသိုလ်ဥပါဒ်	အကုသလာ ဓမ္မာ	(သုဒ္ဓါဝါသပဋိသန္ဓေ ဒုတိယ-ပိုင်းမှတပါး) ကြွင်း စတုဝေါ ပဥ္စဝေါ	အကုသလာ ဓမ္မာ	ဥ	(အရဟတ္တမဂ်,အရဟန္တ၊ အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှတစ်ပါး) ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ
	နိ	အကုသိုလ်ဘင်				နိ	။
အဗျာကတာ ဓမ္မာ	ဥ	သဗ္ဗဉပပဇ္ဇန္တ (အရူပကု-အကုမှ တပါး) ပဝတ္တိဥပါဒ်	အဗျာကတာ ဓမ္မာ	(သုဒ္ဓါဝါသပဋိသန္ဓေမှတပါး) ကြွင်း စတုဝေါ ပဥ္စဝေါ၊ အသညသတ်	အဗျာကတာ ဓမ္မာ	ဥ	(ပစ္ဆိမစိတ်မှတစ်ပါး) ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ အသညသတ်
	နိ	သဗ္ဗစဝန္တ (အရူပကု-အကုမှ တစ်ပါး) ပဝတ္တိဘင်				နိ	(ပစ္ဆိဘင်မှတစ်ပါး) ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ အသညသတ်

ဘာဝနာဝါရ

ကာလ	ကု	အကု	ပုဂ္ဂိုလ်	ဝိဘင်း
ပွန်	ဘာဝေတိ	ပဇဟတိ	အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်	အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ
တီ	ဘာဝိတ္တ	ပဇဟိတ္တ	။ ဖလဋ္ဌာန်	အရဟာ
နာ	ဘာဝေဿတိ	ပဇဟိဿတိ	ကျွတ်ပု၊ အောက်မဂ် ၃၊ အောက်ဖိုလ် ၃	ယေ မဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ၊ တေ
			မကျွတ်ပု	ယေပုထုမဂ္ဂံန . . . .

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြိယ ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ပါဠိတော်

(တစ်နည်း)

ပဏ္ဏတ္တိ ပဝတ္တိ ပရိညာ			၃
ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ			၂
ပရိစ္ဆေဒ ပရိစ္ဆေဒုဒ္ဒေသ ဝိဘာဂ			၃
ဣန္ဒြိယုဒ္ဒေသ နာမဝဝတ္ထာန် နယဝါရ			၃
ဗာဝိသတိန္ဒြိယာနိ	စက္ခုန္ဒြိယံ၊ သော–ဃာ	ပဒသောဓန	
	ဇိ–ကာ–မန–ဣတ္ထိ–ပု	။ မူလစက္က	
	ရိသ–ဇီဝိတ–သုခ။ပ။	သုဒ္ဓိန္ဒြိယ	
	အညာတာဝိန္ဒြိယံ	။ မူလစက္က	

		မူလစက္က (ပဋိ)	
ပဒသောဓန			
စက္ခု	စက္ခုန္ဒြိယံ	ဣန္ဒြိယာ	စက္ခုန္ဒြိယံ
။ပ။	။ပ။	။	။ပ။
အညာတာဝီ	အညာတာဝိန္ဒြိယံ	။	အညာတာဝိန္ဒြိယံ

သုဒ္ဓိန္ဒြိယ–သုဒ္ဓိန္ဒြိယမူလစက္က

- *စက်, သော, ဃာ, ဇိ၊ ကာယထိနှင့်၊ ပု, ဇီ, မန၊ ဝေငါးဝပါ၊ သဒ္ဓါဝိရိ၊ သတိ, သမာ၊ ပညာ, အနည်၊ အည်နှစ်အည်၊ ပေါင်းလျှင် ဣန္ဒြိယ ဗာဝီသ။*

ထူးခြားသော အရကောက်များ

ဣတ္ထိဘောကိုမှီ၍ ဣတ္ထိဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်	ဣတ္ထီ	
ဣတ္ထိန္ဒြေ		ဣတ္ထိန္ဒြိယံ
ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ	ဇီဝိတံ	ဇီဝိတိန္ဒြိယံ
သုခိန္ဒြေ	သုခံ	သုခိန္ဒြိယံ
ဒုက္ခိန္ဒြေစသည် နည်းတူ		
ဆဋ္ဌင်္ဂုပေက္ခာ, ဗြဟ္မဝိဟာရ , ဗောဇ္ဈင်္ဂ, ဝီရိယ, သင်္ခါရ ဝိပဿန, တတြမဇ္ဈတ္တ, ဈာန, ပါရိသုဒ္ဓုပေက္ခာ	ဥပေက္ခာ	
ဝေဒနုပေက္ခာ	။	ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ
(ဝီရိယမဖြစ်သောစိတ် ၁၆–ခု ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော) စိတ် ၇၂–ခုဌ်ရှိသော ဧကဂ္ဂတာ	သမာဓိ	သမာဓိန္ဒြိယံ
လောကီတိဟိတ်စိတ် ၃၉–ခုဌ် ရှိသော ပညာ ·	ပညာ	ပညိန္ဒြိယံ
သောတာပတ္တိမဂ်ဌ်ရှိသော ပညာ	အနညာ–တည–ဿာမိတိ	အနညာ – – – မိတိန္ဒြိယံ
အလယ် လောကုတ္တရာ ပညာ ၆–ပါး	အညံ	အညိန္ဒြိယံ
အရဟတ္တဖိုလ်ဌ်ရှိသော ပညာ	အညာတာဝီ	အညာတာ–ဝိန္ဒြိယံ

- *ဆ ဗြ ဗော ဝီ၊ တလီ သင်ဝေ၊ ဝိ–တတ်–ဈေ၊ တစ်ထွေပါရိသုဒ်။*
သင်္ခါ ဝိပသ်၊ နှစ်ရပ် ပညာ၊ တဖြာ ဝီဝေ၊ သူတိုင်းပေ၊ ကြွင်းလေ တတြ။
ဆ–ဗြ–ဗော–တတ်၊ ဈာ–ပါ–မှတ်၊ ခြောက်ရပ် တတြ။

http://www.dhammadownload.com

ဒွါရ	ပဒသောဓန မူလစက္က							
	ပဒသောဓန ဝါရ				မူလစက္က ပဋိလောမ			
	အနုလုံ			ပစ္စနိက်	အနုလုံ			ပစ္စနိက်
စက္ခု	ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု	စက္ခု		ဥပေက္ခာ အဝသေသာ	[illegible]	စက္ခုန္ဒြိယံ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ		အာမန္တာ
	စက္ခုန္ဒြိယံ	။	စက္ခုန္ဒြိယံ					
သောတ	ဒိဗ္ဗသောတံ တဏှာသောတံ	သောတံ		။	။	။		။
	သောတိန္ဒြိယံ	။	သောတိန္ဒြိယံ					
ကာယ	ဥပေက္ခာ အဝသေသော	ကာယော		။	။	။		။
	ကာယိန္ဒြိယံ	။	ကာယိန္ဒြိယံ					
ဣတ္ထိ	ဣတ္ထီ	ဣတ္ထီ		။	။	။		။
	ဣတ္ထိန္ဒြိယံ		ဣတ္ထိန္ဒြိယံ					
ဥပေက္ခာ	ဥပေက္ခာ အဝသေသာ	ဥပေက္ခာ		။	။	။		။
	ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ	။	ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ					

ပစ္စနိက်ကြွင်း

ပဒသောဓန — စက္ခု၊ စက္ခုန္ဒြေမှတစ်ပါး စိတ်–၈၉၊ စေ–၅၂၊ ရုပ်–၂၇၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။

ဣတ္ထီ–၌ — ဣတ္ထီ, ဣတ္ထိန္ဒြေမှတစ်ပါး စိတ်– ၈၉၊ စေ– ၅၂၊ ရုပ်– ၂၇၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။

ဇီဝိတ–၌ — ဇီဝိတမှတစ်ပါး စိတ်–၈၉၊ စေ–၅၁၊ ရုပ်–၂၇၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။

မနိန္ဒြေ–၌ — မနိန္ဒြေမှတစ်ပါး စေ–၅၂၊ ရုပ်–၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။

ဥပေက္ခာ–၌ — ဥပေက္ခာ, ဥပေက္ခိန္ဒြေမှတစ်ပါး စိတ်– ၈၉၊ စေ– ၅၂၊ ရုပ်– ၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။

သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဝီရိယတို့–၌ — စိတ်–၈၉၊ စေ–၅၁၊ ရုပ်–၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။

(ကြွင်းတို့၌ စိတ်–၈၉၊ စေ–၅၂၊ ရုပ်–၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်)

ပဒသောဓန မူလစက္က ပစ္စနိက်–၌

စက္ခု–၌ — န စက္ခု–အရ စက္ခု ၃–ပါးမှတစ်ပါး စိတ်– ၈၉၊ စေ– ၅၂၊ ရုပ်– ၂၇၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။ သံသယ– ၄င်း။ (ဒိဗ္ဗစက္ခု, ပညာစက္ခု ယူသော်လည်း ပညာမကုန်၍ စေ– ၅၂ ဖြစ်၏)

န ဣန္ဒြိယ – အရ (ဇီဝိတ၊ ဝေဒနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ပညာမှတစ်ပါး) စေ–၄၆၊ (ဣန္ဒြိယရုပ် ၈–ခုမှ တစ်ပါး) အနိန္ဒြိယ ရုပ်–၂၀၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။

http://www.dhammadownload.com

သောတ တဏှာသောတ (သောတသာမည်)
ဒိဋ္ဌသောတဟု ဆိုအပ်သော အဘိညာဉ် , သောတဓိန္ဒြေ (သောတ+က္ခန္ဓ)

ကာယ ဖီ၊ ဝေ၊ သဒ်၊ ဝိ၊ သတိ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ ပညာမှ တစ်ပါး စေ-၄၆၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော နာမကာယ၊ ဣန္ဒြိယရုပ်- ၈ မှတစ်ပါး အနိန္ဒြိယရုပ်-၂၀ ဟုဆိုအပ်သော ရူပကာယ၊ ဆံအပေါင်း၊ မြင်းအပေါင်း အစရှိသော ပညတ္တိကာယ၊ (ကာယ သာမည်)
က္ခန္ဓဗာဝိသ (ကာယ+ က္ခန္ဓ)

ဥပေက္ခာ ဆ၊ ဗြ၊ ဗော၊ တတ်၊ ဈာ၊ ပါရိသုဒ္ဓုပေက္ခာ (ဥပေက္ခာသာမည်)
ဝိ၊ သင်၊ ဝေ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာ (ဥပေက္ခာ+က္ခန္ဓ)

ပစ္စနိက်

နစက္ခု န ဣန္ဒြိယန္တိ၊ စက္ခုံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဣန္ဒြိယာ န စက္ခု ဣန္ဒြိယာ၊ စက္ခုဥ္စ ဣန္ဒြိယေစ ဌပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ စက္ခု ၊ န စ ဣန္ဒြိယာ။

စက္ခု ၃-ပါးမှ တစ်ပါး က္ခန္ဓ ကေဝီသရ၏။ (တစ်ဘက်ရ)

စက္ခု ၃-ပါး , က္ခန္ဓမှ တစ်ပါး စေ-၄၆၊ အနိန္ဒြိယရုပ်-၂၀၊ နိဗ္ဗာန် , ပညတ်လည်း ရ၏။ (နှစ်ဘက်ရ)

(နသောတံ န ဣန္ဒြိယံ စသည် စက္ခုနှင့် တူ)

သောတ ၃-ပါးမှ တစ်ပါး က္ခန္ဓ ကေဝီသရ၏။ (တစ်ဘက်ရ)

သောတ ၃-ပါး , က္ခန္ဓမှ တစ်ပါး စေ-၄၅၊ အနိန္ဒြိယရုပ်-၂၀၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။ (နှစ်ဘက်ရ)
(တဏှာသောတအတွက် လောဘလျှော့၍ စေ-၄၅ ဖြစ်၏)

နကာယော န ဣန္ဒြိယန္တိ၊ အာမန္တာ။

တွင်းလိုဏ် အစရှိသော အစိတ် အစိတ်သော ဩကာသပညတ်ရ၏။

န ဣတ္ထိ န ဣန္ဒြိယန္တိ ဣတ္ထိံ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဣန္ဒြိယာ စသည် စက္ခုအတိုင်း ထုတ်။

* *ဆ-ဗြ-ဗော-ဝိ၊ တလီ သင်-ဝေ၊ ဝိ-တတ်-ဈေ၊ တစ်ထွေပါရိသုဒ်။*
သခ်ါ -ဝိပဿ်၊ နှစ်ရပ် ပညာ၊ တဖြာ ဝီ-ဝေ၊ သွေတိုင်းပေ၊ ကြွင်းလေ တတြ။
ဆ-ဗြ-ဗော-တတ်၊ ဈာ-ပါ-မှတ်၊ ခြောက်ရပ် တတြ။

http://www.dhammadownload.com

သုခိန္ဒြိယ + သုခိန္ဒြိယမူလစက္က

[illegible]	အနုလောမ			ပဋိလောမ		
	အနုလုံ		ပစ္စနိက်	အနုလုံ		ပစ္စနိက်
စက္ခု	စက္ခု	ဣန္ဒြိယံ	[illegible]	ဣန္ဒြိယာ	စက္ခုန္ဒြိယံ ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ	အာမန္တာ
သောတ	အဝသေသံ			။		။
	ယံ သောတံ ဣန္ဒြိယံ၊ တံ	။				
ဣတ္ထိ	ဣတ္ထိ	×		။		။
	×	ဣန္ဒြိယံ				

ပုံစံ (၃) မျိုး

သုခိန္ဒြိယဝါရဇယား:- ၌ စက္ခု, သောတ, ဣတ္ထိ ဤ ပုံစံ ၃-မျိုးသာ ပြထားသည်၊ ထိုတွင်- -

၁။ ကာယ, ဥပေက္ခာတို့သည် သောတနှင့်တူသည်၊

၂။ ပုရိသသည် ဣတ္ထိနှင့်တူသည်၊

၃။ ကြွင်းသမျှအားလုံး စက္ခုနှင့်တူသည်။

ဩကာသဝါရအားလုံး

ဘုံ	ဩကာသ	စ	သော	ဃာ	ဣ	ပု	ဇီ	သော	ဥ	သဒ္ဓါ	ဝီရိ	သမာဓိ	ပညာ	မန
[illegible]	ကာမာဝစရေ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။
	ရူပါဝစရေ	။	။				။	။	။	။	။	။	။	။
	အသညသတ္တေ						။							
	အရူပေ						။		။	။	။	။	။	။
[illegible]	အသညသတ္တေ						။							
	စတု-ပဉ္စဝေါ-ကာရေ						။	။	။	။	။	။	။	။

http://www.dhammadownload.com

ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ် + ဘုံ

အမျိုးအစား		ပဋိသန္ဓေ	စေ	ကမ္မဇ ကလာပ်	ခဏသမင်္ဂီ		ပုဂ္ဂိုလ်		ဘုံ			
					ဥပ္ပါဒ	ဘင်္ဂ	ပုထုဇဉ်	ဖလဋ္ဌာန်	ကာမ	ရူပ	အသည	အရူပ
အဟိတ်		၂	၁၀	၃-၇	॥		၃-သု		၆			
မဟာဝိ-၈	ဉာ-ပ	သော-၂	၃၃	၃·၃	॥		တိ	၂	၇			
		ဉ-၂	၃၂	၃·၇	॥		တိ	၂	၇			
	ဝိပ္ပ-ပ	သော-၂	၃၂	၃-၇	॥		ဒွိ		၇			
		ဉ-၂	၃၁	၃-၇	॥		ဒွိ		၇			
ရူ-ဝိ	သော	၄	၃၅	၄	॥		တိ	၃		၉		
	ဉ	၁	၃၀	၄	॥		တိ	၃		၆		
အသည				အစ-ဇိ	॥		သု				॥	
အရူပ		၄	၃၀		॥		တိ	၃				၄

ဣန္ဒြိယ ယမိုက် ပစ္စုပ္ပန္န အရကောက် ရှင်းလင်းလွယ်ကူရန်–– ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်, ဘုံဆိုရိုးလေ့လာပါ။

ဆိုရိုး

၁။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၂–ခု၊ စေ– ၁၀၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃–စည်း, ၇–စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ၃, သု ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ ၆–ဘုံ။

၂။ မဟာဝိ ဉာဏသမ္ပယုတ် သောမနဿ ပဋိသန္ဓေ ၂–ခု၊ စေ– ၃၃၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃–စည်း, ၇–စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော တိ ပု, အောက်ဖလ– ၂ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ။

၃။ မဟာဝိ ဉာဏသမ္ပယုတ် ဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေ ၂–ခု၊ စေ– ၃၂၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃–စည်း, ၇–စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော တိ ပု, အောက်ဖလ– ၂ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ။

၄။ မဟာဝိ ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေ ၄–ခု၊ စေ– ၃၃၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃–စည်း, ၇–စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော တိ ပု, အောက်ဖလ– ၂ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ။

၅။ မဟာဝိ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သောမနဿ ပဋိသန္ဓေ ၂–ခု၊ စေ– ၃၂၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃–စည်း, ၇–စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ဒွိ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ။

၆။ မဟာဝိ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေ ၂–ခု၊ စေ– ၃၁၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃–စည်း, ၇–စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ဒွိ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ။

၇။ မဟာဝိ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေ ၄–ခု၊ စေ– ၃၂၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃–စည်း, ၇–စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဟုဆိုအပ်သော ဒွိ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ။ စသည်ဖြင့် ဆိုလေ။

မှတ်ချက်။ ပေါင်း၍– – – ကာမပဋိသန္ဓေ– ၁၀၊ ပဥ္စဝေါပဋိ– ၁၅၊ သောမနဿပဋိ– ၈၊ ဥပေက္ခာပဋိ– ၁၁၊ သဟိတ်ပဋိ– ၁၇ စသည်ဖြင့်လည်း ဆိုလေ။

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြေတို့ကို ဥပပဇ္ဇန္တ + စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ခွဲဝေပုံ

ဣန္ဒြေ	ဖြစ်ဆဲ ဟုတ်/မဟုတ်	ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ					ခပ်သိမ်းသော စဝန္တ
		ကာမပဋိသန္ဓေ		ရူပါဝစရ			
		အဟိတ်-၂	မဟာဝိ-၈	ရူပ-၅	အသည	အရူပ-၄	
စက္ခု	သစက္ခုက	။	။	။			
	အစက္ခုက	။			။	။	။
ဃာန	သဃာနက	။	။				
	အဃာနက	။		။	။	။	။
ဣတ္ထိ	ဣတ္ထိ	။	။				
	နဣတ္ထိ	။	။	။	။	။	။
ပုရိသ	ပုရိသ	။	။				
	နပုရိသ	။	။	။	။	။	။
ဇီဝိတ	ဇီဝိတ	။	။	။	။	။	။
							။
သောမနဿ	သောမနဿ		သော-၄	သော-၄			
	ဝိနာသောမနဿ	။	ဥ-၄	ဥ-၁	။	။	။
ဥပေက္ခာ	ဥပေက္ခာ	။	ဥ-၄	ဥ-၁		။	
	ဝိနာဥပေက္ခာ		သော-၄	သော-၄	။		။
သဒ္ဓါဒိ	သဟေတုက		မဟာဝိ-၈	ရူပ-၅		။	
	အဟေတုက	။			။		။
ပညာ	ဉာဏသမ္ပယုတ္တ		သံ-၄	။		။	
	ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တ	။	ဝိပ်-၄		။		။
မန	သစိတ္တက	။	မဟာဝိ-၈	။		။	
	အစိတ္တက				။		။

၁။ ဣန္ဒြေတို့ကို ဥပပဇ္ဇန္တ + စဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ခွဲဝေပုံကို လေ့လာပါ။

၂။ ပြီးမှ ဝိဘင်းထုတ် အရကောက်ပါ။

* သောမနဿ, ဥပေက္ခာ တွဲရာ၌ အနုလုံ နော ဟု ဝိဘင်းထွက်၏။
* သောမနဿမူမှုစ၍ ပစ္စနိက်အကြွင်း စဝန္တ သီးခြားဝိဘင်းမထုတ်မူ၍ ဘင်္ဂက္ခဏနှင့် ပေါင်းကာ သမ္ဘေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဟုသာ ထုတ်ပါ။ သောမနဿမူမှုစ၍ နိရောဓသမာပတ်, အသညသတ်ကိုပါ ပစ္စနိက်အကြွင်း ထုတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပဋိသန္ဓေ–စုတိ အခါဖြစ်သော ဣန္ဒြေများ

ဣန္ဒြေ	ပဋိသန္ဓေ (စုတိ)	စေ	ကမ္မဇ	ခဏသမင်္ဂီ		ပုဂ္ဂိုလ်		ဘုံ				
			ကလာပ်	ဥပ္ပါဒ	ဘင်္ဂ	ပုထု	ဖလ	ကာ	ရူ	အသည	အရူ	ဥပပဇ္ဇန္တာနံ
စ–သော	ပဥ္စဝေါ–၁၅	၃၅	၃–၇–၄	။		၄	၃	၁၁	၁၅			သစက္ခု (သော)ကာနံ ။
						ဒု–သု						အ ။ ။ ။
ဃာနာဒိ	ကာမ–၁၀	၃၃	၃–၇	။		၄	၂	၁၁				သဃာနကာနံ ။
						ဒု–သု			၁၅	၁	၄	အ ။ ။
ဣတ္ထိ (ပုရိသ)	ကာမ–၁၀	၃၃	၃–၇	။		၄	၂	၁၁				ဣတ္ထီနံ (ပုရိသာနံ) ။
									၁၅	၁	၄	န ။ ။ ။
ဇီဝိတ	၁၉–ဇီဝိတ		၃–၇–၄ဇီ	။		၄	၃	၁၁	၁၅	၁	၄	။
သောမနဿ	သော–၈	၃၅	၃–၇–၄	။		ဒွိ–တိ	၃	သု–၇	၉			သောမနဿေန (ဝိနာ) ။
ဥပေက္ခာ	ဥ–၁၁	၃၄	။	။		၄	၃	၁၁	၆		၄	ဥပေက္ခာယ (ဝိနာ) ။
သဒ္ဓါဒိ	သဟိတ်–၁၇	၃၅	။	။		ဒွိ–တိ	၃	၇	၁၅		၄	သဟေတုကာနံ (အ) ။
ပညာ	တိဟိတ်–၁၃	၃၅	။	။		တိ	၃	၇	၁၅		၄	ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ(ဝိပ္ပ) ။
မန	၁၉	၃၅	။	။		၄	၃	၁၁	၁၅		၄	သစိတ္တကာနံ (အစိတ္တ) ။

ပဋိသန္ဓေ–ပဝတ္တိ–စုတိ အခါဖြစ်သော ဣန္ဒြေများ

	ပဋိသန္ဓေအခါ					ပဝတ္တိအခါ			
ဣန္ဒြေ	ပဋိ–စုတိ	ပုဂ္ဂိုလ်		ဘုံ	ဝိဘင်း	ခဏသမင်္ဂီ	ပုဂ္ဂိုလ်	ဘုံ	ဝိဘင်း
		ဥ	စ			ဥ+ဘ			
ဇီဝိတ	၁၉–ဇီဝိတ	၄–၃	၄–၄	၃၁	ဥပပဇ္ဇန္တာနံ	စိတ်–၈၉	၄–၈	၄–၂၆	စိတ္တဿဥပ္ပါဒက္ခဏေ
သော	၈	၂–၃	၂–၄	၇–၉	သောမနဿေနံ ။	သော–၆၂	။	။	သမ္ပယုတ္တ – – ။
					ဝိနာ ။ ။	သု–ဒု–ဒေါ–ဥ	။	။	ဝိပ္ပယုတ္တ – – ။
ဥ	၁၁	၄–၃	၄–၄	၁၁–၆–၄	ဥပေက္ခာယ ။	ဥ–၅၅	။	။	။
					ဝိနာ ။ ။	သု–ဒု–ဒေါ–သော			
သဒ္ဓါ+ သတိ	သဟိတ်–၁၇	၂–၃	၂–၄	၄–၂၂	သဟေတုကာနံ ။	သောဘန–၅၉	။	။	။
					အဟေတုကာနံ ။	အသောဘန–၃၀	၄–၄	။	
ဝီရိယ	။	။	။	။	သ ။ ။	ဝီရိယဖြစ်–၇၃	။	။	။
					အ ။ ။	။ မဖြစ်–၁၆	။	၂၆	
သမာဓိ	။	။	။	။	သ ။ ။	သမာဓိန္ဒြေဖြစ်–၇၂	၄–၈	၄–၂၆	။
					အ ။ ။	။ မဖြစ်–၁၇	၄–၄	။	
ပညာ	တိဟိတ်–၁၃	၁–၃	၁–၄	။	ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံ ။	၄၇	၄–၈	။	။
					ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ ။		၄–၄	။	
မန	ပဋိ–၁၉	၄–၃	၄–၄	၃၀	သစိတ္တကာနံ ။	၈၉	။	။	စိတ္တဿ ဥပ္ပါ––
					အစိတ္တကာနံ ။		၄–၈	။	။ ဘင်္ဂ––

http://www.dhammadownload.com

အတီတ + ပုဂ္ဂလ

အနုလို၌ – အာမန္တာ ဟု ဝိဘင်းထွက်သည်။

စက္ခုမူမှ ပုရိသတိုင် မူ ၇–ပါး၌ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပု–၄၊ ဖ–၄ ရ၏ ဟုကောက်ပါ။

ဇီဝိတစသော နောက်မူများ၌ ခပ်သိမ်းသော ပု–၄၊ အရိယာ–၈ ရ၏ ဟု ကောက်ပါ။

ပစ္စုပ္ပန္နာတီတ

အတိတ်ဘက်က အကုန်ရခြင်းကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ ရ–မရကိုသာ သတိပြု၍ ကောက်ပါလေ။

အနုလုံ အနုလောမ – အာမန္တာ ချည်းသာ။

ပဋိလောမ နမူနာ

စက္ခု–ဃာန– ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ, အစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ။ (တစ်ဘက်ရ)

သစက္ခုကာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ (နှစ်ဘက်ရ)

ဃာန–ပုရိသ– ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ, န ဃာနီနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ။ (၁)

ဃာနီနံ ဥပပဇ္ဇန္တီနံ တာသံ။ (၂)

ဇီဝိတ–သောမနဿ– ၌ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ, ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ။ (၁)

သဗ္ဗေသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, ပဝတ္တေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ။ (၂)

သောမနဿ–ဥပေက္ခာ– ၌ သဗ္ဗေသံ စိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေ, သောမနဿ ဝိပ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ, နိရောဓ သမာပန္နာနံ, အသညသတ္တာနံ။ (၁)

သောမနဿေန ဥပပဇ္ဇန္တာနံ, ပဝတ္တေ သောမနဿ သမ္ပယုတ္တ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ (နှစ်ဘက်ရ)

ပုဂ္ဂလောကာသ ဝိဘင်းထူးခြားချက်

၁။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံနှင့်

၂။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိစိတ္တဿဥပ္ပါဒက္ခဏေတို့ အထူးကား––

သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံသည် ပဋိသန္ဓေခဏနှင့်သာ ဆိုင်သည်။

သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေကား– ပဋိသန္ဓေခဏထက်လွန်၍ ရသင့်သော တရားများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်၊ ဤသို့ ထူးသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြိယ အတီတ ပုဂ္ဂလော (ပဋိစုတိမူ ၇-ပါး)

	ကာမ		ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင် ရူပ-၁၀				
ဣန္ဒြေ	အပါယ်	ကာ-သု ၇	သုဘကိဏှာ တိုင် ရှ-၉	ဝေဟပ္ဖိုလ်	သုဒ္ဓါဝါသ	အသညသတ်	အရူပ
စ-သော	။	။	။				
ဃာနာဒိ	။	။					
ဇီဝိတ	။	။	။	။		။	။
သောမနဿ		။	။				
ဥပေက္ခာ	။	။		။			။
သဒ္ဓါဒိ		။	။	။			။
မန	။	။	။	။			။
	ကာမာဝစရာနံ		ရူပါဝစရာနံ		သုဒ္ဓါဝါသာနံ	အသညသတ္တာနံ	အရူပါနံ
	ပဉ္စဝေါကာရာနံ						

မှတ်ချက်။ ပဉ္စဝေါကာရချင်း, ရူပချင်းတူလျှင် တစ်စိတ်အတွက် သီးခြားဝိဘင်း မထွက်ဘဲ "အာမန္တာ"ဟု သာ ဝိဘင်းထွက်သည်၊ အရကောက်ဌာနကား သဘောအလျောက် ထိုက်သင့်သလို ကောက်ရမည်။

ဆိုရိုးများ

၁။ **ကာမ** ကာမာဝစရ ဥ + စ ပု- ၄, ဖလ- ၄, ကာမ ၁၁-ဘုံ။ [(က) **အပါယ်ကာမ** အပါယ် ဥ + စ ဖြစ်သော ၃ အပါယ် ၄-ဘုံ။ (ခ) **သုဂတိကာမ** ကာမာဝစရ ဥ + စ သု, ဒွိ, တိ, ဖလ- ၄ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ။]

၂။ **ရူပ** ရူပါဝစရ ဥ + စ တိ-ပု, ဖလ- ၄ ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင် ရူ ၁၀-ဘုံ။ [(က) ရူပါဝစရ ဥ + စ တိ-ပု, ဖလ- ၄ သုဘကိဏှာတိုင် ရူ ၉-ဘုံ။ (ခ) ဝေဟပ္ဖိုလ် ဥ + စ တိ-ပု, ဖလ- ၄ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ။]

၃။ **သုဒ္ဓါဝါသ** သုဒ္ဓါဝါသ ဥ + စ အနာဂါမိဖလဌာန်, အရဟတ္တဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ။

၄။ **အသညသတ်** အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။

၅။ **အရူပ** အရူပ ဥ + စ အရူပ ၄-ဘုံ။

…load.com

ဇီဝိတာဒိမှု (ပဋိသန္ဓေ၊ ပဝတ္တိ၊ စုတိ)

(က) သုဒ္ဓါဝါသ

```
        မုချဒုတိယစိတ်        ရှေးဦး သောမနဿ ပ–ဇော
            |                      |
      ပဋိ . ဘ . ဘ – – – – – – – – ဇ . ဇ . ဇ . – – – – – – – စုတိ
       └── ဇီ . ဥ . သဒ္ဒါဒိ ──┘  └── ဇီဝိတာဒိ အကုန် ──┘
```

(ခ) ကြွင်းစတု + ပဉ္စဝေါ

```
        ပဋိသန္ဓေ – – – – – – – – စုတိ
           └─── ဣန္ဒြေအားလုံး ───┘
```

(ဂ) အသညသတ်

```
        ပဋိသန္ဓေ – – – – – – – – စုတိ
           └─── ဇီဝိတသာ ───┘
```

ဝိဘင်း သုဒ္ဓါ–ပဋိ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဥပပတ္တိ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ (ဇီဝိတမှု) သုဒ္ဓါဝါသံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ (သောမနဿာဒိမှု)

သုဒ္ဓါ– ဒု သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ။

ကြွင်း စတု + ပဉ္စဝေါ ဣတရေသံ စတုဝေါကာရာနံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ။

ဇီဝိတာဒိမှုအတွက် ဆိုရိုး

၁။ သုဒ္ဓါ– ပဋိသန္ဓေရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေ ၁–ခု၊ စေ– ၃၀ တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆို အပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ၅–ဘုံ။

၂။ သုဒ္ဓါ– ဒုတိယပိုင်း သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုချဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ဖူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသောအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ ရှေးဦးစွာသော သောမနဿသဟဂုတ် ပထမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ ၅–ဘုံ။

၃။ ကြွင်းစတု + ပဉ္စဝေါ သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့– ရှေးဦးစွာသော သောမနဿသဟဂုတ် ဒုတိယဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင်၊ ကြွင်းသော စတုဝေါကာရ, ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်အံ့– ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပု– ၄, အရိ– ၈ တို့အား စတုဝေါ– ၄, ပဉ္စဝေါ– ၂၆– ဘုံ။

၄။ အသညသတ် အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ။

http://www.dhammadownload.com

အနာဂတပုဂ္ဂလ

ဈောဒိမှု–ပဋိ+စုတိ		ဇက္ခ	ယာန	ကုတ္တိ (ထံဘောဖြင့်)	ပုရိသ (ပု–ဖြင့်)	ဇီဝိတ	သောမန (သော–ဖြင့်)	ဥပေက္ခာ (ဥ–ဖြင့်)	သဒ္ဓါဒိ
၁	ပဋ္ဌမဘဝိက								
၂	အရူပဘုံသို့					॥		॥	॥
၃	ရူပဘုံသို့	॥				॥	॥	॥	॥
၄	ကြွင်း	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥

ပဋိ + ဘဝင် + စုတိ ဈောဒိမှု			ဇီဝိတ	သောမန	ဥပေက္ခာ	သဒ္ဓါဒိ
	၁	ပဋ္ဌမ				
	၂	သောမနဿ ပဋ္ဌမအနန္တရ	॥	॥		॥
	၃	ဥပေက္ခာ ပဋ္ဌမအနန္တရ	॥		॥	॥
	၄	ကြွင်း	॥	॥	॥	॥

ယာ ဣတ္ထိယော (ယေ ပုရိသာ) ဧတေနေဝ ဘာဝေန ကတိစိ ဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ (ယေ သစက္ခုကာ/ သယာနကာ) သောမနဿေန/ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿ/ ဥပေက္ခာ သမ္ပယုတ္တပဋ္ဌမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။

အနာဂတဆိုရိုးများ

ပဋ္ဌမဘဝိက ပဋ္ဌမဘဝိက စတု, ပဉ္စ ဥပပဇ္ဇန္တ– တိပု၊ အောက်ဖလ–၃၊ စဝန္တ–အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် တို့အား: စတု–၄၊ အပါယ်ကြဉ် ပဉ္စဝေါ– ၂၂။

အရူပဘုံသို့ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ၊ သုဘကိဏှာတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ၉–ဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍ အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ့်သော ပဉ္စဝေါ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိ– ပု၊ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တ ဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန်–၃၊ အရူပဘုံချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် . . . အရူပ ဥပ . . . စဝန္တဖြစ်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ၃–ယောက်။

ရူပဘုံသို့ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံမှ ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ် အောက်ဖလဋ္ဌာန်–၃၊ ရူပါဝစရဘုံချင်းနှ ႏဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော တိဟိတ်ႈကဇဉ် အောက်ဖလ နှ်– ၃။

ဣတ္ထိဘော (ပုရိသဘော) ဣတ္ထိဘော (ပုရိသဘော) ဖြင့် တစ်ဘဝ နှစ်ဘဝစသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ့်သော ကာမ–ဥ+စ ပု–၄၊ ဖလ–၂၊ ရူ–အရူ ဥ+စ သု–တိ။

http://www.dhammadownload.com

စက္ခုမူ ၂–ဘက်ရများ စက္ခုန္ဒြေ, ဣတ္ထိန္ဒြေ/ ပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥ + စ ပု–၄, အောက်ဖလ– ၂၊ ရူ + အရူ ဥ + စ သု, တိပု။

စက္ခုန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ/ဥပေက္ခိန္ဒြေ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါ ဥ+စ ပု– ၄, အောက်ဖလ– ၃၊ ရူ + အရူ ဥ + စ သု, တိပု။

ဃာနမူ /ဣတ္ထိမူ ၂–ဘက်ရများ ဃာနိန္ဒြေ, ဣတ္ထိန္ဒြေ/ ပုရိသိန္ဒြေ/ သောမနဿိန္ဒြေ/ ဥပေက္ခိန္ဒြေ နှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥ + စ ပု–၄, အောက်ဖလ– ၂၊ ရူ + အရူ ဥ + စ သု, တိပု။

သစက္ခုက ဥပေက္ခာ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေ, ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါ ဥ + စ ပု– ၄, အောက်ဖလ– ၃၊ အသညာ + အရူပ ဥ + စ သု, တိပု။

သစက္ခုက သောမနဿ မဟာဝိပါက် ပထမဒွေ, ရူပဝိပါက် သောမနဿ ၄–ခုဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါ ဥ + စ ပု– ၄, အောက်ဖလ– ၃၊ အသညာ + အရူပ ဥ + စ သု, တိပု။

သဃာနက ဥပေက္ခာ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥ + စ ပု– ၄, အောက်ဖလ– ၂၊ ရူ + အရူပ ဥ + စ သု, တိပု။

သဃာနက သောမနဿ မဟာဝိပါက် ပထမဒွေဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥ + စ ပု– ၄, အောက်ဖလ– ၂၊ ရူ + အရူပ ဥ + စ သု, တိပု။

ရူပဘုံသို့ သောမနဿ ကာမသုဂတိ– ၇ မှ သုဘကိဏှာတိုင် ရူ–၉သို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ့်သော ကာမ ဥ+စ တိ–ပု အောက်ဖလ–၃၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံမှသည် သုဘကိဏှာတိုင် ရူ–၉ သို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ဝေဟပ္ဖိုလ် ဥ+စ တိပု၊ သုဘကိဏှာတိုင် ရူ ၉– ချင်း ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူ ဥ + စ တိ ပု, အောက်ဖလ–၃။

ရူပဘုံသို့ ဥပေက္ခာ ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ, သုဘကိဏှာတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ၉–ဘုံမှ ဝေဟပ္ဖိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသ ၅–ဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါ ဥ + စ တိပု, အောက်ဖလ– ၃၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသဘုံချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ဝေဟပ္ဖိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသ ဥ + စ တိပု, အောက်ဖလ– ၃။

http://www.dhammadownload.com

ဘဝင် + ပဋိ + စုတိ ဒွိဟိတ်	၁	ပစ္ဆိမ				
	၂	သောမနဿ ပစ္ဆိမအနန္တရ	။	။		။
	၃	ဥပေက္ခာ ပစ္ဆိမအနန္တရ	။		။	။
	၄	ကြွင်း	။	။	။	။

သောမနဿ

အစမထင်သံသရာ – – – ဓ – အဆုံးစွန် ဥ/သော – ဓ – – ပ – – ဓ – သော/ဥ ပစ္ဆိမ

သော + ဥ ။ ဥပေက္ခာ

၁။ **သောမနဿ ဖြစ်လတ္တံ့ကား** ပစ္ဆိမနှင့် ဥပေက္ခာပစ္ဆိမ အနန္တရမှတစ်ပါး အားလုံး။

၂။ **ဥပေက္ခာ ဖြစ်လတ္တံ့ကား** ပစ္ဆိမနှင့် သောမနဿ ပစ္ဆိမ အနန္တရမှတစ်ပါး အားလုံး။

၃။ **ဇီဝိတ, သဒ္ဓါဒိ ဖြစ်လတ္တံ့ကား** ပစ္ဆိမမှတစ်ပါး အားလုံး။

ဝိဘင်း ၁။ ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ။

၂။ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ သောမနဿ/ ဥပေက္ခာ သမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။

အရကောက်ဆိုရိုး

သောမနဿပစ္ဆိမအနန္တရ သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။

ဥပေက္ခာပစ္ဆိမအနန္တရ မဟာဝိပါက် တတိယဒွေ, မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ၅–ခုဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်, အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၈–ယောက်။

ပစ္ဆိမစိတ် တိဟိတ်စုတိ တေရသဟု ဆိုအပ်သော ပစ္ဆိမစိတ်၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။

http://www.dhammadownload.com

ပီတိ + သောမနဿ– ၌ အနုလောမတစ်ဘက်ရ ဥပေက္ခာပစ္ဆိမအနန္တရ ရ၏။
နှစ်ဘက်ရ သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အစမထင်သံသရာမှစ၍ ပစ္ဆိစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အစမထင်သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အရိယာ ၈–ယောက်၊ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမလည်း ၄င်းနောက်သာ ရ၏။

ပစ္စနိက်ကြွင်း ပစ္ဆိမစိတ္တသမင်္ဂီနံ။

ပီတိ + ဥပေက္ခာ–၌ အနုလောမ သောမနဿပစ္ဆိမအနန္တရပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အစမထင်သံသရာမှစ၍ ပစ္ဆိစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ သောမနဿသဟဂုတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အစမထင်သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အရိယာ ၈–ယောက်၊ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမလည်း ၄င်းနောက်သာ ရ၏။

ပီတိ + သဒ္ဒါဒိ အာမန္တာထုတ်၍–

၁။ ပစ္ဆိမစိတ်မှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပု– ၄, အရိ– ၈၊

၂။ တစ်နည်း – အစမထင် သံသရာမှစ၍ ပစ္ဆိစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အရိယာ ၈–ယောက်၊ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

၃။ တစ်နည်း – အစမထင်သံသရာမှစ၍ ပစ္ဆိစိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အရိယာ ၈–ယောက်၊ မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

သောမနဿ + ဥပေက္ခာ–၌ အနုလောမ သောမနဿပစ္ဆိမအနန္တရ ရ၏။ သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အစမထင်သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သောသူ ဖြစ်အံ့– အစမထင်သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အရိယာ ၈–ယောက်၊ မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရ၏။ သံသယကား နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမ ဥပေက္ခာပစ္ဆိမအနန္တရ ရ၏။ အနုလောမသံသယလည်း ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

အနာဂတ ပုဂ္ဂလောကာသ

	ပုဂ္ဂိုလ် + ဘုံ		စ/သော	ဃာ	ကုတ္တိ (ထီးဘောဖြင့်)	ပုရိသ (ပု–ဖြင့်)	ဇီဝိ	သော (သော–ဖြင့်)	ဥပေက္ခာ (ဥ–ဖြင့်)	သဒ္ဓါဒိ
စက္ခုဒွါရ–ပဉ္စ + ဝတ္ထု	ပစ္ဆိမဘဝိက (ကာ–ရူ–အရူ)									
	ကာမာဝစရ	ဥ–စ	။	။	။	။	။	။	။	။
	ရူပါဝစရ	ဥ–စ	။				။	။	။	။
	အသညသတ္တ	ဥ–စ					။			
	အရူပ	ဥ–စ					။		။	။
ဓမ္မာရုံ–ပဉ္စ+ဟဒယ+ဝတ္ထု	ပစ္ဆိမ									
	သောမနဿ ပစ္ဆိမအနန္တရ						။	။		။
	ဥပေက္ခာ ပစ္ဆိမအနန္တရ						။		။	။
	ကြွင်း စတုဝေါ–ပဉ္စဝေါ						။	။	။	။
	အသညသတ္တ						။			

ဆိုရိုးများ

ပုရိသဘော

စက္ခု + ကုတ္တိ အနုလောမ ရူပါဝစရာနံ, ယေ စ ပုရိသာ ဧတေနေဝ ဘာဝေန ကတိစိဘဝေ ဒဿိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ကာမာဝစရာနံ တေသံ တတ္ထ။

ပဋိလောမ အာမန္တာ။

အနုလောမ အရ – မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ရူ ဥ+စ တိ ပု, အောက် ဖလ ၃–တို့အား ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင် ရူ ၁၀–ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ပုရိသဘောဖြင့် တစ်ဘဝ, နှစ်ဘဝအစ ရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥ + စ သု, ဒွိ, တိပု, အောက်ဖလ– ၂ တို့အား ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ စက္ခုန္ဒြေသာဖြစ်၍ ကုတ္တိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥ+စ ပု ၄, အောက် ဖလ ၂–တို့အား ကာမ ၁၁–ဘုံ ရ၏။

မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ စက္ခုန္ဒြေ, ကုတ္တိန္ဒြေ နှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမ ဥ+စ ပု ၄, အောက် ဖလ ၂–တို့အား ကာမ ၁၁–ဘုံလည်း ရ၏။ သံသယကား – နောက်သာ ရ၏။ ပဋိလောမလည်း ၄င်း နောက်သာ ရ၏။

ပစ္စနိက် ပဉ္စဝေါကာရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ, အသညသတ္တာနံ, အရူပါနံ တေသံ တတ္ထ။

http://www.dhammadownload.com

စက္ခု+သောမနဿ – အနုလောမ – ယေ သစက္ခုကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ တေသံ တတ္ထ။ ဣတရေသံ ပဉ္စဝေါကာရာနံ တေသံ တတ္ထ။

ပဋိလောမ – အာမန္တာ။

အနုလောမ အရ – မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ မဟာဝိပါက် တတိယ ဒွေး၊ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်ဖြင့် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ့်သော ပဉ္စဝေါ – ဥ+စ သု, ဒွိ, တိ ပု, အောက်ဖလ ၃–တို့အား ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ် ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ စက္ခုနွေသော ဖြစ်၍ သောမနဿိန္ဒြေမဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါ ဥ+စ ပု ၄, အောက်ဖလ ၃–တို့အား ကာမ ၁၁–ဘုံ, ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ ရ၏။

မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ စက္ခုန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ နှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါ ဥ+စ သု, ဒွိ, တိ ပု, အောက် ဖလ ၃–တို့အား ကာမသုဂတိ ၇–ဘုံ, သုဘကိဏှာတိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ၉–ဘုံလည်း ရ၏။ သံသကား–နောက်သာ ရ၏၊ ပဋိလောမလည်း ၄င်း နောက်သာ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြိယ ပဝတ္တိ ပုဂ္ဂလဆိုင်ရာအားလုံးအတွက်

ပဋိသန္ဓိ + စုတိ အခါဟော (စက္ခုမူမှ ပုရိသမူအထိ)

ပစ္စုပ္ပန္န		အတီတ	အနာဂတ		
စက္ခု သောတ	သစက္ခုက ကာမဥပ ရူပါဝစရ ဥပ	စက္ခု သောတ	သဗ္ဗပဋိသန္ဓိ သဗ္ဗစုတိ	စက္ခု သောတ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ အရူပဘုံသို့မှ တစ်ပါး) အားလုံး
ဃာန	သဃာနက ကာမဥပ	ဃာန		ဃာန	ပစ္ဆိမဘဝိက၊ ရူ-အရူဘုံသို့ မှတစ်ပါး) အားလုံး
ဣတ္ထိ	ဣတ္ထိ (ကာမ) ဥပ	ဣတ္ထိ		ဣတ္ထိ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ ရူ-အရူဘုံသို့ ပုရိသသဘောဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လတံ့မှတစ်ပါး) အားလုံး
ပုရိသ	ပုရိသ (ကာမ) ဥပ	ပုရိသ		ပုရိသ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ ရူ-အရူဘုံသို့ ဣတ္ထိဘောဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လတံ့မှတစ်ပါး) အားလုံး
ဇီဝိတ	ခပ်သိမ်းသော ဥပ	ဇီဝိတ		ဇီဝိတ	(ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး) အားလုံး
သောမနဿ	သောမနဿ ဥဗ	သောမနဿ		သောမနဿ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ ဥပေက္ခာဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့မှတစ်ပါး) အားလုံး
ဥပေက္ခာ	ဥပေက္ခာ ဥပ	ဥပေက္ခာ		ဥပေက္ခာ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ သောမနဿ ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့မှ တစ်ပါး) အားလုံး
သဒ္ဓါဒိ	သဟေတုက ဥပ	သဒ္ဓါဒိ		သဒ္ဓါဒိ	(ပစ္ဆိမဘဝိကမှတပါး) အားလုံး
ပညာ	ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ဥပ	ပညာ		ပညာ	။
မန	သစိတ္တက ဥပ	မန		မန	။

http://www.dhammadownload.com

ရူပဘုံသို့ဥပေက္ခာ ကာမသုဂတိ–၇ သုဘာကိဏှာတိုင် ရူ–၉ မှ ဝေဟပ္ပိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ်သော ပဋ္ဌဝေါ ဥ+စ တိပု ဖလ–၃၊ ဝေဟပ္ပိုလ် သုဒ္ဓါဝါသဘုံချင်း– ဝေဟပ္ပိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသ ဥ+စ တိပု ဖလ–၃။

သောမနဿ မဟာဝိ ပ ဒွေ, ရူ ဝိ သောမနဿ သဟဂုတ်စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ်သော ပဋ္ဌဝေါ ဥ+စ ပု–၄ ဖလ–၃၊ အသညာ, အရူ, ဥ+စ သု–တိ၊

ဥပေက္ခာ မဟာဝိတဒွေ, ရူ– ပဋ္ဌမဈာန်ဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ်သော ပဋ္ဌဝေါ ဥ+စ ပု–၄ ဖလ–၃၊ အသညာ အရူ ဥ+စ သုတိ။

ကြွန္ဒြိယ ပဝတ္တိ ပုဂ္ဂလ ဆိုင်ရာအားလုံးအတွက်

ပဋိသန္ဓိ–ပဝတ္တိ စုတိ အခါဟော (ဇီဝိတာဒိမှု)

ပစ္စုပ္ပန္န		အတီတ		အနာဂတ	
ဇီဝိတ	သဗ္ဗဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိစိတ္တဥပါဒ်	ဇီဝိတ	ဇီဝိတမှုဋ္ဌိ–– သဗ္ဗဥပပန္နတ္တ . သဗ္ဗစဝန္တ . သဗ္ဗဥပ္ပါဒ . သဗ္ဗဘင် / ကြွင်းသောမှုများ၌– သဗ္ဗဥပ္ပါဒ . သဗ္ဗဘင် . နိရောဓ . အသညသတ်	ဇီဝိတ	(ပစ္ဆိမမှတစ်ပါး) အားလုံး
သောမနဿ	သောမနဿဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိသောမနဿသမ္ပယုတ္တ ဥပါဒ်	သောမနဿ		သောမနဿ	(ပစ္ဆိမ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမအနန္တရမှ တစ်ပါး) အားလုံး
ဥပေက္ခာ	ဥပေက္ခာဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တ ဥပါဒ်	ဥပေက္ခာ		ဥပေက္ခာ	(ပစ္ဆိမ၊ သောမနဿ–သမ္ပယုတ္တပစ္ဆိမအနန္တရ မှတစ်ပါး) အားလုံး
သဒ္ဓါ–သတိ	သဟေတုကဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိသဒ္ဓါ (သတိ) သမ္ပယုတ္တ ဥပါဒ်	သဒ္ဓါ–သတိ		သဒ္ဓါ–သတိ	(ပစ္ဆိမှတစ်ပါး) အားလုံး
ဝီရိယ	သဟေတုကဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိဝီရိယသမ္ပယုတ္တဥပါဒ်	ဝီရိယ		ဝီရိယ	။
ပညာ	ဉာဏသမ္ပယုတ္တဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိဉာဏသမ္ပယုတ္တဥပါဒ်	ပညာ		ပညာ	။
မန	သစိတ္တက ဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိစိတ္တဥပါဒ်	မန		မန	

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြိယ ပဝတ္တိ ပုဂ္ဂလောဆိုင်ရာ အားလုံးအတွက်
ပဋိသန္ဓိ–စုတိ အခါဟော ဣန္ဒြေများ (စက္ခုမူမှ ပုရိသမူအထိ)

ပစ္စုပ္ပန်		အတီတ		အနာဂတ	
စ–သော	သစက္ခုကကာမဥပ ရူပါဝစရဥပ	စ–သော	(သုဒ္ဓါဝါသမှတပါး) ကြွင်းပဥ္စဝေါ ဥ+စ	စ–သော	(ပစ္ဆိမဘဝိကမှတပါး) ကြွင်း ပဥ္စဝေါ ဥ+စ
ဃာန	သဃာနကကာမဥပ	ဃာန	ကာမ ဥ+စ	ဃာန	(ပစ္ဆိမဘဝိကမှတပါး) ကာမ ဥ+စ
ဣတ္ထိ	ဣတ္ထိ (ကာမ) ဥပ	ဣတ္ထိ	။	ဣတ္ထိ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ ပုရိသဘော ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့မှ တစ်ပါး) ကာမ ဥ+စ
ပုရိသ	ပုရိသ (ကာမ) ဥပ	ပုရိသ	။	ပုရိသ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ ဣတ္ထိဘော ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့မှ တစ်ပါး) ကာမ ဥ+စ
ဇီဝိတ	ခပ်သိမ်းသော ဥပ	ဇီဝိတ	(သုဒ္ဓါဝါသမှတစ်ပါး) ခပ်သိမ်းသော ဥ+စ	ဇီဝိတ	(ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး) ခပ်သိမ်းသော ဥ+စ
သောမနဿ	သောမနဿ ဥပ	သောမနဿ	(သုဒ္ဓါဝါသမှတစ်ပါး) ပဥ္စဝေါ–ဥ+စ	သောမနဿ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ ဥပေက္ခာဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့မှတစ်ပါး) ပဥ္စဝေါ ဥ+စ
ဥပေက္ခာ	ဥပေက္ခာ ဥပ	ဥပေက္ခာ	(သုဒ္ဓါဝါသမှတစ်ပါး) စတု+ပဥ္စဝေါ ဥ+စ	ဥပေက္ခာ	(ပစ္ဆိမဘဝိက၊ သောမနဿ ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့မှတစ်ပါး) စတု–ပဥ္စဝေါ ဥ+စ
သဒ္ဓါ	သဟေတုက ဥပ	သဒ္ဓါ	။	သဒ္ဓါ	(ပစ္ဆိမဘဝိကမှတစ်ပါး) စတု–ပဥ္စဝေါ ဥ+စ
ပညာ	ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ဥပ		။		။
မန	သစိတ္တက ဥပ		။		။

http://www.dhammadownload.com

ကုသိုလ်ဖြင့်ယ ပဝတ္တိ ပုဂ္ဂလောဆိုင်ရာ အားလုံးအတွက်
ပဋိသန္ဓိ+ပဝတ္တိ+စုတိ အခါယော (ဓိဝိတာဒိမှု)

ပစ္စုပ္ပန္န		အတီတ		အနာဂတ	
စိတ်	သမ္ဘဥပပန္နတ္တိ ပဝတ္တိစိတ္တဥပါဒ်	စိတ်	သုဒ္ဓါဝါသပဋိသန္ဓေမှတပါး)ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ၊ အသညဉ+စ၊ ဉ+ဘ	စိတ်	(ပစ္ဆိမစိတ်မှတပါး) စတု-ပဥ္စဝေါ၊ အသညသတ်
သောမနဿ	သောမနဿ ဥပပန္နတ္တ၊ ပဝတ္တိ သောမနဿ သမ္ပယုတ္တဥပါဒ်	သောမနဿ	(သုဒ္ဓါဝါသပဋိသန္ဓေဒုတိယပိုင်းမှ တပါး)ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ ဉ+စ၊ ဉ+ဘ	သောမနဿ	ပစ္ဆိမ၊ ဥပေက္ခာပစ္ဆိမအနန္တရမှ တပါး) ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ
ဥပေက္ခာ	ဥပေက္ခာ ဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တဥပါဒ်	ဥပေက္ခာ	(သုဒ္ဓါဝါသပဋိသန္ဓေမှတပါး) ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ ဉ+စ၊ ဉ+ဘ	ဥပေက္ခာ	(ပစ္ဆိမ၊သောမနဿပစ္ဆိမအနန္တ ရမှတပါး)ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ
သဒ္ဓါ-သတိ	သဟေတုက ဥပပန္နတ္တ၊ ပဝတ္တိ သဒ္ဓါ (သတိ) သမ္ပယုတ္တဥပါဒ်	သဒ္ဓါ-သတိ	။	သဒ္ဓါ-သတိ	(ပစ္ဆိမမှတစ်ပါး) ကြွင်း စတု-ပဥ္စဝေါ
ဝီရိယ	သဟေတုက ဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိဝီရိယသမ္ပယုတ္တဥပါဒ်	ဝီရိယ	။	ဝီရိယ	။
သမာဓိ	သဟေတုက ဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိသမာဓိသမ္ပယုတ္တဥပါဒ်	သမာဓိ	။	သမာဓိ	။
ပညာ	ဉာဏသမ္ပယုတ္တဥပပန္နတ္တ ပဝတ္တိဉာဏသမ္ပယုတ္တဥပါဒ်	ပညာ	။	ပညာ	။
ဘဝ	အသညသတ်မှတပါး သစိတ္တက ဥပပန္နတ္တ၊ ပဝတ္တိစိတ္တဥပါဒ်	ဘဝ	။	ဘဝ	။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ အနုလုံ၌- သန္နိဋ္ဌာန်ကပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ တူသည်ကို နှစ်ဘက်ရ၊
သန္နိဋ္ဌာန် သံသယမတူလျှင် နော-ဟု ဝိဘင်းထုတ်။

* အညီခြွေ တစ်ဘက်ရ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၂-ယောက်ပေါင်း၍ ဒွေ ပုဂ္ဂလာဟု သာမညထုတ်ပါ။

ပစ္စနိက်၌ သံသယကပိုသည်ကို တစ်ဘက်ရ၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယမှကြွင်းသည်ကို နှစ်ဘက်ရထုတ်။

ထိုသို့ထုတ်ရာ၌ မဂ္ဂဋ္ဌာန်များကို ပေါင်း၍ ဒွေ (တယော, စတ္တာရော) မဂ္ဂသမင်္ဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ-ဟု ပစ္စနိက် အကြွင်းထုတ်ပါ။

* အညာတာဝိခြွေ မူလီ ပစ္စနိက်ကား - မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှင့် ရဟန္တာမပေါင်းပဲ အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂိဥ္စ, အရဟန္တဥ္စ (အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂိဥ္စ, အရဟန္တဥ္စ, အဋ္ဌမကဥ္စ, အရဟန္တဥ္စ, တယောမဂ္ဂသမင်္ဂိနောစ, အရဟန္တဥ္စ) ဌပေတွာ အဝသေသာ-ဟု ထုတ်ပါ။

စ + ဒေါ အနုလုံ — နော၊

ပစ္စနိက် — အနာဂါမိမဂ္ဂသမင်္ဂီ (အနုလောမတစ်ဘက်ရ) အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ (ပဋိလောမတစ်ဘက်ရ)
ဒွေမဂ္ဂသမင်္ဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ (ပစ္စနိက်ကြွင်း)

စ + အနဉ် အနုလုံ — နော၊

ပစ္စနိက် — အဋ္ဌမကော (အနုလောမတစ်ဘက်ရ) အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ (ပဋိလောမတစ်ဘက်ရ)
ဒွေမဂ္ဂသမင်္ဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ (ပစ္စနိက်ကြွင်း)

စ + အညိန္ဒြိ အနု-အနုလောမ — အာမန္တာ။

ပဋိလောမ — ဒွေပုဂ္ဂလာ (တစ်ဘက်ရ) အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ (နှစ်ဘက်ရ)

ပစ္စနိက်ကြွင်း — တယော မဂ္ဂသမင်္ဂီနော ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ။

စ + အညာတာဝိ အနုလုံ — နော၊

ပစ္စနိက် — ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္ဆိကရောတိ သော (အနုလောမတစ်ဘက်ရ) အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ
(ပဋိလောမတစ်ဘက်ရ) အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ စ အရဟန္တဥ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ ပုဂ္ဂလာ (နှစ်ဘက်ရ)

* အတီတ, အနာဂတဝါရတို့၌ - အနုလုံ ပစ္စနိက် ၂-ပါးလုံး မဂ္ဂဋ္ဌာန်, ဖလဋ္ဌာန် မသုံးသပ်ပဲ ပုဂ္ဂိုလ်သာမညအနေဖြင့် ဒွေ ပုဂ္ဂလာ, တယော ပုဂ္ဂလာ, စတ္တာရော, ပဥ္စ, ဆ, သတ္တ, အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ ဟု ထုတ်ပါ။

* ပစ္စနိက်အကြွင်း၌လည်း ဌပေတွာ အဝသေသာဟု မခံပဲ ကြွင်းသလောက်ကိုသာ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ, တယော ပုဂ္ဂလာ စသည်ဖြင့် သာမညထုတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ကျန်ဖြိုယ ပရိညာ (ဆဋ္ဌမှု အရကောက်သစ်)

ကာလ		ပရိဇာနန	ပဇာဟန	ဘာဝနာ		သစ္ဆိကရဏ
		စက္ခာဒိက္ကြေ ၁၈	ဒေါမနဿဖြိုယ်	အနညာ––တိဖြိုယ်	အညိဖြိုယ်	အညာတာဝိဖြိုယ်
ပစ္စုပ္ပန်	ကြိယာ	ပရိဇာနာတိ	ပဇာဟတိ	ဘာဝေတိ		သစ္ဆိကရောတိ
	ပုဂ္ဂိုလ်–ဝတ္ထု	အဂ္ဂမဂ္ဂသမင်္ဂီ (အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်)	အနာဂါမိမဂ္ဂ– သမင်္ဂီ (အနာဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်)	အဋ္ဌမကော (သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်)	တယော မဂ္ဂသမင်္ဂိနော (အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၃	ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္ဆိက– ရောတိ၊ သော (အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်)
အတိတ်	ကြိယာ	ပရိဇာနိတ္ထ	ပဇဟိတ္ထ	ဘာဝိတ္ထ		သစ္ဆိကရိတ္ထ
	ပုဂ္ဂိုလ်–ဝတ္ထု	အရဟာ (အရ–ဖလဋ္ဌာန်)	အနာ–ဖိုလ် အရ–မင်၊ ဖိုလ်	အထက်မင်–၃ ဖလဋ္ဌာန်–၄	အရဟာ (အရ–ဖလဋ္ဌာန်)	ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္ဆာကာသိ၊ သော (–––မှတပါး အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်)
အနာဂတ်	ကြိယာ	ပရိဇာနိဿတိ	ပဇဟိဿတိ	ဘာဝေဿတိ		သစ္ဆိကရိဿတိ
	ပုဂ္ဂိုလ်–ဝတ္ထု	ကျွတ်–ပု အောက်မင်–၃ အောက်ဖိုလ်–၃	ကျွတ်–ပု အောက်မင်–၂ အောက်ဖိုလ်–၂	ကျွတ်–ပု (ယေ ပု– ထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ ပဋိ– လဘိဿန္တိ၊ တေ)	ကျွတ်–ပု အောက်မင်–၃ အောက်ဖိုလ်–၃	ကျွတ်–ပု မင်–၄ အောက်ဖိုလ်–၃

ပရိညာဝါရပုဂ္ဂိုလ်

ဤကုန်ဖြိုယ ယမိုက် ပရိညာဝါရ၌ ပုထုဇဉ်–၁၊ အရိယာ–၈ အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် ၉–ယောက်ကို ဟော၏၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ၂–ယောက်ခွဲသော အညတာဝိန္ဖြေ၌လည်းကောင်း, ပုထုဇဉ် ၂–ယောက်ခွဲသော အနာဂတ်၌လည်းကောင်း ၁၀–ယောက်ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

အစိပ္ပါယ်ကာဏ္ဍ

သင်္ခါရယမက သစ္စပဏ္ဏာဝါရ–

သင်္ခါရ သရုပ်ကို ဟောကြားရာ ဝါရဖြစ်သောကြောင့် သစ္စပဏ္ဏာဝါရ။

သင်္ခါရယမိုက်၌သာ ဟောရကြောင်း

ကာယသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို သင်္ခါရ ယမိုက်ကို မဟောမီ ရှေ့၌ သရုပ်ထုတ်၍ မဟော အပ်သေးသဖြင့် မသိအပ်သေးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤသင်္ခါရယမိုက်၌သာ သစ္စပဏ္ဏာဝါရကို ဟောတော်မူသည်။

ကာယသင်္ခါရ

"သင်္ခရီယတီတိ သင်္ခါရော၊ ကာယေန သင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော" ဟူသော ဝစနတ္ထ အရ ကရဇ ကာယက ပြုပြင်အပ်သောကြောင့် ကရဇ ကာယ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော အဿာသ ပဿာသဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်သည် ကာယသင်္ခါရမည်၏။

ကာယ

"ကုစ္ဆိတာနံ အယောတိ ကာယော" ဟူသော ဝစနတ္ထအရ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဆံ အစရှိသည် တို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော ကရဇကာယသည် ကာယ မည်၏။

မိဘတို့၏ သုတ်သွေးကြောင့်ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်သည် ကရဇကာယမည်၏။

အဿာသ၊ ပဿာသ

ဝိနည်းအဋ္ဌကထာအလို ထွက်သက်ကို အဿာသ၊ ဝင်သက်ကို ပဿာသဟု ခေါ်သည်။

သုတ္တန်အဋ္ဌကထာအလို ဝင်သက်ကို အဿာသ၊ ထွက်သက်ကို ပဿာသဟု ဆိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

အသညာသ, ပသညာသကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အကြောင်း

၁။ အမိဝမ်း၌ ကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရေ၌နစ်မြုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိရောဓာကာသ (အာကာသ ချုပ်ငြိမ်းနေသည်) ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း–

၂။ သေသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညာသ, ပသညာသကို ဖြစ်စေတတ်သောစိတ် မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း–

၃။ မုစ္ဆာကာလ၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စိတ်ဖြစ်မှု အားနည်းသောကြောင့်လည်း ကောင်း–

၄။ စတုတ္ထစျာန် ဝင်စားခိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်, ရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဓမ္မတာ၏ အစွမ်းကြောင့် လည်းကောင်း အသညာသ, ပသညာသ မဖြစ်။

ကေစိဆရာတို့ကား စတုတ္ထစျာန်ဝင်စားခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်သည် အလွန်သိမ်မွေ့လှသောကြောင့် အသညာသ, ပသညာသ မဖြစ်ဟု ဆိုကြ၏၊ (ဤကေစိဝါဒကား ဓမ္မတာကြောင့် မဖြစ်ဟုဆိုသော သမာနဝါဒထက်ပို၍ ယုတ္တိရှိ၏။)

တစ်နာရီသော် ထွက်သက် (၃၆၀) ဝင်သက်(၃၆၀) နှစ်ရပ်ပေါင်း (၇၂၀) ဖြစ်၏၊ နေ့နာရီ (၃၀) ညဉ့်နာရီ (၃၀) စုစုပေါင်း နာရီ (၆၀)ရှိ– တစ်နေ့လျှင် (၄၃၂၀၀) ဖြစ်၏။

စက်နာရီဖြင့် တွက်လျှင်ကား (၄၃၂၀၀) ကို ၂၄–နာရီဖြင့် စားသော် တစ်နာရီလျှင် (၁၈၀၀) ဖြစ်သင့်၏။

မွေးဖွားစနှင့် ထွက်သက်ဝင်သက်

အမိဝမ်း၌ ကိန်းသော သတ္တဝါတို့အား မွေးဖွားစ၌ ထွက်သက်အရင်ဖြစ်ပြီးမှ ဝင်သက် ဖြစ်၏ ဟု ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာဆို၏။

ထွက်သက်၏ အစကား ချက်၊ အလယ်ကား နှလုံး၊ အဆုံးကား နှာခေါင်းဖျား နှုတ်ခမ်း ဖျားတည်း။

ဝင်သက်၏ အစကား နှာခေါင်းဖျား၊ နှုတ်ခမ်းဖျား၊ အလယ်ကား နှလုံး၊ အဆုံးကား ချက် တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဝစီသင်္ခါရ

"သင်္ခရောတီတိ သင်္ခါရော၊ ဝစီယာသင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါရော"ဟူသော ဝစနတ္ထအရ ဝစီဘေဒ သဒ္ဒကို ပြုပြင်တတ်သောကြောင့် ဝိတက် ဝိစာရသည် ဝစီသင်္ခါရမည်သည်။

ဝိတက္က ဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော

စကားပြောလိုသောအခါ ရှေးဦးစွာ ကြံဆစိစစ်ပြီးမှ စကားလုံး ပီသအောင် မြွက်ဆိုရလေသောကြောင့် ဝိတက်, ဝိစာရကို ဝစီသင်္ခါရဟုဆိုသည်။

ပုဗ္ဗေခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝိတက္ကေတွာ ဝိစာရေတွာ ပစ္ဆာ ဝါစံ ဘိန္ဒတိ၊ တသ္မာ ဝိတက္က ဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော (သုတ္တာန် ပါဠိတော်)။

စိတ္တသင်္ခါရ

"သင်္ခရိယတီတိ သင်္ခါရော၊ စိတ္တဿ သင်္ခါရော စိတ္တသင်္ခါရော"ဟူသော ဝစနတ္ထအရ စိတ်သည် ပြုပြအပ်သောကြောင့် စိတ္တသင်္ခါရမည်သည်။

ထပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေ

ဝိတက်, ဝိစာရတို့ကို ဝစီသင်္ခါရအဖြစ်ဖြင့် သီးခြားယူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဌပေတွာ ဝိတက္က ဝိစာရေဟု ဆိုသည်။

ဝေဒနာ, သညာသည် ခန္ဓာအထူးဖြစ်သောကြောင့် သညာစ, ဝေဒနာစ စိတ္တသင်္ခါရော ဟု ဟောတော်မူသည်။

စိတ္တဇဖြစ်လျှက် စိတ္တသင်္ခါရမဆိုရ

အဿာသ, ပဿာသသည် စိတ္တဇ ဝါယောဓာတ်ဖြစ်သော်လည်း ကရဇကာယနှင့် စပ်၍ ဖြစ်နေသောကြောင့် စိတ္တသင်္ခါရဟု မဆိုရ။

http://www.dhammadownload.com

နကာယ နသင်္ခါရ

"ကရေန ဇာတော ကရဇော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်မညီသော ကရဇကာယမဟုတ်သော ရုပ်သည်လည်း ရှိသင့်သောကြောင့် ရုပ်အဋ္ဌဝီသကို နကာယ နကာယသင်္ခါရအရ၌ ကောက်သည်။

တစ်နည်း– "ကရေန ဇာတော ကရဇော"ဟူသော ဝစနတ္ထကို နိဒဿနနည်း, ဥပလက္ခဏာနည်း ယူ၍ ကာမဘုံ၌ ထွက်သက်, ဝင်သက် ဖြစ်စေနိုင်သော အဇ္ဈတ္တ စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်အပေါင်းသည် ကာယမည်၏။

ထိုရုပ်မှတပါး အဿာသ, ပဿာသ မရှိသော ရူပဘုံ၌ (ဃာန, ဇိဝှာ, ကာယ, ဣတ္ထိဘော, ပုမ္ဘောကြဉ်) တိသမုဋ္ဌာန် ရုပ် (၂၃)ခု ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇကလာပ်ရုပ်ကို နကာယ နကာယသင်္ခါရအရ၌ ကောက်သည်။

တစ်နည်း– ဝစီဘေဒသဒ္ဒ၏ အကြောင်းမဟုတ်ပဲလျက် အရူပဘုံ၌ ဝိတက်, ဝိစာရကို ဝစီသင်္ခါရဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ကရဇကာယ မဟုတ်သောရုပ်ကိုလည်း ကရဇကာယနှင့် ကာယအဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့်သဒိသူပစာအားဖြင့် ကာယောဟူသောပုဒ်၏အရ အနုလုံ၌ယူ၍ နကာယောဟူသော ပစ္စနိက်၌ မထည့်သွင်းဘဲ ကာယ, ကာယသင်္ခါရမှတစ်ပါး စိတ်–၈၉၊ စေ–၅၂၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် ကောက်သင့်သည်။

သုဒ္ဓသင်္ခါရအတု

ကာယော သင်္ခါရော စသည်ဖြင့် မဟောသောကြောင့် သုဒ္ဓသင်္ခါရ အစစ်မဟုတ်၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရ အရာ၌ တည်သောကြောင့် သုဒ္ဓသင်္ခါ ဝါရလည်း မည်ကောင်းပါသော သုဒ္ဓသင်္ခါရဝါရ။

သုဒ္ဓသင်္ခါရမူလစက္ကကိုမဟော

ကာယ–စသော ပုဒ်နှင့် သင်္ခါရဟူသော ပုဒ်တို့ သမာနာဓိကရဏ မဖြစ် (တူသော တည်ရာ အနက်မရှိ) သောကြောင့် ကာယော သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရာ ကာယောစသည်ဖြင့် ဟောအပ်သည်ရှိသော် အလိုရှိအပ်သော အဿာသ, ပဿာသ စသော အနက်ကို စွန့်ခြင်း၊ အလိုမရှိအပ်သော စေတနာကာယ, အဘိသင်္ခါရဏ သင်္ခါရ စသော အနက်ကို သိမ်းယူခြင်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် သုဒ္ဓသင်္ခါရ မူလစက္ကကို မဟော။

http://www.dhammadownload.com

ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်+ ပဋိသန္ဓေစုတိ

ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်, ပဋိသန္ဓေ, စုတိတို့သည် ဒုဗ္ဗလဖြစ် (အားနည်း) သောကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ၄င်းစိတ်စုသည် စိတ္တဇဝါယောဓာတ်ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရကို မဖြစ်စေနိုင်။

မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်

ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိ ကိစ္စမျှသာ တတ်ပြီး ဝင်စားအပ်သော သဘောမရှိသောကြောင့် ကာယသင်္ခါရ မဖြစ်။

ဝစီသင်္ခါရနှင့် ဘုံ, ဈာန်, စိတ္တုပ္ပါဒ်

ဘုံ- ဝိတက် ဝိစာရ မရှိသောကြောင့် အသညသတ်ဘုံ၌ ဝစီသင်္ခါရမဖြစ်။

ဈာန်- ဘာဝနာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ပယ်ထားသောကြောင့် ဒုတိယဈာန်စသည်၌ ဝစီသင်္ခါရမဖြစ်။

စိတ္တုပ္ပါဒ်- ဒွေ ပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀တို့သည် ဈာနင်ကိစ္စ မတပ်သောကြောင့် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တို့၌ ဝစီသင်္ခါရ မဖြစ်။

သင်္ခါရသုံးပါးနှင့် ကာလ

ကာယသင်္ခါရသည် ပဋိသန္ဓေအခါ စုတိအခါတို့၌ မဖြစ်၊ ပဝတ္တိအခါ၌သာ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်သည်။

ဝစီသင်္ခါရ, စိတ္တသင်္ခါရတို့သည် ပဋိသန္ဓေ, ပဝတ္တိ, စုတိအခါအားလုံးတို့၌ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတွင် ဝစီသင်္ခါရသည် သဝိတက္က သဝိစာရစိတ်ဥပါဒ်တိုင်း ဖြစ်၏၊ စိတ္တသင်္ခါရသည် စိတ်ဥပါဒ်တိုင်း ဖြစ်၏။ (စုတိစိတ်၏ ဘင်သည် စုတိအခါ မည်၏) ထိုစုတိအခါ၌ စိတ္တသင်္ခါရ ချုပ်ဆဲသာရ၍ ဖြစ်ဆဲမရ။

သင်္ခါရ ယမိုက်နှင့် ကာလ

သင်္ခါရ ယမိုက်ကို ပဋိသန္ဓေ, ပဝတ္တိ, စုတိကာလအားဖြင့် ဟောကြားအပ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ပထမဈာန်ဇော – ၂၀

ပဉ္စကနည်းလာ ပထမဈာန်, ဒုတိယဈာန် နှစ်ပါးကို တစ်ပေါင်းတည်းယူ၍ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ပထမဈာန်ဇော ၂၀ ဖြစ်သတည်း။

(ရူပ ကုသိုလ်, ကြိယာ ပထမဈာန် ၂–ခု၊ ဒုတိယဈာန် ၂–ခု၊ လောကုတ္တရာ ပထမဈာန် ၈–ခု၊ ဒုတိယဈာန် ၈–ခု၊ ပေါင်း–၂၀။)

တစ်ပါးသော အပရေ ဆရာတို့ကား ခိပ္ပါ ဘိညာ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ပထမဈာန် ဝိတက် ဝိစာရ ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးကို လွန်၍ ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ ဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ ၃–ပါးနှင့်တကွ ပထမဈာန် နောင်ရသော ပဉ္စကနည်း၌ရသော တတိယဈာန်ကို ဒုတိယဈာန်ဟု ယူ၍ ပထမဈာန် ဇော ၁၀သာ ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူကုန်၏။

စတုတ္ထဈာန်ဇော ၁၈–ခု

ကာမဘုံ၌ စတုတ္ထဈာန်ဇော ၁၈–ခု ဟူသော်ကား– စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ကြိယာ စတုတ္ထဈာန်ဇော ၂–ခု၊ လောကုတ္တရာ စတုတ္ထဈာန်ဇော ၈–ခု၊ အရူပကုသိုလ် ၄–ခု၊ ကြိယာ ၄–ခု၊ ပေါင်း ၁၈–ခု ဖြစ်သတည်း။

အရူပဘုံ၌ စတုတ္ထဈာန်ဇော ၁၅–ခု ဟူသော်ကား– သောတာပတ္တိမဂ်ကြဉ်လောကုတ္တရာ စတုတ္ထဈာန်ဇော ၇–ခု၊ အရူပကုသိုလ် ၄–ခု၊ ကြိယာ ၄–ခု ပေါင်း ၁၅–ခု ဖြစ်သတည်း။

သခါရယမိုက်၌ သြကာသ

သင်္ခါရတို့၏ လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဈာန်နှင့် ဘုံကို သြကာသဟု ဆိုသည်။

အတီတပုဂ္ဂလောကာသ

ကာယသင်္ခါရသည် ရူ–အရူပုဂ္ဂိုလ်၌ မဖြစ်ပါဘဲလျက် အတီတ ပုဂ္ဂလောကာသ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် သမာပန္နာန် အရကောက်ရာ၌ ရူ–အရူပုဂ္ဂိုလ်ကို ကာယဖြစ်ဘူးအဖြစ် အဘာယ်ကြောင့် ကောက်ပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဘုမ္မောကာသမဟုတ် ဈာနောကာသဖြစ်၍ ရူပ–အရူပဘုံ၌ ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန် ခဏတ္တယသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကာမဘုံ၌ ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်ကို ဝင်စားစဉ် အဿာသ ပဿာသ ဖြစ်ဘူးသောကြောင့် ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်ချင်း တူရကား ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် သမာပန္နာန် အရဖြစ်သတည်း။

အနာဂတပုဂ္ဂလော
အရူပပုဂ္ဂိုလ် မရကြောင်း

အရူပဘုံ၌ ပ, ဒု, တ ဈာန်သည် လောကုတ္တရာဈာန်မဖြစ်၍ အရိယာသန္တာန်၌ ဖြစ်ရကား ကာမဘုံသို့ မဖြစ်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် အရူပပုဂ္ဂိုလ် မရသတည်း။

အနုသယ ယမက

အနုသေတိ– အနုသေတိ၌ ကိန်း၏ဟူသည်ကား မင်္ဂဖြင့် မပယ်ရသေးသည်ကို ဆိုသတည်း၊ ထို့ကြောင့် မင်္ဂဖြင့်မပယ်သေးသော ကာလပတ်လုံး ဖြစ်လေပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့ ဟုကာလ သုံးပါးဖြင့် ဆိုအပ်၏။

ဤသို့ယူသော် အနုသေတိ၌ တိ ဝိဘတ်သည် အတိတ်, အနာဂတ် အနက်၌လည်း ဖြစ်၍ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နသုတ်၌ ဝတ္တမာနာ ဟူသော ယောဂဝိဘတ်ဖြင့် သက်လေ။

ကာမရာဂါနုသယဋ္ဌာန

ကာမဓာတုယာ ဒွီသု ဝေဒနာသု၌အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့်ကာမဓာတ်ကို အသီးဌာန မယူ။ ကာမဓာတုယာ– ကာမဓာတ်၌ ဒွီသု ဝေဒနာသု နှစ်ပါးသော ဝေဒနာတို့၌၊ ဤသို့ ယောဇနာ၍ ကာမရာဂါနုသယဋ္ဌာနကို ဝေဒနာ ၂–ပါးယူ၏။

ဋီကာနည်းအားဖြင့်ကား ကာဓာတုယာ– ကာမဘုံ ဩကာသဟု ဆိုအပ်သော ကာမဓာတ်၌ လည်းကောင်း၊ ဒွီသု– နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဝေဒနာသု– ကာမသုခ ဝေဒနာ တစ်ဆယ့် ကိုးခု၊ ကာမဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ၃၂–ခုတို့၌လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ယောဇနာ၍ ကာမဘုံ ဩကာသနှင့် ဝေဒနာနှစ်ပါး ဤသုံးဋ္ဌာနကို ယူ၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာနနည်း

ကာမရာဂါနုသယသည် ကာမဓာတ်, ဝေဒနာ ၂-ပါး၌ ကိန်း၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း ကား ဩဠာရိကအားဖြင့် သိလွယ်စိမ့်သောငှာ ပဋ္ဌာနနည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်၊ ဝေဒနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရား၊ ဣဋ္ဌာရုံတို့၌လည်း ကိန်းသေး၏၊ (ပရိယာနုသယမူ၌လည်း နည်းတူ)

အပရိယာပန္န

အပရိယာပန္နဟူသည် လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးတည်း။

ပုထုဇဉ်နှင့် လောကုတ္တရာ

ပုထုဇဉ်၏ ဩကာသ၌ အဘယ့်ကြောင့် လောကုတ္တရာကို ယူသနည်း။

သောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေ့ ဂေါတြဘုစိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအခိုက် ပုထုဇဉ်၏ အာရမ္မဏအားဖြင့် ဩကာသဖြစ်သောကြောင့် ယူသတည်း။

အနုသယဝါရ နယဝါရစသည်

	နယ	ဝါရ	မူလ	ယမက	ပုစ္ဆာ	အတ္ထ
အနုသယဝါရ	အနုလုံ	၃	၁၈	၁၀၈	၂၁၆	၄၃၂
	ပစ္စနိက်	၃	၁၈	၁၀၈	၂၁၆	၄၃၂
		၆	၃၆	၂၁၆	၄၃၂	၈၆၄

အနုသယဝါရနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်

အနုသယဝါရ အနုလုံ၌ ပုထုဇဉ်နှင့် အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်ကို ဟော၏၊ (ကိန်းသော အနုသယမရှိ၍ ရဟန္တာကို မဟော၊) ပစ္စနိက်၌ ဖလဋ္ဌာန် ၄-ယောက်ကို ဟော၏၊ (မကိန်းသော အနုသယ မရှိ၍ ပုထုဇဉ်ကို မဟော၊) အရကောက် အမှာ၌ကား ပုထုဇဉ်နှင့်တကွ ဖလဋ္ဌာန် ၄-ယောက်ကို ဟော၏ဟု ဆို၏။

မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုကား အနုသယတို့ကို ပယ်ဆဲစိတ္တက္ခဏ တစ်ချက်စီသာ ရှိသောကြောင့် အနုလုံ, ပစ္စနိက် နှစ်ဌာနလုံး၌ မဟော၊ (သာနုသယ, ဥပ္ပဇ္ဇနဝါရတို့၌လည်း နည်းတူ။)

http://www.dhammadownload.com

သာနုသယ အခါပွါယ်

တစ်ရက်ခြား ဖျားခြင်း အစရှိသော အနာဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောသူအား အကြင်မျှ လောက် ထိုအနာသည် အစဉ်မလွတ်သေး၊ ထိုမျှလောက် အနာမပေါ်ခိုက်သော်လည်း အကြောင်း ရှိလျှင် ပေါ်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် အနာရှိ၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမရာဂါနုသယကို မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသောကြောင့် လောဘစိတ်သည် ဥပါဒ်ခိုက် မဟုတ်သော်လည်း ကာမရာဂါနုသယ ရှိ၏ဟု ဆိုအပ်၏။ (ပဋိဃာနုသယ အစ ရှိသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။)

ပဇဟနဝါရ အနုလုံ၌ မဂ္ဂဋ္ဌာန် (၄)ယောက်ကို ဟော၏၊ ထိုတွင်--

၁။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ အနုသယ နှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့်၏၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ကိလေသာတို့ကို အပါယ်သို့ လားစေတတ်သော အစွမ်းကို မြစ်စေတတ်သောအားဖြင့် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ပယ်စွန့်၏။

၂။ သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမ, ပဋိဃ အနုသယ နှစ်ပါးကို ခေါင်းပါးစေ၏၊ အကြွင်း မဲ့ မပယ်နိုင်။

၃။ အနာဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမ, ပဋိဃ အနုသယ နှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့်၏၊ ကြွင်းသော ကိလေသာကိုလည်း အားနည်းစေ၏။

၄။ အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မာန, ဘဝ, အဝိဇ္ဇာ အနုသယ (၃)ပါးကို အစဉ်စွန့်၏၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်၏။ (အရကောက်)

တဒေကဋ္ဌအခါပွါယ်

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော မာနာနုသယံ ပဇဟတိတိ "တဒေကဋ္ဌ" ပဇဟတိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဘုံ၌ တပ်တတ်သော ကာမရာဂါနုသယဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစ်စိတ်ကို ပယ်၏၊ ထိုလောဘ တစ်စိတ်သည်လည်း ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် လေးခု၌ ယှဉ်သော လောဘတည်း၊ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်နှင့်ယှဉ်သော လောဘမဟုတ်။

ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်လောဘကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ကတည်းက ပင် အကြွင်းမဲ့ ပယ်လေပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။)

ထိုအနာဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဘုံ၌ တပ်တတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်လောဘ

http://www.dhammadownload.com

ဟု ဆိုအပ်သော ကာမရာဂါနုသယကို ပယ်သောအခါ ထိုဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်၌ ယှဉ်သော မာနာနုသယတစ်စိတ်ကို ပယ်၏၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်။

ရူပဘုံ အရူပဘုံ၌တပ်တတ်သော ရူပရာဂ အရူပရာဂဆိုအပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် လောဘနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မာနာနုသယ တစ်စိတ်ကြွင်း၏၊ ထိုမာနကို အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏ် ပယ်၏။

ယော ဝါပန ဒိဋ္ဌာနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတီတိ "တဒေကဋ္ဌံ" ပဇဟတိ။

အဓိပ္ပါယ်ကား— သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဉာဏ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌာနုသယကို ပယ်သောအခါ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လောဘဟု ဆိုအပ်သော ကာမရာဂါနုသယကိုလည်းကောင်း၊ အပါယဂမနီယဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်ကို ပယ်သောအခါ ထိုဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်၌ယှဉ်သော ကာမရာဂါနုသယဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစ်စိတ်ကိုလည်းကောင်း ပယ်၏၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်၊ အပါယဂမနီယဖြစ် သော ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် လောဘဟုဆိုအပ်သော ကာမရာဂါနုသယကြွင်းကျန်သည်၊ ထိုကို အနာ ဂါမိ မဂ္ဂဉာဏ်ပယ်၏။

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော ဘဝရာဂါနုသယံ ပဇဟတီတိ "တဒေကဋ္ဌံ" ပဇဟတိ။

အဓိပ္ပါယ်ကား— အနာဂါမိ မဂ္ဂဉာဏ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် ကာမရာဂါနုသယကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သောအခါ စိတ္တက္ခဏပြားဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် ဘဝရာဂါနုသယကိုလည်း အားနည်းစေ၏၊ အကြွင်း မဲ့ မပယ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်သည်။

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော အဝိဇ္ဇာနုသယံ ပဇဟတီတိ။

"တဒေကဋ္ဌံ" ပဇဟတိ။ ။ ယော ဝါ ပန ။ "နော" ။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား— အနာဂါမိမဂ္ဂဉာဏ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမရာဂဟု ဆိုအပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် လောဘကို ပယ်သောအခါ ထိုဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မောဟဟု ဆိုအပ် သော အဝိဇ္ဇာနုသယ၊ အပါယဂမနီ မဖြစ်သော ဒေါသမူနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မောဟဟု ဆိုအပ်

http://www.dhammadownload.com

သော အဝိဇ္ဇာနုသယတို့ကို ပယ်၏၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်။ ။

အဘယ်အဝိဇ္ဇာနုသယ ကြွင်းသနည်းဟုမူကား– ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်မောဟ၊ ရူပရာဂ, အရူပရာဂနှင့်ယှဉ်သော ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် မောဟဟု ဆိုအပ်သော အဝိဇ္ဇာနုသယတို့ ကြွင်းကုန်၏။ ။ ထိုအဝိဇ္ဇာ နုသယတို့ကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်၏ ။ ။

အဋ္ဌမကော

အလျှုခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရေတွက်ရာ၌ ရဟန္တာသည် အမြတ်ဆုံး အလျှုခံဖြစ်သောကြောင့် ပထမမည်၏။

သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၈–ယောက်မြောက် အလျှုခံဖြစ်သောကြောင့် အဋ္ဌမက မည်သည်။

နဝတ္ထဗ္ဗောဖြေရကြောင်း

ဖြစ်ရာအရပ်၌ မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နော– ဟု မဖြေမူ၍ နဝတ္ထဗ္ဗော–ဟု ဖြေတော်မူသည်။

ကျောင်းနှစ်ကျောင်းတွင် တောင်ဘက်ကျောင်း၌ သရက်ပင်သာရှိ၏၊ ပိန္နဲပင်မရှိ၊ မြောက်ဘက်ကျောင်း၌ ပိန္နဲပင်သာ ရှိ၏၊ သရက်ပင်မရှိ၊ ထိုနှစ်ကျောင်းရှိ သရက်ပင်, ပိန္နဲပင်တို့ကို အသီးသီး ခုတ်ပယ်ပြီးသောအခါ သရက်ပင် ခုတ်ပယ်ပြီးသော တောင်ကျောင်း၌ ပိန္နဲပင်ခုတ်ပယ်ပြီးပြီလောဟု မေးလတ် သော် ထိုတောင်ကျောင်း၌ နဂိုရ်ကပင် ပိန္နဲပင် ရှိရင်းပင် မဟုတ်သောကြောင့် ပယ်ပြီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ မပယ်ရသေးဟူ၍လည်းကောင်း မဆိုအပ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ နဂိုရ်ကပင် ထိုဌာန၌ ရှိခဲ့ရင်းမဟုတ်သောကြောင့် နဝတ္ထဗ္ဗောဟု ဖြေတော်မူသည်။

အနုသယာ ဘင်္ဂါနတ္ထိ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အနုသယ ၇–ပါးကိန်း၏၊ ထိုတွင် ဤမည်သော အနုသယ ကားကိန်း၏၊ ဤမည်သော အနုသယကား မကိန်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော အနုသယသည် ရံခါ ကိန်း၏၊ ဤမည်သော အနုသယကား ရံခါမကိန်းဟူ၍ လည်းကောင်း မခွဲခြမ်း မဝေဖန်အပ်။

http://www.dhammadownload.com

ဘုံနှင့် အနုသယ

ရူပဘုံ၌ ပဋိဃာနုသယ မရှိ။

အသညသတ်ဘုံ၌ အနုသယ ၇–ပါးလုံး မရှိ။

ထိုသို့ ဘုံအားဖြင့်ပင် မရှိသော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ မင်္ဂဖြင့် မပယ်ရသေးသောကြောင့် ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော်လည်း ဖြစ်ပြီး ဖြစ်လတ္တံ့ဖြစ်၍ ကဿစိ သတ္တ အနုသယာ အနုသေန္တိ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူသတည်း။

အထက်အရိယာ အောက်မဆင်း

ဗြဟ္မာဘုံ၌ရှိသော အရိယာများသည် ကာမဘုံသို့သွား၍ ပဋိသန္ဓေမနေပြီ၊ ပုထုဇဉ် ဗြဟ္မာများသာ ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေသည်။

အထောက်သာဓက––

ရူပဓာတုယာ စုတဿ (အရူပဓာတုယာ စုတဿ) ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ သတ္တေဝ အနုသယာ အနုသေန္တိ။

အရူပမှ ရူပဘုံသို့မသွား

ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါဝစရ ကုသိုလ်စျာန်သည် အရူပဘုံ၌ မရှိသောကြောင့် အရူပဘုံမှ စုတေ၍ ရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေမနေ။

အထောက်သာဓက––

အရူပဓာတုယာ စုတဿ ရူပဓာတုယာ ဥပပတ္တိနာမ နတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဥပပဇ္ဇမာနော ကာမဓာတုံ ယေဝ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သတ္တေဝ အနုသယာ အနုသေန္တိ။

စိတ္တယမက

ဥပ္ပါဒ နိရောဓကာလသမ္ဘေဒဝါရ

ဥပါဒ်နှင့်ဘင်ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် အနာဂတ်ကာလကို လည်းကောင်း ရောစ၍ဟောအပ် သောကြောင့် ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

မောဃပုစ္ဆာ

ဤစိတ္တယမိုက်၌ ရုပ်သာရ၍ စိတ်, စေတသိက် မရသောပုဒ်တို့ကို မောဃပုစ္ဆာအားဖြင့် ဟောတော် မူ၏။

အတိက္ကန္တကာလဝါရ

ဥပါဒ်နှင့် ဘင်ခဏနှစ်ပါးကို လွန်သောစိတ်ကား အတိတ်စိတ်သာတည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်စိတ် မဟုတ်၊ ဤသို့ သော အထူးကို ပြခြင်းငှာ အာမန္တာ ဟုမဆိုပဲ အတီတံ စိတ္တံ ဟုဆိုသည်။

ဥပါဒ်နှင့်ဘင်ခဏ နှစ်ပါးကို မလွန်သော စိတ်ကား ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်, အနာဂတ်စိတ် သာတည်း ဟူသော အထူးကို ပြလိုသောကြောင့် အာမန္တာဟု မဟောပဲ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ အနာဂတဉ္စ စိတ္တံ ဟု ဟောတော်မူသည်။

ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရ

ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရသည် ဓမ္မဝါရနှင့် အလားတူ၏၊ မှန်၏၊ ပုဂ္ဂလဝါရကို မိမိသဘောအားဖြင့် ညွှန်ပြတော် မူ၏၊ ဓမ္မဝါရနှင့် ပုဂ္ဂလဓမ္မဝါရကိုကား တူသောအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြတော်မူ၏။

သရာဂပစ္ဆိမစိတ်

တဏှာမခြားပဲ မင်္ဂလေးတန်ကို ရလတ္တံ့သောသူဖြစ်အံ့ အဆုံးစွန်သော တဏှာနှင့် ယှဉ် သော သတ္တမဇော၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဖြစ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်, သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားသည်၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားသည်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာခြားသည်ဖြစ်အံ့ အဆုံးစွန်သော တဏှာ နှင့်ယှဉ်သော သတ္တမဇော၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဖြစ်သော သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဆုံးစွန်သော လောဘဇောတည်း။

ပစ္ဆိမကုသိုလ်

အရဟတ္တမင်္ဂနောင် ကုသိုလ် မ,ဥပါဒ် (မဖြစ်)တော့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် အရဟတ္တမင် သည် ပစ္ဆိမကုသိုလ်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

အဘိဓမ္မမိဿက

ဓမ္မယမိုက်၏ မာတိကာဖြစ်သောကြောင့် အဘိဓမ္မမိဿကကို နိဒ္ဒေသ၌ မဟောဟု အချို့သောဆရာ များဆိုကြ၏၊ သို့သော် ဤစိတ္တယမိုက် ဥဒ္ဒေသ၌ပင် "ယဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနိရုဇ္ဈတိ" အစရှိသော ပါဠိရှိနေသောကြောင့် ကေစိဆရာတို့၏ စကားမသင့်ပါ။

ဓမ္မယမက

ဘာဝနာဝါရ

ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝေတိ ဟူ၍ လာသောကြောင့် ပရိညာဝါရကိုပင် ဘာဝနာဝါရဟု ဆိုသည်။

ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ် တစ်ပြိုင်နက် မဖြစ်

ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊

တဿ အကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ "နော" ကိုထောက်၍ ကုသိုလ်ဖြစ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်အား အကုသိုလ် ဖြစ်ဆဲမရ။

အဗျာကတမူလီ ဝိဘင်း

ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်မူအဗျာကတမူလီ ပဋိလောမ ဝိဘင်း၌ အဗျာကတသည် ဒုက္ခသစ္စာနှင့် အလားတူ သောကြောင့် သစ္စယမိုက်ကို ထောက်သော် "နိရောဓသမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံ" မရှိသင့်ပြီဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်ဆိုကြကုန်၏။

မရဏာသန္န အကုသိုလ်ဇောနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်

မရဏာသန္နအကုသိုလ်ဇောကို ဒုဂ္ဂတိ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၌သာ ရအပ်၏။

ဘာဝနာဝါရနှင့် အဗျာကတ တရား

အဗျာကတသည် ဘာဝေတဗ္ဗလည်း မဟုတ်၊ ပဟာတဗ္ဗလည်း မဟုတ်သောကြောင့် ဘာဝနာဝါရ၌ ၎င်းကိုမဟော။

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြိယ ယမိုက်
ပဝတ္တိဝါရ၌ မဟောသော ဣန္ဒြေများ

သုခိန္ဒြေ,ဒုက္ခိန္ဒြေ,ဒေါမနဿိန္ဒြေ,အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ,အညိန္ဒြေ, အညာတာဝိန္ဒြေ ဟူသော ၆-ပါးတို့သည် ပဝတ္တိအခါ၌သာ ဖြစ်သည်၊ (ပဋိသန္ဓေ, စုတိအခါတို့၌ မဖြစ်) ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ, စုတိအခါကိုဟောသော ပဝတ္တိဝါရ၌ ၄င်းတို့ကို မူလ, မူလီအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူ။

ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ
တစ်ပြိုင်နက်မဖြစ်

ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ "နောဟ" ကိုထောက်၍ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါး တို့ တစ်ပြိုင်နက် မဖြစ်နိုင်။

ဥဘတောဗျည်းနှင့် ဣန္ဒြေ

ဥဘတောဗျည်း၌လည်း ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါး တစ်ပြိုင်နက်မဖြစ်၊ (ဣတ္ထိန္ဒြေ အားကောင်းခိုက် ပုရိသိန္ဒြေ ပျောက်ကွယ်၏၊ ပုရိသိန္ဒြေ အားကောင်းခိုက် ဣတ္ထိန္ဒြေ ပျောက်ကွယ်၏) ဣတ္ထိဥဘတော ဗျည်းအား ဣတ္ထိန္ဒြေသာ၊ ပုရိသဥဘတော ဗျည်းအား ပုရိသိန္ဒြေသာ ဖြစ်သည်။

မိန်းမများနှင့် ဗြဟ္မာ

မိန်းမများသည် အရိယာ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ သမာပတ်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း ဗြဟ္မာပါရိသဇ္ဇာခေါ် သော အောက်ဗြဟ္မာဘုံ၌သာ ဖြစ်သည်၊ အထက်ဗြဟ္မာဘုံ၌ မဖြစ်နိုင်။

မှတ်ချက်။ အရကောက်စာအုပ်၌ ဤသို့ မှာထားသော်လည်း ဆရာမြတ်တို့ကား မိန်းမများသည် ဗြဟ္မာမင်းသာ မဖြစ်နိုင်၊ လက်အောက်ခံ ဗြဟ္မာအဖြစ်ဖြင့်ကား ဘုံတိုင်း၌ပင် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု မိန့်ဆိုကြ၏။

http://www.dhammadownload.com

အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ကုသိုလ်မဖြစ်ပြီ

အရိယာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကုသိုလ်မဖြစ်တော့ပါ၊ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်ဘောဖြင့် တစ်ဘဝ, နှစ်ဘဝ စသည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အရ ပုထုဇဉ်၄-ယောက်ကိုသာ ကောက်ရသည်။

အရိယာမိန်းမများ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး ပုဂ္ဂိုလ်လိင် ပြန်/မပြန်

နိရောဓဝါရ ပစ္စုပ္ပန္နာဂတဋ္ဌ---

ကုသိုလ်နံ့ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီနံ- စသည်ဖြင့် ဝိဘင်းထုတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် အရိယာဖြစ်သော မိန်းမများ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး၌ ပုဂ္ဂိုလ်လိင်ပြန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်၏ ဟူသော စကားမသင့်ပါ။ "ယာစ ကုသိုလယော ဓဝေနေဝ ဘာဝေန ကတိစိ ဘဝေဒသေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ" ကိုလည်း ထောက်လေ။

မနိန္ဒြေကို အဆုံးထား၍ ဟောကြောင်း

မနိန္ဒြေသည် ပဋိသန္ဓေ, ပဝတ္တိ, စုတိအခါတို့၌ ဖြစ်ကြသော ကမ္မဇ, အကမ္မဇ, ဣန္ဒြေတို့နှင့် ယှဉ်ခဲ့၏၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ပြဓာန်းသောတရားဖြစ်သော်လည်း ဇီဝိတိန္ဒြေကဲ့သို့ တစ်ပါးသော ရုပ်, နာမ်တရားတို့၏ မှီရာအဖြစ်ဖြင့်ကား မယူအပ်။

ထုပိကာသည် အခြင်, ရနယ် စသည်တို့၏ စုဝေးရာအရပ်ဖြစ်သလို အလုံးစုံသော ဣန္ဒြေတို့၏ စုဝေးရာဖြစ်၍ အဆုံးထားကာ ဟောတော်မူသည်။

ဇီဝိတိန္ဒြေကို အလယ်ထားကြောင်း

ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ပဋိသန္ဓေစုတိကိုသာ ဟောသော စက္ခုန္ဒြေစသော ရှေ့ပိုင်းဣန္ဒြေများနှင့်လည်း ဆက်ဆံသည်။

ပဋိသန္ဓေ, ပဝတ္တိ, စုတိတို့ကို ဟောသော သောမနဿိန္ဒြေ စသော နောက်ပိုင်းဣန္ဒြေများနှင့်လည်း ဆက်ဆံသည်၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို အလယ်ထား၍ ဟောတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

နိဂမ ပဋ္ဌနာ

သဋ္ဌိတံ မေ မဟာပုညံ၊ ယမကတ္ထသရူပကံ။
လဒ္ဓါ သီလက္ခန္ဓ ဝုယဿ၊ ယတိနော ဥပထမ္ဘကံ။

မေ– တိလောကဟု နာမသမုတ် အကျွန်ုပ်သည်၊ ယမကတ္ထသရူပကံ– အဘိဓမ္မာပိဋကာဟု သညာဝေလျှမ်း ခုနစ်ကျမ်းတွင် ခြောက်ခုမြောက် ယမိုက်ကျမ်း၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် သရုပ်တရားကိုယ်တို့ကို စနစ်တကျ ညွှန်းပြသော ယမိုက်လင်္ကာဆောင်ကျမ်းတည်းဟူသော၊ မဟာပုညံ– တိဟိတ် ဉက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်မြတ်ကို၊ သီလက္ခန္ဓ ဝုယဿ– သီလက္ခန်မည်သော၊ ယတိနော – ရဟန်းငယ်၏၊ ဥပထမ္ဘကံ– ကူညီထောက်ပံ့မှုကို၊ လဒ္ဓါ– ရယူ၍၊ သဋ္ဌိတံ– ကောင်းစွာ အထူးဆည်းပူးအပ်ပေပြီ။

အတ္ထာဝဟံ ခိပ္ပံ ဟောတု၊ ပါဘတံ မေ သုဗောဓိဒံ
ပရတ္ထသမ္ပာဒကောဟံ၊ ဘဝေယျံ ဇာတိ ဇာတိယံ။

မေ– တိလောကဟု နာမသမုတ် အကျွန်ုပ်၏၊ သုဗောဓံ– ကောင်းစွာထင်ထင် သိမြင်လွယ်သော၊ ဣဒံပါဘတံ– လင်္ကာဆောင်အလား ညွှန်းဇယားနှင့်တကွသော ဤကျမ်းစာသည်၊ ခိပ္ပံ– လျှင်မြန်စွာ၊ အတ္ထာဝဟံ– အဘိဓမ္မာ ပညာလိုလား အမျိုးသားတို့၏ အကျိုးစီးပွါးကို ရွက်ဆောင်နိုင်သည်၊ ဟောတု– မုချမသွေ ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ အဟံ စ– တိလောကဟု နာမသမုတ် အကျွန်ုပ်သည်လည်း၊ ဇာတိဇာတိယံ– ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌၊ ပရတ္ထသမ္ပာ ဒကော– သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွါးကို ပြီးစေနိုင်သည်၊ ဘဝေယျံ– ဖြစ်ရပါလို၏။

http://www.dhammadownload.com

ယနေ့ ပထမပြန်

ရှေးစနစ်ပေါ် မူတည်ပြီး ပထမပြန် ပြဋ္ဌာန်းချက်စနစ်များနှင့် ပြဋ္ဌာန်းကျမ်းစာများကို ၁၉၉၈–ခုနှစ်၌ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့က နောက်ဆုံး သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်၊ ယင်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အားလျော်စွာသင်ကြားနိုင်ရန် , ဖြေဆိုနိုင်ရန် အောက်ဖော်ပြပါ အဖြေစုံ များကို လေ့လာပါ။

၁။ ပထမကြီးတန်း အဖြေစုံ

၂။ ပထမလတ်တန်းအဖြေစုံ

၃။ ပထမငယ်တန်း အဖြေစုံ

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါသင်္ဂြိုဟ်နှင့် ပိဋကတ်အခြေခံ

ဘုရားဟော ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များကို လေ့လာရာ၌ ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်ရန် ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းနှင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတို့သည် သူတို့မပါလျှင် မပြီးလောက်အောင် အဓိကဇာတ် ကောင်များဖြစ်သည်၊ သဒ္ဒါ,သင်္ဂြိုဟ်မကျွမ်းကျင်လျှင် ပိဋကတ်တော်ကို လွယ်လွယ်ကူကူ , ခြေခြေ မြစ်မြစ် , ထိထိရောက်ရောက် မတတ်မြောက်နိုင်ပေ၊ ထို့ကြောင့် ရှေးဆရာများက သဒ္ဒါနှင့် သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို အဓိကသင်ရိုးကျမ်းစာများအဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။

လျင်မြန်လွယ်ကူစွာ သဒ္ဒါသင်္ဂြိုဟ်တတ်မြောက်ရန်

သဒ္ဒါ သင်္ဂြိုဟ်ကို အချိန်တိုတိုဖြင့် လွယ်ကူစွာ တတ်မြောက်စေရန် နည်းညွှန်ကောင်း စနစ်ကောင်း လိုအပ်သည်၊ နည်းညွှန်ကောင်း စနစ်ကောင်းဖြင့် သင်ယူပို့ချလျှင် ၆ –လ မှ တစ်နှစ်အတွင်း သဒ္ဒါရော သင်္ဂြိုဟ်ပါ ပိဋကတ်အခြေရနိုင် သည့်အထိ ပေါက်မြောက်နိုင်သည်၊ ယင်းသို့ ပေါက်မြောက်အောင် ဖော်ပြပါ ကျမ်းစာများကို လေ့လာသော အားဖြင့် စမ်းသပ်ကြည့်ပါလေ...။

သဒ္ဒါလက်ဆောင်ကျမ်း

နှင့်

အဘိဓမ္မာလက်ဆောင်ကျမ်း

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com